

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی جغرافیا

در سه گرایش:

- ۱- جغرافیای سیاسی - نظامی
- ۲- جغرافیای ناحیه‌ای
- ۳- کارتوگرافی

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و شصت و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ: ۱۳۷۷/۴/۷

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی جغرافیا
با سه گرایش سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی

گروه: علوم انسانی
رشته: جغرافیا
دوره: کارشناسی

کمیته تخصصی:
گرایش: سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی
کد رشته:

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و شصتمین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۴/۷ بر اساس طرح دوره کارشناسی جغرافیا با سه گرایش سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی جغرافیا با سه گرایش سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم‌الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۷/۴/۷ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه دوره کارشناسی جغرافیا با سه گرایش سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا با سه گرایش سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی در سه فصل برای اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره سیصد و شصتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۷/۴/۷
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی جغرافیا
با سه گرایش سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی جغرافیا با سه گرایش سیاسی -
نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد
شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.

(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رأی صادره سیصد و شصتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۷/۴/۷ در مورد برنامه
آموزشی دوره کارشناسی جغرافیا با سه گرایش سیاسی - نظامی، ناحیه‌ای، کارتوگرافی صحیح است، به
مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است .

دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت : به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

مقدمه:

جغرافیا علم فضا و مکان است، موضوع مورد مطالعه آن پدیده‌های طبیعی (آیات آفاقی) و انسانی (آیات انفسی) که محیط‌ها و مکانهای جهان را تشکیل داده‌اند می‌باشد و تلاش جغرافیدانان، توصیف، تبیین و فهم ابعاد فضا - مکانی اشکال محیط طبیعی و الگوهای سازمانی فعالیت‌های گروه‌های انسانی ناشی از روابط انسان و محیط با توجه به پیدایش، تغییرات و تحولات آنها در مسیر زمان برچهره زمین است. اینکار در قالب نوشتار و نقشه انجام میشود.

نگاهی به ادبیات غنی جغرافیای جهان و نظری به فهرست برنامه علمی بیست و

هفتمین کنگره بین‌المللی جغرافیا که قرار است در ماه اوت ۱۹۹۲ میلادی در

برقرار شود بیانگر اهمیت و توجه عمیق به علوم جغرافیایی و کارآیی آن در جهان

است از اینرو بازشناسی جغرافیایی کشور ما نه تنها بلحاظ برنامه ریزی بهیچ

اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و نظامی و فضایی اهمیت ندارد، بلکه بجهت اصولی دیگر نیز

از اولویت خاصی برخوردار است برای اینکه بقول حضرت امام (ره) "هیچ ملتی نمیتواند

استقلال پیدا کند، الا اینکه خودش، خودش را بفهمد و تا زمانی که ملتها خودشان را گم

کرده‌اند و دیگران را بجای خود نشانده‌اند نمیتوانند استقلال پیدا کنند"^۱

برای خود شناسی و خود فهمی، یعنی شناسایی وضع سیاسی ایران دانش جغرافیا با

بهره‌گیری از تعالیم عالی اسلام میتواند گام‌های موثر و استوار بردارد.

پیام مقام معظم رهبری جمهوری اسلامی ایران نیز وقتی میفرمایند "دومین مسأله‌ای که

شایسته است بخصوص در این مکان و زمان به آن اندیشیده شود، مسأله پیوند اسلامی

است با تاریخ خود و نیز با سرنوشتی که باید برای خود رقم زند"^۲ درجهت

۱- از سخنان حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه در جمع نمایندگان دانشکده

حقوق و دانشسرای عالی مقدماتی - اردبیل در روز ۱۲ دیماه ۱۳۵۸

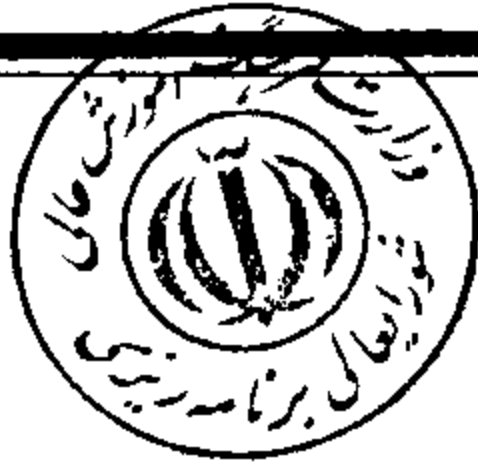
۲- از بند دوم پیام ولی امر مسلمانان جهان به مناسبت برپائی نخستین تظاهرات

برائت از مشرکان در مکه معظمه مورخ سوم ذی الحجه الحرام سال ۱۴۱۱ هجری قمری

مصادف با بیست و ششم خرداد سال ۱۳۷۰ هجری شمسی ۹

همین خط فکری حضرت امام است زیرا رقم زدن سرنوشت خودجز باشناخت همه جانبه گذشته و حال، تاریخی و جغرافیائی کشور و امت اسلامی امکانپذیر نیست. پیدا است که هدف از تهیه و تدوین مجموعه درست حرکت در جهت اندیشه‌ای و تشخیص ارزش کاربردی جغرافیا در جریان جنگ حق و باطل و نیز آگاهی از ضرورت کاربرد بررسیهای جغرافیائی در کلیه تصمیم گیریهای سیاسی - نظامی، اجتماعی اقتصادی و فضا - مکانی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول : مشخصات کلی

۱- تعریف :

۱-۱- منظور از اصطلاح جغرافیای سیاسی تحلیل فضایی پدیده‌های سیاسی است و بیشتر نهادهای فضایی در فرآیند سیاسی توجه دارد . میدان مشاهده در جغرافیای سیاسی از مقیاس محلی (میکرو) تا سطح بین‌المللی و جهانی (ماکرو) تغییر میکند اما جغرافیای نظامی درگیر مسائلی است که استفاده صحیح از محیط رادار، ارتباط با طرح و تاکتیک در عملیات آفندی و پدافندی تسهیل مینمایند و به مسائل ژئواستراتژیک دکترین‌های نظامی در چارچوب منطقه‌ای از دیدگاه جغرافیای نظامی می‌پردازد و کاربردهای آن را بررسی میکند .

۱-۲- در جغرافیای ناحیه‌ای شناخت محیط طبیعی و انسانی و دریافت همبستگی ، روابط و اثرات متقابل آنها را با یکدیگر مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد و اصولاً - کلیه موضوعات جغرافیایی را میتوان از نظر عمومی و یا ناحیه‌ای مورد بررسی قرار داد .

۱-۳- نقشه کارتوگرافی علم نقشه‌ها است و اساس شناسایی کشور ، منطقه و محل و نیز وسیله بررسی و اجرای طرح‌های عمرانی، کشاورزی و فرهنگی کشورها است و هم‌چنین مبنای اجرای همه عملیات رزمی ، اعم از شناسایی منطقه عملیات و طراحی عملیات با مقیاس‌های مختلف است .

برای این منظور اطلاعات لازم از کلیه عوارض و منابع جمع‌آوری ، تنظیم ، تجزیه و تحلیل و به صورت نقشه نمایش داده میشود . اطلاعات اولیه را میتوان ، از منابع گوناگون مانند مشاهده عینی روی زمین و یا عکسهای هوایی و - ماهواره‌ای تهیه کرد . عکسهای هوایی و ماهواره‌ای مستندترین و دقیقترین منبع اطلاعاتی به شمار میروند . برای تنظیم و تجزیه و تحلیل اطلاعات تهیه شده از روشهای آماری پیچیده و کامپیوتر استفاده میشود . کامپیوتر در تمام مراحل کارتوگرافی یا ر نزدیک کارتوگراف است .

ترسیم نقشه نیز توسط کامپیوتر انجام میگیرد ، نقشه تهیه شده به تناسب مورد نیاز به انواع مختلف تهیه میشود این نقشه‌ها در واقع کل منطقه را با

تمام اطلاعات آن در موضع دید محقق استفاده کننده قرار میدهند .
۲- هدف :

۲-۱- هدف از بحث جغرافیای سیاسی آشنایی دانشجویان با ماهیت و قلمرو جغرافیای سیاسی ، سیستم های گوناگون سیاسی و اقتصادی جهان ، عملکردها ، ساختهای گوناگون و معیارهای شخصی نظامهای مختلف حکومتی و نیز آشنایی آنان با نظامها و علت وجودی عوامل سازنده ، تحلیل قدرت ملی و زمینههای ترسیم تنش ، روابط بین الملل در ایران و بررسی پی آمدها و تحلیل قضایی آنهاست . و در جغرافیای نظامی منظور آشنایی دانشجویان با تعاریف ، اصول و کاربرد جغرافیای نظامی در مطالعات ملی ، منطقه‌ای و جهانی و آشنایی با مقتضیات و اوضاع واحوال نظامی ایران ، کشورهای همجوار ، منطقه و جهان و مطالعه جنبه‌های نظامی و استراتژیک و آگاهی از دکترینها و هنر جنگ و نظایر آنهاست از اینرو ترکیب جغرافیای سیاسی و نظامی در یک رشته به تقویت مبانی علمی و بینشی دانشجویان کمک میکند .

۲-۲- هدف اساسی آموزش علوم جغرافیای ناحیه‌ای هماهنگی و تقویت وظایف درون مرزی و برون مرزی در مسائل مربوط به جغرافیای ناحیه‌ای است که از جمله تعلیم و تربیت و تامین کارشناسان و مشاوران جغرافیایی مورد نیاز کشور در رده‌های اطلاعات ، عملیات و طرح و برنامه است . دیگر از هدفهای دوره کارشناسی جغرافیای ناحیه‌ای علاوه بر هدفهای کلی جغرافیا عبارت است از :
شناخت جهان به مثابه میهن بشر - شناخت میهن اسلامی و نواحی و مناطقی آن : شناخت میهن اسلامی از اولویت جامعه برخوردار است زیرا هیچ ملتیی نمیتواند استقلال پیدا کند الا اینکه خودش را بفهمد و تا زمانی که ملتها خودشان را گم کرده‌اند و دیگران را بجای خود نشانده‌اند نمیتوانند استقلال پیدا کنند - بهره‌گیری از روش بررسی و تجزیه و تحلیل جغرافیایی برای داشتن پایه و اساس علمی در فهم مسائل و انجام موضوعات مورد نیاز .

۲-۳- هدف از برنامه آموزش کارتوگرافی ، تربیت نیروهای متخصص و محقق در زمینه‌های مختلف کارتوگرافی است . دانشجویان رشته کارتوگرافی در یکی از زمینه‌های زیر تخصص پیدا میکنند .

- ۱- نقشه برداری زمینی .
- ۲- فتوگرامتری .
- ۳- نقشه‌های موضوعی .

۳- نقش و توانائی

- ۳-۱- هدف از تربیت دانشجوی جغرافیای ناحیه‌ای در دوره لیسانس این است که او جغرافیا را فهم کند و در زمینه جغرافیای ناحیه‌ای و کاربرد آن مهارت‌های لازم را کسب نماید تا بتواند منشاء خدمات ارزنده‌ای در مشاغل و فعالیتهای خویش در سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران باشد و همچنین از عهده‌کارهای برنامه‌ریزی اقتصادی، اجتماعی از دیدگاه جغرافیا، که در چارچوب وظایف سپاه به او محول می‌شود، برآید.
- ۳-۲- جغرافیای سیاسی - نظامی دانشکده علوم جغرافیائی در دانشگاه امام حسین (ع)، سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران را قادر می‌سازد تا به اهداف زیرنایل‌گردد.
 - تعلیم و تربیت کادرهای مورد نیاز سپاه بمنظور تامین کارشناسان جغرافیای سیاسی نظامی که در صف ماوریت محوله را به انجام می‌رسانند.
 - توانائی فارغ التحصیلان در تجزیه و تحلیل مسایل سیاسی - نظامی در حدود درک جریان‌ات مسائل داخلی - منطقه‌ای و جهانی.
 - توانائی فارغ التحصیلان در انجام مشاورت و فرماندهی نظامی در امور جغرافیائی سپاه.
 - توانائی فارغ التحصیلان در حفاظت از دستاوردهای انقلاب با کاربرد صحیح تجارب آموزشی و بهره‌گیری از وسایل جغرافیای سیاسی و نظامی.
 - توانائی فارغ التحصیلان در تدریس در مراکز سپاه به عنوان کارشناس آموزش.
- ۳-۳- فارغ التحصیلان این رشته قادر خواهند بود به توانائی‌های زیر نائل شوند.
 - بهره برداری از نقشه‌های مختلف و عکسهای هوائی و ماهواره‌ای در طراحی عملیات و کسب اطلاعات لازم در این زمینه.
 - کسب توانائی‌های لازم برای تهیه نقشه‌های مورد نیاز در زمینه‌های مختلف.
 - کسب توانائی‌های لازم برای تدریس در مراکز مختلف سپاه.
 - توانائی برای بهره‌گیری از عکسهای ماهواره‌ای و یادگیری روشها و مدل‌های ریاضی و آماری پیچیده برای تجزیه و تحلیل داده‌های رقومی اطلاعات ماهواره‌ای و استفاده از سیستم GIS برای تجزیه و تحلیل اطلاعات کسب شده.

۴- برنامه آموزشی :

۴-۱- تعداد کل واحدهای درسی کارشناسی جغرافیای سیاسی و نظامی ۱۳۲ واحد است

شرح زیر است :

۲۰ واحد	دروس عمومی	-
۲۴ "	مشترک	-
۳۷ "	پایه اصلی	-
۵۱	تخصصی	-
۱۳۲	جمع کل	

۴-۲- تعداد کل واحدهای درسی کارشناسی جغرافیای ناحیه‌ای ۱۳۲ واحد است

شرح زیر است :

۲۰ واحد	دروس عمومی	-
۲۴ "	مشترک	-
۵۴ "	پایه اصلی	-
۳۴	تخصصی	-
۱۳۲	جمع کل	

۴-۳- تعداد کل واحدهای درسی رشته کارتوگرافی ۱۳۵ واحد به شرح زیر است :

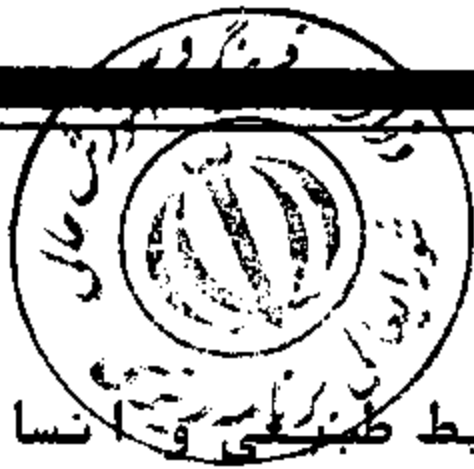
۲۰ واحد	دروس عمومی	-
۲۴ "	مشترک	-
۲۴	پایه اصلی	-
۶۷	تخصصی	-
۱۳۵	جمع کل	

۵- طول دوره :

۵-۱-۲-۳- طول دوره کارشناسی رشته‌های جغرافیای سیاسی ، جغرافیای ناحیه‌ای و کارتوگرافی نظامی ۸ نیمسال تحصیلی است

طول هر نیمسال مطابق نظام آموزشی وزارت -

فرهنگ و آموزش عالی ۱۷ هفته است . واحدهای درسی براساس طبقه بندی نظری- عملی آزمایشگاهی ، عملی کارگاهی و عملیات صحرایی به ترتیب ۱۷ ساعت ۳۴ ساعت ۵۱ ساعت و ۶۸ ساعت برای هر واحد درسی است .

۶ - مسافرت‌های پژوهشی - عملی :

۱-۶- برای آشنائی دانشجویان جغرافیای سیاسی - نظامی با محیط طبیعی و انسانی ایران و افزایش کارآئی و توانائی آنان در فهم تاثیرات سیاسی در شکل‌گیری محیط انسانی و نیز شناخت مصادیق جغرافیای نظامی و استفاده از زمین در طرح‌ها و عملیات و کلیه اموری که با مفاهیم جغرافیای سیاسی - نظامی سروکار دارد. در برنامه آموزشی کارشناسی این رشته مسافرت‌های پژوهشی، بازدیدهای علمی و عملیات میدانی گنجانیده می‌شود. این مسافرت‌ها و عملیات جزئی از برنامه درسی بشمار رفته و برای هر یک از آنها دانشجوی موظف به تهیه گزارش کامل است.

این مسافرت‌های پژوهشی و بازدیدها و عملیات از یکروز تا ۱۰ روز در هر سفر تفاوت می‌کند. این مسافرت در داخله کشور انجام می‌گیرد و حتی الامکان می‌توان مسافرت‌های علمی - پژوهشی خارجی و حداقل منطقه‌ای نیز انجام داد.

۱- برای فهم بهتر دروس اصلی و تخصصی و آشنائی با مفاهیم طبیعی - زیستی حداقل ۱۰ روز مسافرت پژوهشی در طول تحصیل ضرورت دارد.

۲- برای درک بهتر دروس اصلی و تخصصی جغرافیای سیاسی - نظامی حداقل ۱۰ روز مسافرت علمی - عملی در طول تحصیل لازم می‌باشد.

۳- برای دروس خاص نظامی، طرح‌ها و عملیات و تمرین‌ها، نیز مسافرت‌های علمی و عملیاتی ضرورت دارد که به تشخیص دستگاه‌های مربوط تعداد روزهای آن تعیین می‌شود.

همانگونه که در هدف‌های برنامه پیشنهادی رشته جغرافیای ناحیه‌ای عنوان گردیده و از عناوین دروس برنامه نیز برمی‌آید منظور اصلی از تحصیل جغرافیا شناخت همه‌جانبه مسائل جغرافیائی کشور ایران و مهارت‌یابی در بررسی و تجزیه و تحلیل این مسائل است.

این امر مشاهدات منطقه‌ای، تمرین‌های میدانی و تماس با مسائل مختلف طبیعی و وجوه متفاوت زندگی انسانی را ضروری می‌سازد. در مسافرت‌های پژوهشی و تمرین‌های تحقیقاتی،

دانشجو علاوه بر مشاهده شیوه و روش مطالعه مسائل جغرافیائی را نیز فرا می‌گیرد و

در نتیجه کیفیت تحصیلی وی بالا می‌رود. بدین منظور در برنامه دوره لیسانس جغرافیای

کاربردی مسافرت‌های علمی اجباری زیر را پیشنهاد می‌نماید. لازم به یادآوری است که

این مسافرت‌ها جزئی از برنامه درسی بشمار رفته و در هر یک از آنها دانشجوی موظف به

تهیه گزارش کامل و فراگیری موارد بازدید شده می‌باشد.

۱- برای دروس اصلی (جغرافیای طبیعی و زیستی ناحیه‌ای مسافرت‌های مشاهده‌ای، پژوهشی-تمرین‌های صحرایی برای شناخت مسائل ژئومورفولوژی، زمین‌شناسی، اکولوژی و ۴ روز بازدیدهای ۱ روزه خواهد بود.

۲- برای دروس اصلی جغرافیای انسانی، ناحیه‌ای مسافرت‌های پژوهشی و بازدیدهای علمی برای شناخت مسائل جمعیتی، روستایی، شهری، مجتمعات صنعتی، دگرگونی‌های حاصله در کشور و جنبه‌های توسعه و عمران طی (در این مورد) آشنائی با شیوه‌های مطالعاتی و فراگیری گردآوری آمارهای لازم از ضروریات بشمار می‌رود. مسائل فوق‌الذکر نیازمند جمعا " ۱۰ روز مسافرت علمی در طی نیمسال تحصیلی است که از این مجموع ۶ روز مسافرت‌های ۲ و ۳ روزه و ۴ روزه بازدیدهای ۱ روزه خواهد بود. دانشجو در هر یک از موارد گزارش‌جامعی تهیه خواهد کرد که بخشی از نمره دروس مربوطه او را تشکیل می‌دهد.

۳- برای دروس جغرافیای نظامی، طرح‌ها و عملیات و تمرین‌ها نیز مسافرت‌های علمی لازم است که به تشخیص فرماندهی ذیربط تعداد روزهای آن تعیین می‌شود.

۳-۶- برای آشنائی دانشجویان رشته کارتوگرافی با محیط طبیعی و انسانی ایران و افزایش کارآئی و توانائی در بررسی و تجزیه و تحلیل مسائل جغرافیای مسافرت‌های پژوهشی ضرورت دارد. از این رو آنان حداقل ۱۰ روز در طول نیمسال تحصیلی موظف به این مسافرت‌ها و تهیه گزارش مسافرت‌های پژوهشی می‌باشند.

جهت آشنائی با نقشه‌های جغرافیائی، عکس‌های هوائی و ماهواره‌ای و فراگیری نقشه‌برداری و تهیه بلوک‌دیاگرام‌ها نیز دانشجویان موظف به انجام کارهای عملی میدانی حداقل ۱۰ روز در طول تحصیل می‌باشند. بدیهی است با تشخیص اعضاء محترم هیات علمی ذیربط و بر حسب ضرورت این عملیات میدانی می‌تواند افزایش یابد. برای دروس خاص نظامی، طرح‌ها و عملیات تمرین‌ها، نیز مسافرت‌های علمی و عملیاتی ضروری است.

فصل دوم

جدول مبروس

فصل دوم

برنامه

الف : دروس عمومی : فرهنگ ، معارف و عقاید اسلامی

"آگاهیهای عمومی"

برای تمام رشته های تحصیلی دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته

ردیف	نام درس	واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱	معارف اسلامی (۱)	۲	۲۲	-	۲۲
۲	معارف اسلامی (۲)	۲	۲۲	-	۲۲
۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۲۲	-	۲۲
۴	انقلاب اسلامی و ریشه های آن	۲	۲۲	-	۲۲
۵	تاریخ اسلام	۲	۲۲	-	۲۲
۶	متون اسلامی (آموزش زبان عربی)	۲	۲۲	-	۲۲
۷	فارسی *	۲	۵۱	-	۵۱
۸	زبان خارجی *	۲	۵۱	-	۵۱
۹	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۲۲	۲۲
۱۰	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۲۲	۲۲
جمع		۲۰	۲۰۶	۶۸	۲۷۴

* : هر یک از دروس زبان فارسی و زبان خارجی باید در هفته حداقل در دو جلسه

تدریس شوند.

دروس پایه مشترک کارشناسی جغرافیای سیاسی، نظامی - ناحیه‌ای و کارتوگرافی

پیش‌نیاز	ساعات			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
—	—	۳۴	۳۴	۲	فلسفه جغرافیا	۰۱
—	—	۳۴	۳۴	۲	زمین در فضا	۰۲
—	—	۳۴	۳۴	۲	زمین‌شناسی برای جغرافیا	۰۳
—	—	۳۴	۳۴	۲	مبانی آب و هواشناسی	۰۴
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای آبها	۰۵
—	۳۴	۱۷	۵۱	۲	ژئومورفولوژی عمومی	۰۶
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای زیستی	۰۷
—	—	۳۴	۳۴	۲	کاربرد آمار در جغرافیا	۰۸
۷۳	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای اقتصادی عمومی	۰۹
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای جمعیت	۱۰
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای روستای (عمومی و ایران)	۱۱
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای شهری (عمومی و ایران)	۱۲
				۲۴		جمع

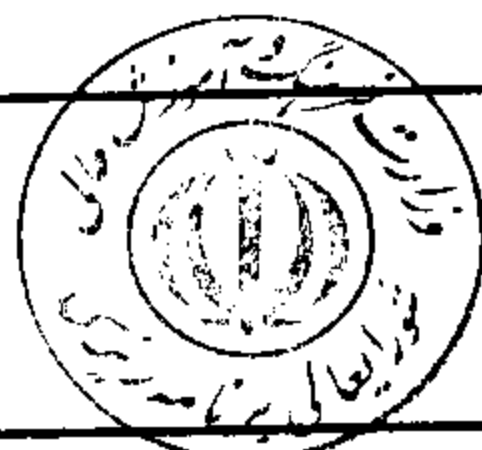
ایه واصلی شاخه جغرافیای سیاسی نظامی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش‌نیازها
			نظری	عملی	
۱۵	تهیه و تفسیر نقشه‌های هوا و اقلیم	۲	۱۷	۳۴	
۱۷	مبانی جغرافیای سیاسی	۳	۵۱		
۱۹	سازمان‌های بین‌المللی	۲	۳۴	۱۷	۱۷
۲۰	نظامیان و سیاست	۲	۳۴	۱۷	۱۷
۲۱	مبانی و اصول جغرافیای نظامی	۲	۳۴		
۲۲	اصول روابط بین‌المللی	۲	۳۴	-	-
۲۳	حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۴	-	-
۲۴	کاربرد کامپیوتر در جغرافیا	۲	۱۷	۳۴	-
۲۵	مقدمه‌ای به روش تحقیق در جغرافیا	۲	۳۴	-	-
۲۶	نقشه خوانی	۲	۱۷	۳۴	-
۲۷	مبانی عکسهای هوایی	۲	۱۷	۳۴	۲۶
۲۸	تفسیر عکسهای هوایی	۲	۱۷	۳۴	۲۷
۲۹	اصول سنجش از دور	۳	۳۴	۳۴	۲۷-۲۶
۳۰	آشنایی با رسته‌های نظامی	۲	۳۴	-	-
۳۱	اطلاعات و عملیات	۲	۱۷	۳۴	۲۶
۳۲	طرح و عملیات	۲	۱۷	۳۴	۳۱
۳۳	اصول آفند و پدافند	۳	۵۱	-	-
		۳۷			

دروس تخصصی شاخه جغرافیای سیاسی، نظامی

پیشنیاز	ساعات			تعداد واحد	نظام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
۵۴	۳۴	۱۷	۵۱	۲	آب و هوای مناطق نظامی ایران	۳۴
۵۶	۳۴	۱۷	۵۱	۲	تهیه و تفسیر نقشه های ژئومورفولوژی	۳۵
۵۶	۳۴	۱۷	۵۱	۲	ژئومورفولوژی ایران	۳۶
۳۶-۳۴	۳۴	۱۷	۵۱	۲	جغرافیای نظامی ایران (۱)	۳۷
۳۷	۳۴	۱۷	۵۱	۲	" " " (۲)	۳۸
۳۸-۳۷	۳۴	۱۷	۵۱	۲	مسائل سیاسی و نظامی ایلات و عشایر ایران	۳۹
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای نظامی ترکیه و عراق	۴۰
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای نظامی کشورهای حاشیه خلیج فارس	۴۱
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای نظامی افغانستان و پاکستان	۴۲
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای نظامی شوروی	۴۴
۲۱-۱۷	—	۳۴	۳۴	۲	مسائل نظامی و استراتژیک معاصر	۴۵
—۱۷	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای سیاسی ایران	۴۶
۱۷	—	۵۱	۵۱	۳	تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران	۲۷
—	—	۵۱	۵۱	۳	جغرافیای سیاسی خلیج فارس	۴۹
۱۷-۵۹	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای اقتصادی سیاسی جهان سوم	۵۰
۱۷	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای سیاسی جهان اسلام	۵۱
۴۴	—	۳۴	۳۴	۲	جنبش ها و نهضت های سیاسی در قرن ۲۰	۵۲
—	—	۵۱	۵۱	۳	هنر جنگ	۵۳
۲۰	—	۳۴	۳۴	۲	سیاست خارجی ایران	۵۴

دروس تخصصی شاخه جغرافیای سیاسی - نظامی

پیشنیاز	ساعات			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
۲۶ - ۲۹	۳۴	۱۷	۵۱	۲	نقشه‌های موضوعی	۵۵
۵۵	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای آبهای ایران	۵۶
—	—	۳۴	۳۴	۲	منابع و مآخذ جغرافیای ایران	۵۷
—	—	۳۴	۳۴	۲	متون جغرافیا به زبان خارجی (۱)	۵۸
۵۸	—	۳۴	۳۴	۲	" " " " " (۲)	۵۹
				۵۱		جمع

دروس پایه اصلی جغرافیای ناحیه‌ای

پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	نظری	عملی			
—	۶۸	۱۷	۸۵	۳	کارتوگرافی	۷۰
—	—	۵۱	۵۱	۳	ریاضیات پایه (۱)	۷۱
۷۱	—	۳۴	۳۴	۲	ریاضیات پایه (۲)	۷۲
—	—	۳۴	۳۴	۲	مبانی علم اقتصاد	۷۳
۵۶	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای خاکها	۷۴
—	—	۳۴	۳۴	۲	مبانی مطالعات منطقه‌ای	۷۵
—	—	۳۴	۳۴	۲	اصول و روشهای برنامه‌ریزی ناحیه‌ای	۷۶
—	—	۳۴	۳۴	۲	اصول و روشهای تحلیلی ناحیه‌ای	۷۷
۷۵	—	۳۴	۳۴	۲	برنامه‌ریزی شهری، منطقه‌ای در ایران	۷۸
۷۶-۷۸	۶۸	—	۶۸	۲	کارهای عملی برنامه‌ریزی منطقه‌ای	۷۹
۱۰-۰۹-۰۶-۰۴	—	۳۴	۳۴	۲	نواحی جغرافیایی جهان (۱)	۸۱
۸۱	—	۳۴	۳۴	۲	نواحی جغرافیایی جهان (۲)	۸۲
—	—	۳۴	۳۴	۲	نظامهای اقتصادی تطبیقی	۸۴
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای نظامی کشورهای همجوار	۸۵
—	۶۸	۱۷	۸۵	۳	کاربرد کامپیوتر در جغرافیا	۲۴
—	۳۴	۱۷	۵۱	۲	مقدمه‌ای بر روش تحقیق در جغرافیا	۲۵
۷۲	۳۴	۱۷	۵۱	۲	نقشه‌خوانی	۲۶
—	۳۴	۱۷	۵۱	۲	مبانی عکسهای هوایی	۲۷
۲۷	۳۴	۱۷	۵۱	۲	تفسیر عکسهای هوایی	۲۸
۲۸	۳۴	۳۴	۶۸	۳	اصول سنجش از دور	۲۹
—	۳۴	۱۷	۵۱	۲	آشنایی با رسته‌های نظامی	۳۰
۲۶	۳۴	۱۷	۵۱	۲	اطلاعات و عملیات	۳۱
—	۳۴	۱۷	۵۱	۲	طرح و عملیات	۳۲
—	—	۳۴	۳۴	۲	اصول آفندی و پدافند	۳۳
—	—	۳۴	۳۴	۲	مبانی جغرافیای سیاسی	۱۷
				۵۴		جمع

پیش‌نویس	ساعات			تعداد واحد	نام درس	ردیف درس
	عملی	نظری	جمع			
—	—	۳۴	۳۴	۲	نواحی اقلیمی ایران	۸۷
۵۶	۳۴	۱۷	۵۱	۲	ژئومورفولوژی ایران	۳۶
۱۲-۸۷-۳۶	—	۳۴	۳۴	۲	مطالعه تطبیقی شهرهای ایران	۸۸
۳۶-۱۲-۱۱-۱۷	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۱)	۸۹
۸۷-۵۶	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۲)	۹۰
۹۰	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۳)	۹۱
۹۱	—	۳۴	۳۴	۲	مطالعه تطبیقی روستاهای ایران	۹۲
۸۷-۳۶-۱۱	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای خاورمیانه (۱)	۹۳
—	—	۳۴	۳۴	۲	مسائل جغرافیای خلیج فارس (۱)	۹۵
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای جهان اسلام	۹۷
۱۷	—	۳۴	۳۴	۲	نقشه‌های موضوعی	۹۸
۷۰	۳۴	۱۷	۵۱	۲	جغرافیای نظامی ایران	۹۹
۸۷-۳۶	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای کوچ‌نشینی عمومی و ایران	۱۰۰
—	۳۴	۱۷	۵۱	۲	جغرافیای آبهای ایران	۵۶
۵۵	—	۳۴	۳۴	۲	منابع و مآخذ جغرافیای ایران	۵۷
—	—	۳۴	۳۴	۲	متون جغرافیایی به زبان خارجی (۱)	۵۸
—	—	۳۴	۳۴	۲	" " " " " (۲)	۵۹
۵۸	—	۳۴	۳۴	۲		
				۳۴		جمع

دروس تخصصی شاخه کارشناسی کارتوگرافی

پیشنیاز	ساعات			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
—	—	۳۴	۳۴	۲	آمار و احتمالات	۱۱۰
۱۱۰-۷۲-۷۱	۶۸	۱۷	۸۵	۳	کامپیوتر	۱۱۱
۷۲ یا همزمان	—	۳۴	۳۴	۲	فیزیک نور	۱۱۲
۰۴-۰۶	—	۳۴	۳۴	۲	کلیات جغرافیای جهان	۱۱۳
۷۲-۷۱	—	۳۴	۳۴	۲	تئوری خطاها	۱۱۴
۷۱	۳۴	۳۴	۶۸	۳	فتوگرامتری (۱)	۱۱۵
۱۱۵	۳۴	۳۴	۶۸	۳	فتوگرامتری (۲)	۱۱۶
۱۱۵	۳۴	۱۷	۵۱	۳	تفسیر عکس	۱۱۷
۱۳۰-۱۱۴	—	۳۴	۳۴	۲	هیدروگرافی	۱۱۸
۱۲۹-۷۱	۶۸	۳۴	۱۰۲	۴	نقشه برداری (۲)	۱۱۹
۰۲	—	۵۱	۵۱	۴	کارتوگرافی ریاضی	۱۲۰
۰۳-۰۶-۱۳۲	۳۴	۵۱	۸۵	۴	کارتوگرافی موضوعی	۱۲۱
۱۳۲	۳۴	۱۷	۵۱	۲	عکاسی و فن چاپ (۱)	۱۲۲
۱۳۲	۳۴	۱۷	۵۱	۲	عکاسی و فن چاپ (۲)	۱۲۳
۱۳۲	۳۴	۱۷	۵۱	۲	گرافیک	۱۲۴
—	—	—	—	۳	اردو نقشه برداری هیدروگرافی	۱۲۵
—	—	—	—	۳	پروژه کارتوگرافی	۱۲۶
۱۱۱	۶۸	۱۷	۸۵	۳	کارتوگرافی کامپیوتری	۱۲۷
—	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای خلیج فارس	۱۲۸
۱۱۰-۷۱	۶۸	۳۴	۱۰۲	۴	نقشه برداری (۱)	۱۲۹
۱۱۹-۱۲۹	۳۴	۳۴	۶۸	۳	ژئودزی عمومی	۱۳۰
۱۳۰	۳۴	۱۷	۵۱	۲	نجوم ژئودزی	۱۳۱
—	۶۸	۱۷	۸۵	۳	کارتوگرافی (۱)	۱۳۲
۱۳۲	۶۸	۱۷	۸۵	۳	کارتوگرافی (۲)	۱۳۳
۱۳۳	۶۸	۱۷	۸۵	۳	کارتوگرافی (۳)	۱۳۴
				۶۷		جمع

دروس پایه و اصلی شاخه کارشناسی کارتوگرافی

پیش‌نویس	سیاست			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
—	—	۵۱	۵۱	۳	ریاضیات (۱)	۷۱
۷۱-	—	۳۴	۳۴	۲	ریاضیات (۲)	۷۲
—	۳۴	۳۴	۶۸	۳	سنجش از راه دور	۲۹
۵۶	۳۴	۱۷	۵۱	۲	ژئومورفولوژی ایران	۳۶
۳۶	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای آبهای ایران	۵۶
—	—	۳۴	۳۴	۲	منابع و مآخذ جغرافیای ایران	۵۷
—	—	۳۴	۳۴	۲	متون جغرافیایی به زبان خارجی (۱)	۵۸
۵۸	—	۳۴	۳۴	۲	متون جغرافیایی به زبان خارجی (۲)	۵۹
۵۶	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای خاکها	۷۴
۵۶	—	۳۴	۳۴	۲	جغرافیای نظامی ایران	۹۹
—	—	۳۴	۳۴	۲	مبانی جغرافیای سیاسی	۱۷
				۲۴		جمع

فصل سوم

سرفصل دروس

اسم درس : فلسفه جغرافیا

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با تعریف و تاریخچه نگرشها و روشهای مطالعات جغرافیا .
سرفصل درس :

۱- جغرافیا و مفاهیم جغرافیایی

۱- جغرافیا از نظرگاه جغرافی دانان

دوقطب علم جغرافیا

مفاهیم جغرافیائی

۲- مفاهیم جغرافیای ناحیه‌ای

مفهوم و تعریف ناحیه

کانونهای ناحیه‌ای

شناخت مرزهای نواحی

ارزش و اعتبار نقشهای ناحیه‌ای

۳- مفهوم فرهنگ در جغرافیا

سابقه بررسیهای فرهنگی

نقش فرهنگی و چهره‌های فرهنگی

روش مطالعه در جغرافیای فرهنگی

۴- سهم عوامل محیط طبیعی و فرهنگ انسانی در علم جغرافیا

اسم درس : زمین در فضا

۵۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با کهکشانها ، و شبکه های جغرافیائی و حرکات مختلف زمینی.

سرفصل درس :

فصل اول ، کلیات

تعریف جغرافیای ریاضی ، همبستگی جغرافیای ریاضی با نجوم ، تعریف کیهان ، کهکشان ، ذکر انواع کهکشانها مشخصات کهکشان راه شیری موقعیت منظومه شمسی و زمین در فضا .

فصل دوم : چگونگی تولد جهان

تاریخچه ، دیدگاه فضا زمان ، تئوریهای مربوط به منظومه شمسی (خورشید و سیارات) معرفی بعضی نظرات دانشمندان ایرانی ، اسلامی و خارجی در خصوص جهان و منظومه شمسی .

فصل سوم : تعاریف

عمده ترین اصطلاحات بکار رفته در جغرافیای ریاضی از جمله طول و عرض جغرافیائی مدارات و نصف النهارات مختصات نجومی و انواع آن - محور قطبین زمین و عالم ، شرح ستاره سیاره ، صورت فلکی ، نواختر و پلسار و سایر اصطلاحات لازم .

معرفی پاره ای از اصول فیزیک نور ، ذکر واحدهای لازم جغرافیای ریاضی مانند سال نوری ، پارسک و غیره معرفی بعضی از انواع تلسکوپهای مهم جهان .

فصل چهارم : خانواده خورشید .

معرفی خورشید از نظر فیزیکی و ریاضی ، ساختمان درونی و بیرونی خورشید ، فعل و انفعالات درونی خورشید ، فعالیت های خورشید .

فصل پنجم : سیارات و سایر اعضای منظومه شمسی

تقسیم بندی سیارات خانواده خورشید ، معرفی مشخصات هر یک از سیارات منظومه شمسی به تفکیک شامل عطارد ، زهره ، مریخ ، مشتری ، زحل ، اورانوس ، نپتون و پلوتون .

معرفی سیارک ها و ارائه روابط مربوطه ، شهاب ها و شهاب سنگ ها دنباله دارها . فصل ششم : زمین و ماه

شکل زمین ، ابعاد و اندازه های زمین ، ساختار و سن زمین ، شرح کلیه حرکات ها و جرخشهای فراوان زمین ، ایجاد فصلها و استدلال سردی و گرمی فصول مختلف .

معرفی قمر زمین، مشخصات ماه و حرکات و صور ماه

فصل هفتم: قوانین حرکت و گرفتگیها

قوانین سه گانه کیلر، قانون جاذبه نیوتن، تعریف گرفتگیها، گرفتگیهای خورشید،

ماه و سایر اجرام تاثیر متقابل کرات بر یکدیگر (جذر و مد)

فصل هشتم: زمان و تقویم

معرفی انواع زمانها، زمان خورشیدی، ماه قمری، سال قمری و خورشیدی زمانهای

نجومی و زمان بین المللی زمان استاندارد و محلی، مختصری در مورد تقویمها و تبدیل

تاریخها، تعدیل زمان و معادله آن،

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : هدف از ارائه این درس شناخت مواد متشکله پوسته جامد زمین، علل و منشاء زلزله و آتش فشان و آماده سازی دانشجویان جهت تعقیب و ادراک زمین شناسی و سایر دروس از جمله ژئومورفولوژی و طرز استفاده از نقشه های زمین شناسی و سنگ شناسی میباشد.

سرفصل درس :

- ۱- اهمیت زمین شناسی، تعریف و تقسیمات آن
- ۲- شکل و ساختمان زمین
- ۳- تعادل ایزوستازی، جابجایی و حرکت قاره ها
- ۴- پوسته جامد زمین، سنگهای آذرین، رسوبی، دگرگونی
- ۵- تاقدیس ها، ناودیسها، دلایل چین خوردگی
- ۶- زمین شناسی تاریخی، مختصری در باره ترتیب طبقات زمین
- ۷- زلزله، آتش فشانها، گسلها
- ۸- تفسیر و طرز استفاده از نقشه های زمین شناسی و سنگ شناسی

اسم درس : مبانی اقلیم شناسی (آب و هوا شناسی)

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : علمی / نظری ۱

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مبانی علم اقلیم شناسی

سرفصل درس :

رابطه جغرافیا با اقلیم

اتمسفر

تابش خورشیدی: عوامل موثر در آن (زاویه و مدت تابش - جو زمین)

دما : تغییرات دما در جو - عوامل موثر در پراکندگی دما (عرض جغرافیایی - ارتفاع

ترکیبات جو - آبها و خشکیها) پدیده واژگونی دما .

رطوبت جو: واحدهای اندازه گیری رطوبت جو - حالات مختلف رطوبت جو - گنجایش رطوبتی جو

فشار : تعریف فشار - مراکز کم فشار و پرفشار - باد و نیروهای موثر در آن - انواع

بادهای (محلی - منطقه ای و سیاره ای) گردش عمومی هوا و اجزای آن (باددهای

بسامان - کمربندی همگرایی بین حاره ای - مراکز پرفشار جنب حاره ای - بادهای

غربی - اصل چرخندگی - موجهای بادهای غربی - جبهه قطبی - رود باددها)

پراکندگی فشار بر روی زمین - جریانهای دریایی .

بارش : اشباع - تراکم - پایداری و ناپایداری جوی - افتابی دررو - مکانیسمهای

صعود (همرفتی - چرخندگی - کوهستانی - همرفت وزشی) تشکیل ابر - اشکال تراکم

(ابر - مه)

سیستمهای سینوپتیک : توده های هوا ، جبهه قطبی ، چرخندها (چگونگی تشکیل و حرکت

چرخندها - ساختمان چرخندها - جبهه های سرد و گرم) سیستمهای

سینوپتیک منطقه حاره (موجهای شرقی - چرخود حاره ای - توفان

حاره ای) تندرها - توفندها

منابع :

۱- آب و هوا شناسی: ترجمه عبدالحمید رجایی - انتشارات دانشگاه تبریز

۲- اقلیم شناسی: نوشته دکتر ابراهیم جعفرپور - انتشارات دانشگاه تهران

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : آشنائی دانشجویان با حالات و خصوصیات مختلف آب و سیکل هیدرولوژیکی آن، پراکندگی اشکال مختلف آب در سیاره زمین.

سرفصل درس :

۱- کلیات

بیلان آب دنیا

پراکندگی جغرافیائی آبها و چرخه آب شناسی

طبقه بندی آبها

۲- آبهای اقیانوسی

اقیانوسها و دریاها

مرفولوژی حوضه‌های اقیانوسی و دریاها

ویژگی‌های فیزیکی و شیمیائی آب دریا

دینامیک آب دریاها و اقیانوسها

اهمیت جغرافیائی دریاها و اقیانوسها

۳- آبهای قاره‌ای

الف- دریاچه‌ها

پراکندگی جغرافیائی دریاچه‌ها

طبقه بندی دریاچه‌ها

ویژگی‌های فیزیکی و شیمیائی آب دریاچه‌ها

حرکات آب

اهمیت جغرافیائی دریاچه‌ها

ب- آب‌های جاری

فیزیوگرافی حوضه‌های رودخانه‌ای

دبی رودها و تغییرات آن

رژیم‌های رودخانه‌ای

حوضه‌های مهم رودخانه‌های دنیا

انسان ورودها

ج - آبهای زیر زمینی

سفره‌های آب زیر زمینی و انواع آن

بهره‌برداری از آبهای زیر زمینی

اهمیت آبهای زیر زمینی و حفاظت آنها

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : عملی ۱ - نظری ۱

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنائی دانشجویان با عوارض خارجی سطح زمین در ارتباط با ساختمان درونی زمین و عوامل بیرونی حاکم بر آن.

سرفصل درس :

بخش اول: موقعیت ژئومورفولوژی در بین علوم زمین

- ویژگیهای ژئومورفولوژی

- رابطه ژئومورفولوژی با علوم مربوط به لیتوسفر، هیدروسفر و اتمسفر

- روشها و وسایل تحقیق در ژئومورفولوژی: استفاده از نقشه توپوگرافی، عکسهای

هوائی، نقشه زمین شناسی و نقشه های ژئومورفولوژی

- پدیده های دینامیکی (اقلیمی): اثر هوا (فیزیکی، مکانیکی، شیمیائی) پدیده های

دگرسانی - جابجائی و فرسایشی اثر آبهای جاری بر سطح زمین

- داده های خاک شناسی و کشاورزی

- بررسیهای مورفومتریک (اندازه گیریها و آمار) و مورفوسکوپیک ذرات

- ژئومورفولوژی و زمان (پدیده های مدام، اتفاقی، فصلی)

- پالئوژئومورفولوژی (تحولات، تکوینها در باطه با پالئوژئوگرافی - پالئوسل)

- کاربرد ژئومورفولوژی (پیاده کردن نتایج حاصل از مطالعه مکانیسمها و پدیده های

سطح زمین و ترسیم نقشه ژئومورفولوژیکی و استفاده از آن در امور مربوط به

خدمات شهری، عمومی و معادن)

بخش دوم: ژئومورفولوژی ساختمانی

فصل اول: ساختمان زمین، پراکندگی خشکیها و دریاها

فصل دوم: ساخت پوسته زمین و منشاء قاره ها، دینامیک پوسته زمین، فرضیه های مربوط

به ایزوستازی، ژئوتومور کونتراکسیون، وگزو...)

فصل سوم: تغییرات سطح دریاها در گذشته و آثار آنها، ژئوسنگلینالها و تشکیل رشته کوههای

چین خورده، تحولات ژئوسنگلینالها و حوضه های رسوبی....)

فصل چهارم: شکل برجستگی ها (انواع چین ها ، بریدگی ها ، گسلها ، رورانندگیها —
کواستاها)

فصل پنجم: پلات فورمها و تحولات ژئومورفولوژیکی آنها ، برجستگیهای سواحل و اشکال
متنوع آنها .

فصل ششم: نقش ژئومورفولوژیکی آتشفشانها (ولکانیسم) ، اثرماگما و شکل های ساختمانی
آتشفشانها .

بخش سوم: ژئومورفولوژی دینامیک

فصل اول: اثر هوا (فیزیکی ، مکانیکی - شیمیائی) و جریانات آن

فصل دوم: شرایط لیتولوژیکی سطح زمین - پدیده های دگرسانی (التراسیون)

فصل سوم: جابجائی و فرسایش ذرات (تالوسها ، ریزش ، لغزش ، زمین لغزه ، سولیفلوکسیون)

فصل پنجم: اثر آبهای جاری دائم و اشکال مختلف بستر آنها ، تشکیل دره ها ، تحول شبکه
آبها (آبشار ، تنگه ماندر ، پدیده اسارت ، توالی دوره های فرسایشی ، دلتا ،
خلیج و دهانه سد دهانه و ...)

فصل ششم: یخچالها و مورفولوژی آنها (سیرک یخچالی ، دره یخچالی ، دشت یخچالی)
انواع ذرات و دانه های یخچالی

سرفصل دروس عملی

بررسی آزمایشگاهی و صحرایی کلیه مسایل یاد شده در درس نظری

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مبانی جغرافیای زیستی و فرآیندهای حاکم بر پراکندگی حیات

سرفصل درس

۱- رابطه جغرافیا و جغرافیای زیستی، تعریف جغرافیای زیستی به کوچکترین واحد مطالعه جغرافیای زیستی یعنی اکوسیستم.

۲- ساختمان اکوسیستم: بررسی اجزاء تشکیل دهنده، حلقه‌های غذایی

۳- نقش اکوسیستم: گردش انرژی، اندازه‌گیری تغییرات انرژی، فرآیندهای حاکم بر گردش انرژی مانند فتوسنتز و تنفس گردش ماده مانند چرخه کربن (چرخه آب، چرخه فسفر و...)

۴- محیط بیجان اکوسیستم یعنی خاک و آب و هوا: اثر خاک در تغییرات مکانیکی اکوسیستمها. اثر آب و هوا در تغییرات مکانی و زمانی اکوسیستمها و تک تک فرآیندهای حاکم در اکوسیستم، اثر آب و هوا در تشکیل خاک و رشد گیاهان

۵- مراحل مختلف رشد یک اکوسیستم: اثر هر کدام از مواد مورد نیاز بر رشد گیاهان و جانوران

مرحله توالی، مرحله پایداری، کلیماکهای آب و هوایی، بایومها

۶- انواع بایومها مانند جنگل، ساوان، علفزار، بیابان، و توندرا

۷- بررسی پراکندگی مکانی و ویژگیهای اکولوژیکی هر کدام از این بایومها

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : چون علم آمار در اغلب علوم انسانی و تجربی در سالهای اخیر جایگاهی خاص یافته است، و جغرافیا نیز در این گروه از علوم قرار دارد لذا در این درس هدف آشنا نمودن دانشجویان به علم آمار می باشد، بخصوص بخشهایی از این علم در این درس مورد توجه قرار خواهد گرفت که در بررسیها و تحقیقات جغرافیائی کاربردی اصولی داشته و در تحلیل مسائل جغرافیائی محققان جغرافیا را یاری نماید.

سرفصل درس :

بخش ۱ - رابطه جغرافیا و آمار، تاریخچه علم آمار، تعریف علم آمار، مباحث تحقیق در آمار،

بخش ۲ - مفاهیم اساسی آمار: داده های آماری، پارامتر و آمار، متغیرهای جامعه، متغیرهای کمی و کیفی.

بخش ۳ - اندازه گیریها و فراوانیها: مفهوم اندازه گیری و فراوانی، انواع فراوانیها، جدول توزیع فراوانی، طبقه بندی جامعه، نحوه تنظیم جدول توزیع فراوانی جامعه طبقه بندی شده.

بخش ۴ - شاخصهای مقدار متوسط: مفهوم مقدار متوسط، انواع میانگینها، میانگین حسابی، هندسی، همساز، متغیر، روشهای تعیین میانگینها، رابطه بین میانگینها اهمیت و کاربرد میانگینها در مطالعات جغرافیائی.

میانها، چارکها، نحوه محاسبه میانها و چارکها، کاربرد میانها و چارکها در بررسیهای جغرافیائی.

نما: تعریف و روش محاسبه مقدار نما، اهمیت و کاربرد نما در مطالعات جغرافیائی، رابطه بین شاخصها مقدار متوسط.

بخش ۵ شاخصهای پراکندگی: مفهوم شاخصهای پراکندگی، انواع شاخصهای پراکندگی دامنه نوسانات، انحراف متوسط (میانگین قدر مطلق، انحرافات از میانگین) واریانس (مجذور) میانگین انحرافات از میانگین) انحراف معیاری بسه روش محاسبه هر یک، اهمیت و کاربرد شاخصهای پراکندگی در مطالعات جغرافیا.

بخش ۶ - منحنی طبیعی : مفهوم منحنی طبیعی، ویژگیهای منحنی نرمال، چولگی و کشیدگی سطوح زیر منحنی، تعییرات انحراف معیاری بوسیله منحنی نرمال، ترسیم منحنی نرمال هر جامعه با استفاده از جامعه نمونه تعیین نماینده جامعه نمونه بوسیله منحنی نرمال، استفاده از کاغذ احتمالات و برآورد حدود احتمال کاربرد منحنی نرمال در بررسیهای جغرافیائی.

بخش ۷ - همبستگیها : مفهوم همبستگی، اهمیت همبستگی در مطالعات جغرافیائی، انواع همبستگی ها، ضریب همبستگی، محاسبه ضریب همبستگی بروشهای پیرسن، کتدال اسپیرمن و فخر، محاسبه ضریب همبستگی جوامع طبقه بندی شده و دارای فراوانی بیش از یک محاسبه ضریب همبستگی بیش از دو جامعه، تفسیر ضریب همبستگی، کاربرد ضریب همبستگی در مطالعات جغرافیائی

بخش ۸ - رگرسیون: مفهوم رگرسیون، رگرسیون ساده خطی، روشهای محاسبه معادله خطی (با استفاده از ضریب همبستگی و انحراف معیاری، با استفاده از معادلات دو - مجهولی) مفهوم کمترین مربعات و رسم خطی که معادله آن محاسبه شده است، خط بهینه، رگرسیون غیر خطی، روش محاسبه معادله رگرسیون غیر خطی و ترسیم آن، رگرسیون چند جانبه، اهمیت و کاربرد رگرسیون در بررسیهای جغرافیائی

بخش ۹ - نمونه گیری، مفهوم نمونه، علت انتخاب نمونه در مطالعات جغرافیائی، روشهای نمونه گیری،

تذکر: چون در دروس جغرافیائی درسی تحت عنوان " روشهای بهینه نقشه های موضوعی" ارائه می شده و در آن درس بحث کلی در مورد نمودارها انجام می پذیرد، لذا در این فهرست مطالب به نمودارها اشاره ای نرفته است.

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : شناخت ویژگیهای مکانی فعالیت های اقتصادی و بررسی عوامل موثر در شکل پذیری این گونه فعالیتها در جهان همراه با تاکید بر ویژگیهای اقتصادی ایران .

سرفصل درس :

۱- مقدمه بر جغرافیای اقتصادی

۱-۱- مفهوم و اهداف جغرافیای اقتصادی

۱-۲- گروههای انسانی به عنوان تولید کنندگان و مصرف کنندگان

۱-۳- نظام اقتصادی و بخشهای مختلف آن

۲- فعالیتهای اقتصادی سنتی

۲-۱- فعالیتهای سنتی معیشتی

۲-۲- زراعت فشرده معیشتی

۲-۳- صید و دامداری سنتی و استفاده از جنگل و مرتع

۳- فعالیتهای اقتصادی نو (تجاری)

۳-۱- فعالیت کشاورزی

۳-۱-۱- دامداری و تولید گوشت و لبنیات

۳-۱-۲- زراعت مخلوط

۳-۱-۳- کشاورزی مدیترانه‌ای

۳-۲- استخراج معادن ، نفت و گاز

۳-۳- صنایع کارخانه‌ای

۳-۳-۱- مناطق صنعتی جهان

۳-۳-۲- صنایع مواد غذایی

۳-۳-۳- تولید کالاهای واسطه‌ای

۳-۳-۴- صنایع سنگین (ماشین آلات)

۳-۴- حمل و نقل و بازرگانی

- ۳-۴-۲- بازرگانی بین المللی
۳-۵- بخش سوم (مراکز خدماتی و شهرها)
۴- ارزیابی، نظریه و برنامه ریزی
۴-۱- مکان یابی فعالیتهای اقتصادی
۴-۲- نظریه نحوه استقرار مکانی
۴-۳- توسعه ناحیه‌ای و برنامه ریزی منطقه‌ای

اسم درس : جغرافیای جمعیت

۱۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با وضع کمی و کیفی جمعیت جهان، نحوه استقرار و تمرکز آن در سرزمین های مختلف (جلگه‌ای، مرتعی، کوهستانی، ساحلی و غیره) با کمربندهای جمعیتی جهان با نوع محصولات کشاورزی در آن سرزمین ها که جمعیت در آن استقرار یافته است، طرف مقابله با افزایش جمعیت در کشورهای مختلف، گذری بر مسایل جمعیتی ایران شهری و روستائی و روندهای کلی مهاجرت.

سرفصل درس :

- ۱- مقدمه
- ۲- تعریف جغرافیای جمعیت
- ۳- سیر تکوینی رشد جمعیت جهان
- ۴- نظریه‌های جمعیتی
- ۵- کمربندهای جمعیتی جهان
- ۶- توزیع و تراکم جمعیت جهان
- ۷- ساختمان (سنی، جنسی، نژادی، مذهبی، شغلی) جمعیت در رابطه با شرایط طبیعی و اقتصادی کشورهای فقیر و غنی
- ۸- عوامل تغییر جمعیت
- ۹- روند جهانی رشد جمعیت و تغییرات کمی و کیفی آن در کشورهای گوناگون
- ۱۰- عوامل موثر در رشد جمعیت (اقتصادی، فرهنگی، سیاسی طبیعی و اکولوژیکی)
- ۱۱- شکل و ترکیب خانوار در کشورها و بعدهاهای شهری و روستائی
- ۱۲- حرکات جمعیت
- ۱۳- جمعیت و منابع جهان در حال و آینده جمعیت و آلودگی محیط طبیعی، نظریه‌ها در باره آینده جمعیت جهان
- ۱۴- توزیع و تراکم جمعیت ایران
- ۱۵- مناطق پرجمعیت و کم جمعیت ایران
- ۱۶- ترکیب جنس جمعیت در ایران و ساختمان سنی آنها
- ۱۷- کیفیت سواد و ترکیب گروههای نژادی و مذهبی
- ۱۸- ساختمان شغلی و روندهای کلی مهاجرت در ایران.

اسم درس : جغرافیای روستایی (عمومی و ایران)

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با اصول کلی و مبانی دانش جغرافیای روستایی در سطحی عمومی و شناخت ویژگیهای روستایی در جهان و ایران

سرفصل درس :

۱- مقدمه

۲- جغرافیای روستایی به عنوان یک علم

۲-۱- شالوده، دامنه و هدفهای جغرافیای روستایی

۲-۲- اهمیت مطالعات و روش بررسی در جغرافیای روستایی

۳- ساختار جغرافیایی روستاها

۳-۱- چشم انداز و چشم انداز روستایی

۳-۲- موقعیت و عوامل موثر در نحوه استقرار سکونتگاههای روستایی

۳-۲-۱- عوامل محیط طبیعی

۳-۲-۲- عوامل اجتماعی - اقتصادی و سیاسی

۴- الگوهای سکونتگاههای روستایی

۴-۱- وسعت روستاها

۴-۲- الگوهای زیربنایی سکونتگاههای روستایی

۴-۳- شکلهای زمینهای زراعی، روستایی

۴-۴- خانههای روستایی، طرح و کارکردهای آنها

۵- ویژگیهای اجتماعی - اقتصادی روستاها

۵-۱- ساختار جمعیتی روستاها

۵-۲- شیوههای مالکیت و بهره برداری از زمینهای روستایی

۵-۲-۱- شیوههای سنتی بهره برداری و تولید روستایی

۵-۲-۱-۱- شیوههای سنتی خانوادگی

۵-۲-۱-۲- شیوه سنتی جمعی

۲-۲-۵- شیوه‌های نوبه‌برداری و تولید روستایی

۳-۵- ساختار و انواع صنایع روستایی

۴-۵- نهادهای اجتماعی - اقتصادی و خدماتی روستاها

۶- روابط شهر و روستا

۷- برنامه ریزی و توسعه روستایی

۱-۷- زمین‌های نابرابری زندگی شهری و روستایی (با تاکید بر جهان سوم و ایران)

۲-۷- پیش‌فرضها و هدفهای توسعه روستایی (با تاکید بر جهان سوم و ایران)

۸- جمع بندی

تالیف در دست‌انجام توسط دکتر عباس سعیدی (مآخذ: ۱) مبانی جغرافیای روستایی

2- Pacione, M.: Rural Geography
London, 1985.

و کتابها و مقالات مختلف (با تاکید) به زبان فارسی

اسم درس : جغرافیای شهری (عمومی و ایران)

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مفاهیم جغرافیای شهری

سرفصل درس :

- ۱- تعاریف و مفاهیم جغرافیای شهری
- ۲- تعاریف و مفاهیم مختلف شهر
- ۳- نظریه‌های مربوط به پیدایش نخستین شهرها
- ۴- شهرنشینی و شهرگرایی
- ۵- کارکرد شهرها
- ۶- ساخت شهرها
- ۷- بخش مرکزی شهرها
- ۸- حومه‌های شهری
- ۹- شهر و زمینهای آن، علل رشد و توسعه شهر
- ۱۰- شهر و مهاجرت‌های روستایی
- ۱۱- مشخصات شهرهای جهان سوم

جغرافیای شهری ایران

- ۱- تعریف و مفهوم شهر در ایران
- ۲- تاریخچه شهر و شهرنشینی در ایران
 - ۲-۱- ویژگیهای شهر و شهرنشینی دوران باستان و پیش از اسلام
 - ۲-۲- ویژگیهای شهر و شهرنشینی از پیروزی اسلام تا حمله مغول
 - ۲-۳- شهر و شهرنشینی از حمله مغول تا دوران قاجار
 - ۳- شهر و شهرنشینی در دوره قاجار (ویژگیهای اقتصادی، اجتماعی و کالبدی شهرها)
 - ۴- شهر و شهرنشینی در دوران پهلوی
 - ۴-۱- اقتصاد سیاسی دوران پهلوی و تاثیر آن بر شهرها
 - ۴-۲- تحولات و ویژگیهای اجتماعی شهرنشینی
 - رشد جمعیت و نسبت جمعیت شهری
 - تحول جمعیت شهرنشین و ویژگیهای جمعیتی آن نظیر مهاجرت
 - ۴-۳- ویژگیهای اقتصادی شهرهای ایران
 - تحولات اقتصادی و ویژگیهای اقتصادی شهرها
 - کارکردهای شهری
 - سازمان یابی کارکردهای شهری
 - ۴-۴- ویژگیهای کالبدی شهرها
 - عوامل موثر اجتماعی، اقتصادی و فنی تغییرات دریافت و نقشه شهرها
 - قوانین و مقررات شهری و شهرسازی دوران پهلوی: غربگرایی و پیامدهای آن (طرحهای هادی، جامع و آمایش)
 - ۵- ۴- پراکندگی، اندازه و شبکه شهری در ایران
 - ۵- تحولات شهر و شهرنشینی در دوران جمهوری اسلامی ایران
 - نظام اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی و تاثیرات آن بر شهرها
 - قوانین و مقررات قانونی و فقهی و تاثیرات آن بر شهرها (قانون اراضی شهری، طرحهای جامع و نظایر آنها)
 - ۶- روابط شهرها با یکدیگر
 - ۷- روابط شهر، روستا و عشایر
 - ۸- مسایل و مشکلات شهر و شهرنشینی در ایران

تعداد واحد: ۲
 نوع واحد: عملی ۱ - نظری ۱
 تعداد ساعت کل: ۵۱
 تعداد ساعت عملی: ۳۴
 تعداد ساعت نظری: ۱۷
 پیش‌نیاز: ۰۴

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با تهیه و تفسیر نقشه‌های هوا. این نقشه‌ها در همه عملیات نظامی و فعالیتهای هوا نوردی لازم هستند.

سرفصل درس: اهمیت نقشه در نمایش داده‌های اقلیمی
 انواع داده‌های اقلیمی

چگونگی نمایش داده‌های اقلیمی: نمایش یک داده در یک نقطه در یک لحظه - نمایش داده در یک لحظه در چندین نقطه (پراکندگی مکانی یک عنصر - نقشه‌های هم‌ارزش)
 نمایش چند داده در یک نقطه در یک لحظه (مدل ایستگاه) نمایش چندین داده در چندین نقطه در یک لحظه (نقشه هوا) نمایش یک داده در یک ایستگاه در چندین لحظه (نوسان زمانی داده) نمودارهای خطی، نمودارهای ستونی، گلباد-صفحه گرام - جداول آب و هوایی
 انواع نقشه‌های هوا: نقشه هوای سطح دریا - نقشه هوای سطوح بالای جو
 تفسیر نقشه‌های هوا: مدل ایستگاه و خواندن آن - سیستمهای فشار - جبهه‌ها - توده‌های هوا موجهای غربی - واچرخندها - حرکت سیستمها - ارتباط سیستمهای فشار - نقشه‌های سطح دریا با سیستمهای فشار نقشه‌های سطح بالا

منابع: نقشه‌های هوا از سازمان هواشناسی کشور

اسم درس : مبانی جغرافیا سیاسی

۱۷

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۵۱

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت نظری : ۵۱

پیش نیاز :

هدف : هدف این درس آشنا ساختن دانشجویان رشته سیاسی - نظامی با مبانی جغرافیای سیاسی است .

سرفصل درس :

ماهیت و قلمرو جغرافیای سیاسی - سیر تحولات جغرافیای سیاسی از نظر کانون توجه و روش ریشه‌های نظام دولت - استعمار گرائی و استعمار زدائی - بررسی نقشه‌های سیاسی جهان و پیدایش دولت‌های مستقل - تعریف دولت - عناصر تشکیل دهنده دولت - تمرکز بر روی عناصر جغرافیائی دولت و ویژگیهای آنها (سرزمین - جمعیت ملت و اقلیت) انواع دولت - علت وجودی و اندیشه سیاسی دولت - مناطق هسته‌های پایتخت یا مرکز سیاسی دولت - کشورهای غیر عادی - کشورهای وابسته (و غیر مستقل) مرزهای سیاسی بین المللی (خشکی - دریائی و هوائی) اختلافات مرزی - کنوانسیونهای حقوق دریائی - تنگه‌های بین الملل - کشورهای مجتمع الجزایری و حقوق دریاها - کشورهای محصور در خشکی و مسائل آنها - تقسیمات داخلی کشوری - روابط بین دولتها تحلیل قدرت دولتها - روابط بین دولتها - سازمانهای مهم بین المللی و منطقه‌ای

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ۱۵

هدف : همانند هر جامعه مدنی، جامعه جهانی هم برای اداره امور خود به سازمانها و نهادهای گوناگون احساس نیاز کرده و آنها را بوجود آورده است. از آنجا که در هر جامعه ای کیفیت گردش امور تا حدود زیادی بسته به چگونگی کارکرد سازمان های آن جامعه میباشد، رویدادها و روند امور جامعه جهانی هم از نحوه کار سازمانهای بین المللی سخت متاثر است. هدف این درس ضمن آشنا ساختن دانشجویان به انواع سازمانهای بین المللی و ضوابط کار آنها عبارتست از نشان دادن رابطه متضاد میان گرایش کشورها حفظ استقلال عمل خود از یک طرف و انتظار آنها از سازمانهای بین المللی برای کارآئی بیشتر از طرف دیگر این تضاد اساس مسائل سازمانهای بین المللی را تشکیل میدهد.

سرفصل درس :

- ۱- سیستم دولت های ملی و پدیده سازمانهای بین المللی
- ۲- تئوری سازمانهای بین المللی
- ۳- سیر عمومی سازمانهای بین المللی
- ۴- طبقه بندی سازمانهای بین المللی
- ۵- مسائل بنیادی سازمانهای بین المللی: اساسنامه - شخصیت حقوقی - عضویت آئین کاره سیستم رای گیری - تشکیلات و بودجه - ضمانت اجرائی - کارآئی
- ۶- مکانیسمهای حل اختلاف در سازمانهای بین المللی
- ۷- همکاریهای غیر سیاسی

اسم درس : نظامیان و سیاست

۲۰

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیش نیاز : ۱۵

هدف : آگاهی از ساختار ارتش و نقش نظامیان در جوامع مختلف (کشورهای پیشرفته، کشورهای سوسیالیستی و کشورهای جهان سوم)

سرفصل درس :

۱- جایگاه سازمانهای نظامی در تشکیلات دولت

الف - ارتش بعنوان جزئی از دستگاههای اداری

ب - قسمتهای مختلف ارتش

ج - اهمیت علم و تکنولوژی

۲- کشورهای جهان سوم و اقتباس سازمانهای نظامی غرب : بررسی تاریخی

الف - کشورهای تحت رژیم کاپیتولاسیون (ایران، چین، ژاپن، عثمانی، تایلند)

ب - سرزمینهای مستعمره (هندوستان، پاکستان، اندونزی، سرزمینهای آفریقائی)

ج - سرزمینهای تحت الحما یه و تحت قیمومیت (مراکش، تونس، مصر، سوریه و لبنان)

۳- اشکال مختلف مداخله نظامیان در سیاست

الف - اعمال نفوذ

ب - ارباب و تهدید

ج - جایجائی مقامات کشوری

د - حکومت مستقیم نظامیان

۴- نقش نظامیان در کشورهای جهان سوم

الف - ارتباط چگونگی فرهنگ سیاسی با مداخله نظامیان در سیاست

ب - نظامیان بعنوان نیروی انقلاب و عامل اصلاحات اساسی

ج - نظامیان بعنوان نیروی محافظه کار

د - رژیمهای اقتداری نظامی در کشورهای اسلامی، آمریکای لاتین و آفریقائی

ه - آینده رژیمهای نظامی

و - برآورد نقش نظامیان در سیاست

۵ - انواع حکومت های نظامی

الف - غیر مستقیم و محدود

ب - غیر مستقیم کامل

ج - حکومت دوگانه

د - مستقیم

ه - مستقیم با همکاری متخصصین

۶ - کودتای نظامی

الف - مفهوم کودتا

ب - خصوصیات کودتای نظامی (سازمان یافته مشارکت محدود)

ج - مراحل مختلف کودتا

د - اشغال مراکز فرماندهی ، کنترل و ارتباطات ، اعلان پشتیبانی پادگانها .

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز: ندارد

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مبانی جغرافیای نظامی و چگونگی کاربرد ویژگیهای جغرافیایی در مسائل نظامی

سرفصل درس :

- ۱- تعاریف ، گذشته تاریخی و مفاهیم
- ۲- تاریخ و تحول جنگها در ارتباط با عوامل محیط جغرافیائی
- ۳- تجزیه و تحلیل عوارض مهم جغرافیائی بمنظور کاربرد آنها در عملیات نظامی
- ۴- تاریخ تحول تاکتیک در ارتباط با عوامل محیط جغرافیائی
- ۵- تاریخ تحول لجستیک در ارتباط با تکنولوژی و نقش عوارض جغرافیائی در اشغال سرزمینها
- ۶- نقش استپزارها در تکامل نیروهای نظامی و اثرات آن بر جوامع انسانی
- ۷- تاکتیک و زمین عملیات - کریدورهای عملیاتی - دهلیزبندیها (عرضی و طولی) زمین های عملیاتی باز و بسته
- ۸- انواع جنگ - محدود - نامحدود و مشخصات جغرافیائی هریک
- ۹- سیر تحول تاکتیک های نظامی در ارتباط با پیشرفت تکنولوژی و نقش عوامل جغرافیائی در پیدایش جنگهای نامنظم .
- ۱۰- تکنولوژی نظامی و جغرافیائی قدرت
- ۱۱- لجستیک و عوامل محیط جغرافیائی
- ۱۲- تاکتیک - طرح و استراتژی در رابطه با عوامل محیط جغرافیائی
- ۱۳- استراتژی عملیات جنگی - حدود و وسعت جغرافیائی عملیات .

اسم درس : اصول روابط بین الملل

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آگاهی از اصول حاکم بر روابط میان دولت‌ها و سیاست خارجی

سرفصل درس :

۱- مفاهیم اساسی

الف - سیاست بین الملل

ب - روابط بین الملل

ج - سیاست خارجی

۲ - سیستم سیاسی بین المللی

الف - مفهوم سیستم

ب - اکتورها

ج - ساختار در سیستم سیاسی بین الملل

د - فرایند

ه - محیط سیستم سیاسی بین الملل

۳ - بازیگران یا اکتورها

الف - دولت‌ها ، تقسیم بندی دولت‌ها

ب - سازمانهای بین الملل

ج - سازمانهای ترانس ناسیونال

د - احزاب سیاسی و گروههای ذینفع

ه - گروههای قومی

۴ - تصمیم‌گیری در سیاست خارجی

الف - اهمیت تصمیم در سیاست خارجی

ب - قوه مجریه

ج - قوه مقننه

د - افکار عمومی

ه - انواع تصمیمات در سیاست خارجی

۵ - عناصر متشکله قدرت

الف - قلمرو

ب - جمعیت ، اهمیت تخصص و گروههای سنی در برآورد قدرت

ج - قدرت مادی و نظامی انگیزهها

د - روحیه ملی

۶ - اهداف سیاست خارجی

الف - مفهوم منافع ملی

ب - اهداف نقشها و سمتگیری ها

ج - اهداف عینی و فوری (استقلال، تضمین نهایت ارضی ...)

ه - ارزشهای غائی

۷ - ابزار سیاست خارجی

الف - حل و فصل دوستانه مسائل (دیپلماسی)

ب - تبلیغات

ج - پاداشها و مجازاتهای اقتصادی

د - اعمال پنهانی و مداخله نظامی

ه - توسل به جنگ

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : بالا بردن آگاهی دانشجویان در زمینه حقوق اساسی مردم، شناخت نظام اسلامی و تشکیلات حکومتی و قوای عالی کشور

سرفصل درس :

مباحث مقدماتی : روابط اجتماعی - حقوق اساسی - نظام اسلامی

مباحث اصلی :

قسمت اول - اصول کلی : اصول اقتصادی، اموال آرمانی، اصول مذهبی، اصول ملی

قسمت دوم - حقوق اساسی مردم : تساویهای حقوق، آزادیها، مصونیتها

قسمت سوم - اساس و پایه های حکومت : دموکراسی اسلامی، ولایت و رهبری، مشورت،

مسئولیت تفکیک قوا، مقننه، مجریه، قضائیه (ارگان و تشکیلات آنها به

تفصیل).

قسمت چهارم - اقتصاد و سیاست خارجی: اقتصاد، مالکیت، مالیه، سیاست خارجی

قسمت پنجم - تبلیغات

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : عملی (نظری)
 تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش نیاز : ندارد

هدف : استفاده از کامپیوتر جهت ذخیره، بازسازی و تفسیر و ترسیم مقادیر زیادی از اطلاعات کمی اعم از پرسشنامه‌های و غیره، امروزه که بسیار متداول است هدف از این درس بکارگیری کامپیوتر در تسهیل ساختن و پرداختن اطلاعات آماری و کمی است .

سرفصل درس

- ۱- مقدمه‌های در مورد سخت افزارها و نرم افزارها
 - ۲- مجموعه‌های نرم افزاری
 - ۳- انواع زبان های برنامه نویسی
 - ۴- ضرورت و یا عدم ضرورت برنامه نویسی
 - ۵- نحوه کد بندی اطلاعات پرسشنامه‌های جهت وارد نمودن در کامپیوتر
 - ۶- مجموعه نرم افزارهای آماری
 - ۷- مجموعه SPSS
- کار عملی شامل :
- کار با مجموعه SPSS، تجزیه و تحلیل اطلاعات .

اسم درس : مقدمه‌های بر روش تحقیق در جغرافیا

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز: ندارد

هدف : آشنائی و شناخت فنون و تکنیکهای تحقیق در مطالعات جغرافیائی

سرفصل درس :

- ۱- مقدمه (موضوع و اصول مطالعاتی دانش جغرافیای انسانی)
- ۲- روش تحقیق و روش شناسی علمی
- ۳- دیدگاهها و شیوه‌های گوناگون تحقیقات در دانش جغرافیا
 - ۳-۱- نظریات مختلف (تاکید بر دیدگاههای نظری در مطالعات علمی)
 - ۳-۲- شیوه‌های مختلف تحقیق
 - ۳-۲-۱- تحقیقات مستقل
 - ۳-۲-۲- تحقیقات ترکیبی
- ۴- ابزار تحقیق در جغرافیا
- ۵- منابع تحقیق در جغرافیا
- ۶- مراحل مختلف تحقیق در جغرافیا
 - ۶-۱- انتخاب موضوع
 - ۶-۲- گردآوری اطلاعات
 - ۶-۳- طبقه بندی و تحلیل اطلاعات
 - ۶-۴- ارائه یافته‌های تحقیق
- ۷- فنون و شیوه‌های تحقیق
 - ۷-۱- فنون اسنادی - کتابخانه‌ای
 - ۷-۲- مشاهده
 - ۷-۳- مصاحبه و پرسشگری
 - ۷-۴- نمونه و نمونه گیری در جغرافیا
- ۸- تهیه و تنظیم یک طرح مطالعاتی

نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت کل : ۵۱

تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنائی دانشجویان با نقشه‌های نظامی و بکارگیری این دانش در امور فرماندهی.

سرفصل درس :

- ۱- مقدمه : اهمیت نقشه خوانی، موارد استفاده از نقشه‌ها، مقایسه نقشه‌ها
- ۲- مقیاسها، روشهای اندازه گیری مسافت.
- ۳- علائم قراردادی و آشنائی با رنگهای روی نقشه، علائم نظامی.
- ۴- آشنائی با خطوط میزان منحنی و چگونگی محاسبه شیب.
- ۵- آشنائی با عوارض زمین و موقعیت آنها روی نقشه.
- ۶- روشهای رسم نیمرخ.
- ۷- آشنائی با مختصات جغرافیائی و شبکه بندی قائم الزاویه.
- ۸- آشنائی با انحرافها، گراها، توجیه نقشه با قطب نما، تعیین گرای یک امتداد در روی نقشه
- ۹- آشنائی با قطب نما، ساختمان آن و استفاده از آن در روی نقشه.
- ۱۰- آشنائی با انواع قطب نما، برخورد با مانع، طرزیکارگیری قطب نما در شب.
- ۱۱- نحوه استفاده از قطب نما در هدایت آتش به روی هدف
- ۱۲- تخمین مسافت.

نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۱۷

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت کل : ۵۱

پیش نیاز : ۲۶

هدف : هدف این درس آشنا نمودن دانشجویان با عکسهای هوایی و روش تهیه آنها میباشد.

سرفصل درس :

- ۱- منبع انرژی و طیف الکترومغناطیس
- ۲- تاریخچه عکسبرداری هوایی در ایران و جهان
- ۳- یک دوربین ساده، دوربینهای عکسبرداری هوایی
- ۴- انواع عکسهای هوایی
- ۵- مقیاس در عکسهای هوایی
- ۶- تفاوت عکس هوایی و نقشه
- ۷- برجسته بینی (استریوسکپی) پارالاکس استریوسکپی

دید استریوسکپی، اندازه گیری در روی عکسهای هوایی

اسم درس : تفسیر عکسهای هوایی

نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۱۷

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت کل : ۵۱

پیش‌نیاز : ۲۷

هدف : تفسیر و شناخت اجسام و پدیده‌های متفاوت - توجیه عکسهای هوایی در روی زمین.

سرفصل درس :

۱- مقدمه‌ای بر عکاسی هوایی

۲- اصول تفسیر عکسهای هوایی

۳- تجهیزات مورد نیاز در تفسیر عکسهای هوایی

۴- کاربرد عکسهای هوایی در شناخت محیط طبیعی و انسانی

نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۱۷

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت کل : ۵۱

پیش نیاز : ۲۶ و ۲۷

هدف : شناخت تصاویر ماهواره‌ای منابع زمینی نحوه تهیه این تصاویر و استفاده از آنها.

سرفصل درس :

- ۱- مقدمه : یک سیستم سنجش از دور و تعریف و مفهوم آن
 - ۲- تحول و تکوین سیستم‌های سنجش از دور
 - ۳- وضعیت سنجش از دور ایران
 - ۴- طیف‌الکترو مغناطیسی و پنجره‌های اتمسفری
 - ۵- منابع انرژی سنجش از دور
 - ۶- اثر اتمسفر بر منابع انرژی
 - ۷- انواع انعکاس ، بازتاب طیفی اجسام گوناگون سطح زمین
 - ۸- سکویهای سنجش از دور ماهواره‌های منابع زمینی *SPOT* ، *TM* ، *MSS*
 - ۹- ماهواره‌های منابع زمینی
 - ۱۰- تفاوت تصاویر ماهواره‌ای و عکسهای هوایی
 - ۱۱- مقدمه‌ای بر تفسیر چشمی تصاویر ماهواره‌ای منابع زمینی
- عملی : شناخت عوارض سطح زمین - تهیه نقشه پوشش سطح زمین .

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : آشنائی دانشجویان با مشخصات و ماموریت رسته‌های مختلف نظامی و نحوه بکارگیری آنها .

سرفصل درس :

۱- پیاده :

مشخصات رسته پیاده ، ماموریت رسته پیاده ، مقدمات و محدودیت‌های رسته پیاده

سازمان و وظایف

۲- توپخانه :

کلیات مهمات و جنگ افزار

سازمان و ماموریت‌های تاکتیکی

طرحریزی آتش

دیده بانی

ضد آتش

۳- زرهی :

مشخصات رسته زرهی ، کلیات مهمات و جنگ افزار ، مقدمات و محدودیت‌های رسته

زرهی سازمان رسته زرهی .

ماموریت زرهی در آفند ، ماموریت زرهی در پدافند ، روشهای همکاری تانک و پیاده

۴- نیروی هوایی :

(سازمان ، ماموریت‌ها ، محدودیت‌ها و مقدمات نیروی هوایی)

۵- نیروی دریایی :

(سازمان ، ماموریت‌ها ، محدودیت‌ها و مقدمات نیروی دریایی)

۶- هوای پرواز :

(سازمان ، ماموریت‌ها ، محدودیت‌ها و مقدمات هوای پرواز)

۷- مخابرات :

تعریف مخابرات، انواع وسائل مخابراتی، آشنائی با انواع وسایل بیسیم و باسیم، سازمان و مأموریت رسته مخابرات .

۸- مهندسی :

مأموریتهای رسته مهندسی (عمومی و تخصصی) مقدمات و محدودیتهای رسته پیاده .
انواع یگانهای مهندسی ، سازمان یگانهای مهندسی

۹- بهداری :

سازمان و مقدمات بهداری در سپاه
امداد و کمکهای اولیه بهداشت

۱۰- تدارکات :

سازمان و مأموریت تدارکات - مقدمات و محدودیتهای تدارکات

۱۱- تخریب

اصلاحات و مواد شناسی ، ماسوره‌ها و تله‌ها ، جنگ مین .

۱۲- ش - م - ر :

آشنایی با سازمان و مقدمات ش - م - ر ، دشمن و خودی .
شناخت عوامل و پدافند در مقابل تکه‌های ش - م - ر

تعداد واحد : ۲	نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱
تعداد ساعت کل : ۵۱	تعداد ساعت عملی : ۲۶
	تعداد ساعت نظری : ۱۷

هدف : آشنایی با روشهای کسب خبر از امکانات و فعالیتهای دشمن و زمین منطقه —
عملیات جهت اخذ تصمیم صحیح و منطقی

سرفصل درس :

کلیات :

تعاریف و اصطلاحات (خبر، اخبار نظامی، اطلاعات، اطلاعات نظامی، اطلاعات استراتژیکی، اطلاعات تاکتیکی (رزمی)، تفاوتهای اطلاعات رزمی و استراتژیکی) وظایف اطلاعات عملیات (تهیه اخبار و تبدیل به اطلاعات با استفاده از اطلاعات عملیات اطلاعاتی):

(مناطق جغرافیائی عملیات اطلاعاتی، اصول مقدماتی عملیات اطلاعاتی)

جووزمین و بررسی منطقه عملیات :

جو: بررسی هوا و عمل جوی، اثرات جو بر عملیات تاکتیکی (حرکات پرسنل، تجهیزات دیده بانى).

زمین :

۱- اوضاع کلی زمین منطقه عملیات (برجستگیها و فرورفتگیها، روئیدنیها، عوارض مصنوعی)

۲- دهلیزها (دهلیز عرضی، دهلیز طولی)

۳- جنبه های تاکتیکی زمین (دیدوتیر، اختفاء و پوشش، موانع، عوارض حساس، معابر وصولی).

بررسی منطقه عملیات :

۱- تشریح فرم بررسی منطقه عملیات

۲- کار عملی روی زمین جهت تهیه بررسی منطقه عملیات

۳- ارائه بررسی عملیات در کلاس

ترتیب نیرو :

(کلیات، عوامل ترتیب نیرو، ترتیب نیروی متجاوز).

مدار اطلاعاتی :

(کلیات ، طرح ریزی و هدایت تلاش جمع آوری ، جمع آوری اخبار ، پرورش اخبار ،
انتشار و استفاده از اطلاعات ، انواع گزارشات اطلاعاتی)

برآورد اطلاعاتی :

تهیه برآورد اطلاعاتی با توجه به وضعیت ارائه شده

ارائه برآورد در کلاس .

نوع واحد : نظری ۱ عملی ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۱۷

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت کل : ۵۱

پیش‌نیاز : ۳۱

هدف : آشنایی با سازمان و وظایف معاونت عملیات یگانهای رزمی نیروهای زمینی سپاه

سرفصل درس :

۱- فن تهیه کالک

(تشریح علائم قراردادی نظامی و اقدامات کنترلی تاکتیکی و نحوه کاربرد آنها در

کالکهای عملیاتی - تهیه کالک)

۲- برآورد وضعیتهای عملیاتی:

(تشریح فرم برآورد شامل ماموریت ، وضعیت و راههای کار تشریح ، راه کاردر آفند و

پدافند ، مقایسه راه کارهای خودی ، تهیه یک برآورد) .

۳- فرم و دستورات عملیاتی :

(انواع دستورات ، تشریح فرمها ، تفاوت طرح و دستور عملیاتی)

۴- مناسبات و روابط فرماندهی (یگانهای زیر امر ، سازماندهی ، تحت کنترل عملیاتی)

۵ - پشتیبانی آتش :

(انواع پشتیبانی آتش ، روش درخواست پشتیبانی آتش) .

۶- حرکات تاکتیکی :

اسم درس : اصول آفند و پدافند

تعداد واحد : ۳ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۵۱

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنای دانشجویان با اصول و مبانی عملیات آفندی و پدافندی

سرفصل درس :

مقدمه :

فصل یکم : عملیات آفندی

بخش ۱ چگونه دشمن پدافند میکند .

بخش ۲ چگونه نیروی خودی آفند میکند .

- منظور از عملیات آفندی

- انواع عملیات آفندی .

حرکت برای اخذ تماس

شناسائی با رزم

تک هماهنگ شده

استفاده از موفقیت

تعاقب

- انواع مانور آفندی

- طرز کار سیستمها در عملیات آفندی .

سیستم فرماندهی، کنترل و ارتباط

سیستم اطلاعات

سیستم مانور

سیستم مهندسی

سیستم توپخانه صحرائی

سیستم عملیات هوا / زمین

سیستم پدافند هوایی

سیستم جنگ الکترونیکی

سیستم پشتیبانی خدمات رزمی

نفوذ تاکتیکی

فصل دوم عملیات پدافندی

بخش ۱ چگونه دشمن تک میکند .

بخش ۲ چگونه نیروی خودی پدافند مینماید .

- تعریف و منظور از عملیات پدافندی

- میزان مقاومت

- تدبیر پدافند

- چه موقع باید پدافند نمود

- ملاحظات اساسی پدافند

- امکانات رسته‌های رزمی، پشتیبانی رزمی در پدافند

- پدافند در شب

- انواع پدافند

- مناطق پدافندی

- اندازه‌ها در پدافند

- تقسیم و مانور نیروها در پدافند

- سازمان نیروها در پدافند

- تمرکز نیروها در پدافند

- کنترل و هماهنگ‌نیروها در پدافند

- پدافند دایره‌ای

- پدافند از نقطه اتکاء

- پدافند در ساحل رودخانه

- پدافند در ضد شیب

- طرز کار سیستم‌ها در عملیات پدافندی .

سیستم فرماندهی ، کنترل و ارتباط

سیستم اطلاعات

سیستم مانور

سیستم مهندسی

سیستم توپخانه صحرائی

سیستم عملیات هوا / زمین
سیستم پدافند هوایی
سیستم جنگ الکترونیکی
سیستم پشتیبانی خدمات رزمی

فصل سوم حرکات بعقب

بخش ۱ کلیات

- تعریف و منظور
- انواع حرکات بعقب
- ملاحظات حرکات بعقب
- مشخصات منطقه نبرد
- وظایف و مقدرات عناصر رزمی در حرکات بعقب

بخش ۲ عقب نشینی

- تعریف

- عقب نشینی اختیاری

- عقب نشینی اجباری

- عقب نشینی از راه هوا

بخش ۳ عملیات تاخیری

- تعریف

- تقسیم و مانور نیروها

- سازمان نیروها

- کنترل و مانور نیروها

- روشهای عملیات تاخیری

- تاخیر مداوم

ملاحظات تاکتیکی موثر در انتخاب روش تاخیری

بخش ۴ عقب روی

- کلیات و منظور

- تقسیم و مانور نیروها

تامین نیروها

فصل چهارم عملیات تعویض

بخش ۱ تعویض در محل

- تعریف و منظور

انواع تعویض در محل

- ملاحظات مقدماتی در عملیات تعویض

روشهای طرحریزی تعویض در محل

- مثال برای تجسم روش عملیات

بخش ۲ عبور از خط

- کلیات

- فرق بین عبور از خط نسبت به تعویض در محل

- محاسن عبور از خط نسبت به تعویض در محل

- محاسن تعویض در محل نسبت به عبور از خط

- روشهای طرحریزی عبور از خط

- هدایت عملیات عبور از خط

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش نیاز : ۰۴

هدف : بررسی و شناسائی عوامل موثر در اقلیم هر کدام از نواحی دهگانه و پراکنندگی مکانی و زمانی عناصر آب و هوایی در هر کدام از این نواحی

سرفصل درس :

خلاصه‌ای از اوضاع طبیعی ایران

توصیف شرایط طبیعی نواحی دهگانه و ویژگیهای خاص هر ناحیه

خلاصه‌ای از ناحیه اقلیمی و تطابق آن با نواحی نظامی (عمدتاً " روش ناحیه بندی کوپن) بررسی پراکنندگی عناصر آب و هوایی در هر کدام از نواحی بشرح زیر :

۱- تابش

۲- دما

۳- فشار و باد

۴- رطوبت و بارش

مقایسه نواحی دهگانه نظامی از نظر اقلیم و معین نمودن وجوه تمایز آنها

کار عملی: هر دانشجو موظف است یک پروژه عملی در رابطه با اقلیم یکی از مناطق دهگانه انجام دهد.

تعداد واحد : ۲	نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱
تعداد ساعت کل : ۵۱	تعداد ساعت عملی : ۳۴
پیش‌نیاز : ۰۶	تعداد ساعت نظری : ۱۷

هدف : آشنا ساختن دانشجو جهت برداشتهای ژئومورفولوژیکی از نقشه‌های مختلف توپوگرافی و نیز مشاهده پدیده‌های روی زمین و برداشت این پدیده‌ها و فرمهای مختلف در روی زمین و دادن مهارت لازم به دانشجو جهت تهیه نقشه‌های ژئومورفولوژی با استفاده از انواع مختلف نقشه‌های توپوگرافی زمین شناسی ، خاک شناسی عکسهای هوایی و ماهواره‌ای و برداشت‌های ژئومورفولوژی مستقیم در صحرا .

سرفصل درس :

- ۱- کلیاتی راجع به نقشه‌های ژئومورفولوژی
- ۲- تفسیر برداشتهای ژئومورفولوژیکی با استفاده از نقشه‌های توپوگرافی، زمین شناسی و عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای
- ۳- مبانی برداشتهای ژئومورفولوژیکی در صحرا
- ۴- تکنیک و انجام برداشت‌های ژئومورفولوژیکی در صحرا
- ۵- روش پیاده کردن پدیده‌ها و برداشتهای ژئومورفولوژیکی در نقشه
- ۶- تهیه نقشه ژئومورفولوژی یک ناحیه با استفاده از مشاهدات و برداشت‌های ژئومورفولوژیکی در زمین و استفاده از نقشه‌های مختلف، عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای.

اسم درس : ژئومورفولوژی ایران

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد ساعت کل : ۵۱

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش نیاز : ۰۶

هدف : آشنائی با ناهمواریهای ایران در رابطه با امور دفاعی و نظامی

سرفصل درس نظری

فصل اول: ویژگیهای طبیعی ایران (آب و هوا، گسترش خشکی ها، دریاها، دریاچه ها ...)

فصل دوم: زمین شناسی ایران (کلیاتی در زمینه چینه شناسی و زمین شناسی ساختمانی

ایران، ولگانیسیم و پلوتونیسیم ایران)

فصل سوم: زمین شناسی کواترنر و نقش عوامل اقلیمی در شکل گیری ناهمواریهای ایران

(آبرفتها، باد رفتها، دریاچه و باتلاق، یخچالها، آتشفشانها، زمین

ساخت و ...)

فصل چهارم: روند کلی ناهمواریهای ایران در رابطه با وضع طبیعی کشورهای همجوار،

دریای خزر، دریای عمان و خلیج فارس

فصل پنجم: نقش ناهمواریها در امور دفاعی (دهلیزبندیها، معابر، زمین های نا

پایدار و ...)

سرفصل درس عملی

بررسی نقشه های زمین شناسی و توپوگرافی و اقلیمی ایران در آزمایشگاه و تفسیر

آنها نمایش فیلم و اسلاید و ماکت و بازدید از مناطق مختلف کشور در رابطه با

مطالب درس نظری .

تعداد واحد : ۲
 نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱
 تعداد ساعت کل : ۵۱
 تعداد ساعت عملی : ۳۴
 تعداد ساعت نظری : ۱۷
 پیش نیاز : ۳۴ و ۳۵

هدف : آشنایی دانشجویان با تعاریف و کاربرد جغرافیای نظامی و نحوه بکارگیری آن در مطالعات منطقه‌ای، آشنایی با مقتضیات و اوضاع نظامی مناطق مختلف کشور ایران.

سرفصل نظری

- ۱- کلیات ، تعاریف و کاربرد جغرافیای نظامی
- ۲- نقش عوامل محیط طبیعی در عملیات نظامی
- ۳- وضع کلی مرزهای ایران، نقش مرزها در عملیات نظامی
- ۴- اوضاع کلی منطقه و دهلیز بندیهای آذربایجان و ارزش نظامی آن
- ۵- اوضاع کلی منطقه کردستان و باختران و محورهای مهم نفوذی در ارتباط منطقه ارزش نظامی این بخش از کشور.
- ۶- اوضاع کلی منطقه لرستان، بررسی و مطالعه مناطق جغرافیائی پشتکوه لرستان از لحاظ عملیات نظامی
- ۷- کلیات طبیعی خوزستان، خورها، هورها، و مرزهای خوزستان و نقش هریک در عملیات نظامی

سرفصل عملی :

در پایان سرفصل درس دانشجویان بصورت اردوهای نظامی یک هفته (گردش عملی) از مناطق فوق بازدید بعمل خواهند آورد.

اسم درس : جغرافیای نظامی ایران (۲)

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش نیاز :

هدف : آشنایی دانشجویان با وضعیت طبیعی، سیاسی، نظامی و اقتصادی خلیج فارس، مطالعه جنبه‌های نظامی و راههای پیشگیری از نفوذ دشمن

سرفصل نظری

۱- مشخصات خلیج فارس از لحاظ شکل سواحل، جزایر زیبا، و شناخت آن از لحاظ

عملیات نظامی

۲- کلیات طبیعی فارس - دهلیز بندیه‌ها، محورهای نفوذی و ارتباطی مواضع پدافندی آب و هوا و نقش هریک در عملیات نظامی.

۳- کلیات طبیعی کرمان - دهلیز بندیه‌ها و محورهای نفوذی و ارتباط و بررسی کرانه‌های کرمان در خلیج فارس، ارزش نظامی منطقه.

۴- کلیات طبیعی سیستان و بلوچستان - شناخت عوارض جغرافیایی و نقش هریک در عملیات نظامی، مشخصات مرزی ایران و پاکستان در این بخش و بررسی معایب و محاسن آن از لحاظ نظامی.

۵- دهلیز بندیه‌های خراسان و گرگان و مازندران - شناخت وضع کلی بخش شمال شرق ایران و ارزش نظامی منطقه.

سرفصل عملی

در پایان سرفصل درس، دانشجویان بصورت اردوهای نظامی (گردش عملی) یک هفته از مناطق فوق بازدید بعمل خواهند آورد.

اسم درس : مسائل سیاسی و نظامی ایلات و عشایر ایران

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیش‌نیاز : ۳۷ و ۳۸

هدف : آشنائی با ساختار سیاسی، نظامی ایلات و عشایر ایران بمنظور پیشبرد اهداف .

سرفصل درس :

قسمت اول : شناخت

- تعریف ایلات و عشایر

- سوابق تاریخی

- پراکندگی جغرافیائی و قلمرو ایلی

- سردسیر و گرمسیر و ایل راهها

- دلایل اقتصادی کوچ و یا اسکان

- دامداری سنتی و یارمه گردانی

- شیوه‌های اقتصادی دامداری سنتی

- ابزار کار دامداری

- ترکیب دام و شکل مطلوب بهره‌گیری

- واحد دامی و شیوه‌های محاسبه دام و مرتع

قسمت دوم : عشایر و مسائل سیاسی

- رده‌های قدرت در ساخت سیاسی عشایری

- رده‌های سنتی در تقسیمات شبکه‌ای

- شیوه‌های انتخاب سرپرستان رده‌ها

- رسانه‌های خبر رسانی سنتی عشایری

- تصمیمات سیاسی و شیوه‌های اتخاذ

- مسائل اقتصادی زیربنای تصمیمات سیاسی

- مرتع پایه تصمیمات سیاسی در ایل

- سیاست‌ایلی در رابطه با دام و مرتع

- برآوردهای سنتی از مرتع جهت اتخاذ تصمیم

- رابطه تعداد و اقتصاد خانواده‌های کوچرو

- اماکن دائمی و موقتی عشایری در رابطه با کوچ

- شیوه‌های جانشینی قدرت در عشایر

قسمت سوم: عشایر و مسائل نظامی

ایمان، فداکاری و میهن‌دوستی (اساس استراتژی نظامی عشایر)

نقش عشایر در ارتش کلاسیک ایران

عشایر، شورش و یا غارتگری

عشایر، اسلحه و اسب

عشایر، موفق در رزمهای کوهستانی

سرعت دقت و ابتکار سه عامل موفقیت

استتار، اختفا، و استفاده از زمین و امکانات

رزم انفرادی

پیاده نظام و سواره نظام

سلاح جدید، عامل شکست عشایر

عشایر، جنگ ایران و عراق

بسیج عشایری، قالبی مناسب برای سازماندهی سیاسی - نظامی عشایر

نتیجه‌گیری:

قسمت چهارم: بررسی مسائل سیاسی و نظامی مناطق عشایر نشین ایران

الف ایلات و عشایر آذربایجان

۱- اوضاع طبیعی آذربایجان

۱-۱- ناهمواریها

۱-۲- آب و هوا

۱-۳- خاک و پوشش گیاهی

۲- اوضاع انسانی

۲-۱- مشخصات مرزها

۲-۱-۱- مرز شوروی

۲-۱-۲- مرکز ترکیه

۳- پراکندگی جغرافیائی ایلات و عشایر آذربایجان

۳-۱- مسائل سیاسی و نظامی

ب : ایلات و عشایر کردستان

۱ - نسا همواریها

۱-۲ آب و هوا

۱-۳ خاک و پوشش گیاهی

۲- اوضاع انسانی

۲-۱ مشخصات مرزها

۲-۱-۱ مرز عراق

۲-۱-۲ مرز ترکیه

۳- پراکندگی جغرافیائی ایلات و عشایر کردستان

۳-۱ مسائل نظامی و سیاسی

ج : ایلات و عشایر لرستان و خوزستان

۱- اوضاع طبیعی منطقه

۱-۱ ناهمواریها

۱-۲ آب و هوا

۱-۳ خاک و پوشش گیاهی

۲- اوضاع انسانی

۲-۱ مشخصات مرزها

۲-۲-۱ مرز عراق

۳- پراکندگی جغرافیائی ایلات و عشایر کردستان و خوزستان

۳-۱ مسائل نظامی و سیاسی

د : ایلات و عشایر فارس

۱- اوضاع طبیعی منطقه

۱-۱ ناهمواریها

۱-۲ آب و هوا

۱-۳ خاک و پوشش گیاهی

۲- اوضاع انسانی

۲-۱ مشخصات مرزی

۲-۲ مرز عراق

۳- پراکنندگی جغرافیائی ایلات و عشایر فارس

۳-۱ مسائل نظامی و سیاسی

ه : ایلات و عشایر کرمان و سیستان و بلوچستان

۱ اوضاع طبیعی منطقه

۱-۱ ناهمواریها

۱-۲ آب و هوا

۱-۳ خاک پوشش گیاهی

۲- اوضاع انسانی

۲-۱ مرز پاکستان و افغانستان

۳- پراکنندگی جغرافیائی ایلات کرمان - سیستان و بلوچستان

۳-۱ مسائل نظامی و سیاسی

و : ایلات و عشایر خوزستان

۱- اوضاع طبیعی منطقه

۱-۱ ناهمواریها

۱-۲ آب و هوا

۱-۳ خاک و پوشش گیاهی

۲- اوضاع انسانی

۲-۱ مشخصات مرزها

۲-۱-۱ مرز افغانستان

۲-۱-۲ مرز شوروی

۳- پراکنندگی جغرافیائی ایلات و عشایر خراسان

۳-۱ مسائل نظامی و سیاسی

ز : ایلات و عشایر شمال ایران

۱- اوضاع طبیعی منطقه

۱-۱ ناهمواریها

۱-۲ آب و هوا

۱-۳ خاک و پوشش گیاهی

۲- اوضاع انسانی

۲-۱ مشخصات مرزها

۲-۱-۱ مرز شوروی

۳- پراکندگی جغرافیائی ایلات و عشایر شمال ایران

۳-۱ مسائل نظامی و سیاسی

۴۰

اسم درس : جغرافیای نظامی ترکیه و عراق

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی دانشجویان با وضعیت طبیعی و انسانی کشورهای همجوار و آشنایی نسبی با وضعیت نظامی آنها

سرفصل درس :

۱- کلیات طبیعی و انسانی ترکیه ، مناطق عملیاتی ترکیه و نقش عوام ———
جغرافیائی آنها ، شبکه آبهای ترکیه ، دریاچه ها و نقش هزیک، مشخصات مرزهای ترکیه
با همسایگان از لحاظ عملیات نظامی.

۲- کلیات طبیعی و انسانی عراق - مناطق عملیاتی عراق - وضع توپوگرافی عراق
و نقش آنها در عملیات نظامی، مشخصات مرزهای عراق با همسایگان از لحاظ عملیات
نظامی.

۴۱

اسم درس : جغرافیای نظامی کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : آشنایی دانشجویان با اوضاع سیاسی، اقتصادی و نظامی منطقه فارس و کشورهای حاشیه نشین آن

سرفصل درس :

بررسی و شناخت شبه جزیره عربستان، مشخصات سواحل، بنادر و جزایر جنوبی خلیج فارس در رابطه با کشورهای حاشیه‌ای - شناخت نقاط ضعف و قوت سواحل جنوبی بررسی و شناخت عوامل طبیعی در کشورهای عربستان سعودی - کویت - قطر - بحرین - امارات - عمان و نقش هر یک در عملیات نظامی مقایسه سواحل جنوبی خلیج فارس و - سواحل شمالی از لحاظ عملیات نظامی
بعد از پایان سرفصل درس دانشجویان بمدت یک هفته جهت کاربر روی زمینی و بازدید عینی به منطقه خواهند رفت .

اسم درس : جغرافیای نظامی افغانستان و پاکستان

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی دانشجویان با اوضاع طبیعی، انسانی و نظامی کشورهای همسایه شرقی ایران و بررسی و شناخت نسبت به نقاط ضعف و قوت نظامی آنها

سرفصل درس :

- ۱- موقعیت جغرافیایی و کلیات طبیعی و انسانی پاکستان
- ۲- بررسی و شناخت کلی منطقه در رابطه با بلوچستان ایران
- ۳- مناطق عملیاتی پاکستان، دهلیزبندیها و محورهای مهم نفوذی و ارتباطی منطقه
- ۴- موقعیت جغرافیایی و کلیات طبیعی و انسانی افغانستان
- ۵- بررسی و مطالعه مناطق عملیاتی افغانستان.
- ۶- بررسی وضع توپوگرافی و نقش آن در عملیات نظامی
- ۷- بررسی مناطق مرزی طرفین ایران و افغانستان
- ۸- بررسی شناخت محورهای شمالی جنوبی منطقه و ارتباط آن با سیاست بیرونی اتحاد جماهیر شوروی.

اسم درس : جغرافیای نظامی شوروی

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

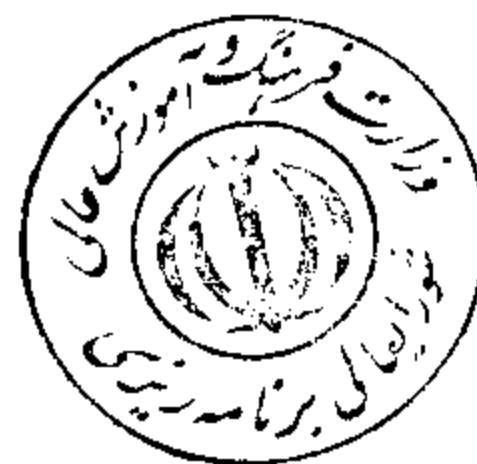
تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : آشنایی دانشجویان با وضعیت جغرافیائی همسایه شمالی ایران و نگرشی بر وضعیت و نقاط ضعف و قدرت نظامی آن

سرفصل درس :

- ۱- موقعیت جغرافیایی
- ۲- کلیات طبیعی و انسانی
- ۳- تقسیم بندی اتحاد جماهیر شوروی در ارتباط با عملیات نظامی
- ۴- بررسی مناطق حساس و محورهای عملیاتی شوروی در رابطه با همسایگان با تاکید بر محورهای نفوذی بطرف شمال غرب ، شمال و شمال شرق ایران
- ۵- نقش عوامل طبیعی شوروی در عملیات نظامی با تجربیات جنگ جهانی اول و دوم که در این کشور رخ داد .

اسم درس : مسائل نظامی استراتژیک معاصر

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ۱۷ و ۲۱

هدف : آشنائی با مبانی استراتژیک نظامی و اهداف آنها

سرفصل درس :

۱- واژه استراتژی (کلیات و تعاریف)

۲- بررسی کلی مفاهیم استراتژی

۳- تحلیل استراتژی

۴- هدف و منظور از استراتژی

۵- کاربرد و موارد استعمال استراتژی

۶- آثار دوره قبل از ناپلئون و بعد از ناپلئون

۷- استراتژی در عصر ناسیونالیسم و انقلاب صنعتی

۸- صلح مسلح سالهای ۱۹۱۴ - ۱۸۷۱

۹- علل شکست استراتژی در جنگ جهانی اول

۱۰- انواع جنگ و مشخصات هر یک

۱۱- استراتژی نظامی غرب

۱۲- استراتژی نظامی شرق

۱۳- استراتژی ابهام

۱۴- استراتژی سلاحهای هسته‌ای

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ۱۷

هدف : آشنا کردن دانشجویان با جغرافیای سیاسی ایران از حیث تکوین نظام دولت و علت وجودی آن و عوامل سازنده دولت و تحلیل قدرت ملی و زمینه‌های جغرافیائی تولید تنش در ایران.

سرفصل درس :

- ۱- ریشه یابی نظام دولت در ایران
- ۲- تبیین علت وجودی و اندیشه سیاسی دولت در ایران
- ۳- تحولات مرزی (خشکی - آبی و مناطق دریائی)
- ۴- موقعیت جغرافیائی ایران و مسائل منطقه‌ای و جهانی (رقابت قدرتها)
- ۵- مشخصات سرزمینی (وسعت، شکل، توپوگرافی، اقلیم، سازمان فضائی، نواحی جغرافیائی)
- ۶- ویژگیهای ملت (نهادهای ملی - عوامل واگرایی و همگرایی - ویژگیهای جمعیتی)
- ۷- مکانیزم سازمانیابی سیاسی ملت و تشکیل حکومت (نظام ولایت، شورا و نحوه اداره جامعه)
- ۸- ویژگیهای حاکمیت (تحول تاریخی، مرکز سیاسی و اداری، تقسیمات کشوری، جنبه‌های جغرافیائی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران)
- ۹- تحلیل قدرت ملی
- ۱۰- منابع جغرافیائی تنشهای منطقه‌ای
- ۱۱- ایران و سازمانهای بین المللی و منطقه‌ای.

تعداد واحد : ۳ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۵۱

پیش نیاز : ۱۷

هدف : آگاهی از تحولات اجتماعی - سیاسی ایران در یکصد سال اخیر

سرفصل درس :

۱- ایران در عصر قاجار

الف : انحطاط اجتماعی - اقتصادی

ب : گسترش نفوذ سیاسی - اقتصادی دول بیگانه

ج : جنبش تحریم تنباکو

۲- از انقلاب مشروطیت تا پایان جنگ اول جهانی

الف : رخنه آراء و عقاید غربی - اندیشه های متمدنی

ب : اهمیت علم و تکنولوژی در زندگی جوامع

ج : اصلاحات در سازمانهای اداری و قضائی

د : انقلاب مشروطه روسیه (۱۹۰۵) - انقلاب مشروطیت

ه : پی آمدهای انقلاب مشروطیت ، جنگ اول جهانی

۳- استقرار سلسله پهلوی

الف : کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ ، نقش دول بیگانه در کودتا

ب : آغاز دگرگونیهای اجتماعی - اقتصادی ، محدودیت آزادیهای سیاسی

ج : هجوم متفقین به ایران ، احیای گسترده فعالیتها ی سیاسی

د : جنبش ملی کردن نفت

۴- از کودتای ۲۸ مرداد تا انقلاب اسلامی

الف : نقش عوامل داخلی و خارجی کودتا

ب : استقرار تدریجی نظام خودکامه ، سرکوب نیروهای اجتماعی

ج- آغاز انقلاب سفید بمنظور تحکیم رژیم

د : قیام پانزده خرداد ۱۳۴۲

ه : افزایش قیمت نفت و تاثیر آن در زندگی اجتماعی و اقتصادی جامعه

۵ - انقلاب اسلامی

الف : علل بعید و قریب انقلاب اسلامی

ب استقرار رژیم جمهوری

ج دگرگونی ارزشها و مفهوم مشروعیت

د تغییرات در ساختار اجتماعی

ه نهادها و سازمانهای جدید

اسم درس : جغرافیای سیاسی خلیج فارس

تعداد واحد : ۳ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۵۱ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۵۱

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : بررسی آبراه مهم و استراتژیک خلیج فارس از دیدگاه جغرافیای سیاسی است .

سرفصل درس

ارائه اطلاعات کلی از جغرافیای خلیج فارس و تنگه هرمز تاکید بر روی آن ، ویژگیهای جغرافیائی (از قبیل عمق - جریانهای بحری - اقلیم و غیره) که اهمیت سیاسی دارند و بر رفت و آمد کشتیها و جزایر استراتژیک اثر می گذارند ، طول سواحل هریک از کشورهای ساحلی و خصوصیات توپوگرافی ساحلی ، پراکندگی جزایر و میزان اشرف هریک از این دولتها بر خلیج فارس و تنگه هرمز ، اهمیت خلیج فارس و تنگه هرمز از نظر صادرات و واردات هریک از کشورهای ساحلی ، وضع محیط زیست خلیج فارس ، کنوانسیون منطقه‌ای کویت و نتایج آن در بهبود محیط زیست ، موقعیت و ویژگیهای نظامی استراتژیک جزایر ، کنوانسیون - سوم حقوق دریاهای سازمان ملل (۱۹۸۲) و تاثیر آن بر آینده خلیج فارس ، اختلافات مرزی برون ساحلی .

اسم درس : جغرافیای اقتصادی سیاسی جهان سوم

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ۰۹ و ۱۷

هدف : آشنایی با ساختار سیاسی اقتصادی کشورهای جهان سوم

سرفصل درس :

۱- بررسی جغرافیایی جهان سوم

۱-۱ مقدمه (تعاریف کلی)

۱-۲ معیارهای توسعه یافتگی و توسعه نیافتگی

۱-۳ طبقه بندی جوامع در حال توسعه

۲- توزیع جغرافیایی منابع و جمعیت در جهان سوم

۲-۱ منابع و استخراج مواد اولیه

۲-۲ ویژگیهای جمعیتی

۲-۲-۱ با روری و رشد جمعیت

۲-۲-۲ مرگ و میر و بهداشت

۲-۲-۳ افزایش جمعیت و مسایل آن

۳- فعالیتهای اقتصادی در کشورهای جهان سوم .

۳-۱ مقدمه

۳-۲ کشاورزی

۳-۳ صنعت

۳-۴ خدمات

۴- ناهماهنگی در تحولات بین المللی : روابط و مسایل شمال و جنوب

۵- ویژگیهای منطقه‌ای جهان سوم

۵-۱ آمریکای لاتین

۵-۲ آسیای جنوبی و جنوب غربی

۵-۳ آسیای شرقی و جنوب شرقی

۵-۴ آفریقا

۶- توسعه و مسایل آن در جهان سوم

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ۱۷

هدف : آشنا کردن دانشجویان با جغرافیای سیاسی جهان اسلام از حیث ویژگیهای
سرزمینی واحد سازی سیاسی ، عوامل همگرایی و مناطق بحرانی در جهان اسلام

سرفصل درس :

- ۱- موقعیت ، قلمرو و واحدهای سیاسی جهان اسلام
- ۲- ویژگیهای سرزمینی جهان اسلام (شکل ، توپوگرافی ، اقلیم و غیره)
- ۳- مناطق طبیعی و فرهنگی جهان اسلام
- ۴- تنگه (گذرگاههای استراتژیک در جهان اسلام)
- ۵- ویژگیهای جمعیتی جهان اسلام (ساختمان - الگوی پخش)
- ۶- عوامل موثر در شکل گیری واحدهای سیاسی جهان اسلام (رفتار استعمار و قدرتهای جهانی)
- ۷- عوامل همگرایی و واگرایی در جهان اسلام
- ۸- تشکلهای منطقه‌ای جهان اسلام و تحلیل جغرافیائی آن
- ۹- مناطق بحرانی جهان اسلام (فلسطین ، خلیج فارس ، کشمیر و غیره)
- ۱۰- مناقشات ارضی در جهان اسلام
- ۱۱- عوامل جغرافیائی تولید قدرت در جهان اسلام
- ۱۲- انقلاب اسلامی و جهان اسلام (حوزه نفوذ آن)
- ۱۳- نیروهای متشکل مقاومت اسلامی در جهان اسلام

اسم درس : جنبشها و نهضت‌های سیاسی اسلامی در قرن بیستم

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ۴۴

هدف : بررسی و تحلیل نهضت‌ها و اثرات آنها در عصر ما

سرفصل درس :

قسمت اول : جنبش‌های اصلاحی در تاریخ اسلام

۱- جنبش و هابی‌ها در عربستان

۲- جنبش شاه ولی‌الله در هند (۱۷۸۱ - ۱۷۰۳)

۳- جنبش سنوسی در لیبی (۱۸۴۲)

۴- جنبش مهدی در سودان از سال ۱۸۸۱

۵- جنبش محمدیه در اندونزی

۶- جنبش هندی ۱۹۲۴ - ۱۹۱۸

قسمت دوم : نهضت‌های اسلامی در صد ساله اخیر

۱- جنبش تنبأ کو

۲- سید جمال‌الدین اسدآبادی افغانی

۳- شیخ محمد عبده

۴- کواکبی

۵- علامه اقبال

۶- نهضت اسلامی ایران

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۵۱

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۵۱

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی دانشجویان با تاریخ جنگهای پیشین و شیوهها و تاکتیکهای بکار رفته در آن نیروها .

سرفصل درس :

الف - تعاریف هنر جنگ - دکترین نظامی - اصول جنگ

ب - جنگ اول جهانی

(۱) علل دور و نزدیک

(۲) طرحها و آرایش طرفین

(۳) نبرد مارن

(۴) نبرد تانن برگ

ج - جنگ دوم جهانی

(۱) وقایع مهم بین سالهای ۱۹۱۸ - ۱۹۳۹

(۲) عملیات آلمان در لهستان

(۳) عملیات آلمان در نروژ

(۴) عملیات روسیه در فنلاند

(۵) عملیات در شبه جزیره بالکان و جزیره کرت

(۶) عملیات در روسیه شوروی - نبرد در حوالی مسکو و استالین گراد

(۸) عملیات در شمال افریقا

(۹) عملیات پیاده شدن متفقین در اروپا

(۱۰) جنگ ۱۹۴۷ و ۱۹۴۸ اعراب و اسرائیل

د - بررسی برخی تاکتیکهای نظامی و نیروهای پیامبر اکرم (ص)

(۱) بررسی انگیزهها و اهداف سربیهها و غزوات تهاجمی و تدافعی

(۲) بحث و بررسی چند غزوه و سربیه بزرگ پیامبر اسلام مانند: غزوه بدر - احد

احزاب حدیبیه - فتح مکه - سربیههای ولید بن حارث - ابن السلمه

ذات السلاسل

- موقعیت سیاسی، نظامی پیش از جنگ و نقشه‌های طرفین
- بسیج عمومی و تمرینات نظامی
- کسب خبر از دشمن و جلوگیری از بدست آوردن خبر توسط دشمن
- استفاده از اصول غافلگیری
- ه - بررسی برخی نبردهای بزرگ در تاریخ جنگ تحمیلی

(۱) نبرد فتح المبین

(۲) نبرد بیت المقدس

(۳) فتح فاو

(۴) عملیات مرصاد

تعداد واحد : ۲
 نوع واحد : نظری
 تعداد ساعت کل : ۳۴
 تعداد ساعت عملی :
 تعداد ساعت نظری : ۳۴
 پیش نیاز : ۲۰
 هدف : آگاهی از روابط دولت ایران با ممالک بیگانه ، مفهوم سیاست خارجی و اهداف سیاست خارجی .

سرفصل درس :

۱- مفهوم سیاست خارجی

الف : تعریف سیاست خارجی

ب : تصمیم گیری در سیاست خارجی

ج : عناصر و عوامل موثر در سیاست خارجی

۲- روابط ایران در عصر قاجار

الف : افزایش نفوذ دول بیگانه

ب : رژیم کاپیتولاسیون و اثرات سیاسی - اقتصادی آن

ج : ایران بعنوان دولت حائل

د : دوران اعطای امتیازات

۳- دول بیگانه و ایران در آغاز قرن بیستم

الف : ضعف قدرت نظامی و اقتصادی

ب : نقش دول خارجی در انقلاب مشروطیت

ج : قرارداد ۱۹۰۷

د : جنگ اول جهانی و ایران

ه : قرارداد ۱۹۱۹

و : اهمیت انقلاب بلشویکی در سیاست خارجی ایران

۴- سیاست خارجی در عصر پهلوی (I)

الف : تحکیم قدرت مرکزی و اثرات آن در سیاست خارجی

ب : بسط روابط بازرگانی و فرهنگی با دولتهای اروپائی

ج : تجدید نظر در قرارداد نفت

د : ایران و دول همسایه و قرارداد سعد آباد

ه : ایران در آستانه جنگ دوم جهانی

۵ - سیاست خارجی در عصر پهلوی (II)

الف : هجوم متفقین ، قرارداد ۱۳۲۰

ب ایالات متحده بازیگر جدید در روابط خارجی ایران

ج نقش دول بیگانه در قضایای آذربایجان و کردستان

د سیاست خارجی ایران در دوران آقای دکتر مصدق

ه اوپک و سیاستهای نفتی

و گرایش بغرب و پیمان بغداد

ز گسترش روابط خارجی در دهه هفتاد

۶- انقلاب اسلامی و سیاست خارجی

الف : تجدید نظر بنیادی در سیاست خارجی

ب ایران و جنبش عدم تعهد

ج مفهوم نه شرقی نه غربی در سیاست خارجی

د رابط کنونی ایران با دول همسایه

ه روابط با سایر کشورهای جهان ، بازگشت تدریجی بوضع عادی

تعداد واحد : ۲	نوع واحد : عملی ۱ نظری ۱
تعداد ساعت کل : ۵۱	تعداد ساعت عملی : ۳۴
پیش نیاز : ۲۶ و ۲۹	تعداد ساعت نظری : ۱۷

هدف : هدف از این درس آموزش دانشجویان جهت تفسیر و تهیه نقشه های موضوعی است .
از اینرو در کارهای تحقیقی و آموزشی دانشجو را قادر خواهد ساخت تا بتواند یافته ها و خواسته ها را بر روی نقشه نمایش دهد .

سرفصل درس :

- ۱- خصوصیت و مشخصات نقشه ها
 - ۲- طبقه بندی نقشه ها بر حسب موضوع
 - ۳- نحوه جمع آوری و پردازش اطلاعات جهت نمایش بر روی نقشه
 - ۴- دقت مورد نیاز در نقشه های موضوعی
 - ۵- علائم حاشیه ای در نقشه های موضوعی
 - ۶- نحوه تهیه و ترسیم نقشه های موضوعی : نقشه های جاده ای، هوانوردی، هوایی ژئومورفولوژی زمین شناسی، اماکن مسکونی، نقشه های آماری
- تبدیل اطلاعات و داده های آماری به اطلاعات نقشه ای، تهیه نقشه های جمعیت، جاده ای زمین شناسی، ژئومورفولوژی، پوشش گیاهی .

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ۵

هدف : آشنائی دانشجویان با پراکندگی اشکال مختلف آب در سطح کشور، نحوه کنترل و استفاده بهینه از آن

سرفصل درس :

مقدمه :

موقعیت طبیعی ایران و ویژگیهای توپوگرافیک

بیلان آب و پراکندگی جغرافیایی آن در ایران

۱- دریاها

خلیج فارس : ویژگیهای طبیعی و اهمیت جغرافیائی

دریای عمان : ویژگیهای طبیعی و اهمیت جغرافیائی

دریای خزر : ویژگیهای طبیعی و اهمیت جغرافیائی

۲- دریاچهها و برکهها

الف- دریاچههای طبیعی: ویژگیها و اهمیت جغرافیائی

ب- سدها : ویژگیها و اهمیت جغرافیائی

۳- رودها

تقسیمات هیدروگرافیک ایران

حوضههای خارجی (خلیج فارس - دریای عمان - دریای خزر)

حوضههای داخلی (ارومیه - دشت کویر - کویرلوت - جازموریا ن - مسیل -

گاوخونی - سیستان مهارلو)

ویژگیهای هیدرولوژیکی رودهای بزرگ ایران و اهمیت جغرافیائی آنها

۴- آبهای زیر زمینی

سفرههای زیر زمینی آب در دشت های ایران

ویژگیهای طبیعی

طبقه بندی

نحوه استفاده (چشمه - قنات - چاه)

اهمیت جغرافیائی آبهای زیر زمینی در سرزمین ایران

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : شناخت منابع و مآخذ جغرافیائی که بزبان فارسی و خارجی در مورد ایران نوشته شده و چگونگی استفاده از آنها و ارزش علمی هریک .

سرفصل درس :

شناخت و شیوه ارزشیابی و بررسی اسناد و کتب جغرافیائی مربوط به ایران .

تجزیه و تحلیل متون :

طرز استفاده از کتب جغرافیائی و چگونگی افزایش دادن موضوعات .

۱- سفرنامه‌های ایرانی

۲- سفرنامه‌های خارجی در مورد ایران

۳- کتابهای که بوسیله محققین و جغرافیدانان ایرانی نوشته شده است .

۴- کتابهایی که بوسیله محققین و جغرافیدانان خارجی نوشته شده است .

کتابهای انگلیسی

کتابهای فرانسوی

کتابهای آلمانی

کتابهای عربی

۵.۸

اسم درس : متون جغرافیایی به زبان خارجی (۱)

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : بالا بردن قابلیت‌های علمی دانشجویان در یک زبان خارجی در رابطه با :

۱- قرائت متون ، درک مفاهیم و اصلاحات جغرافیایی

۲ - ترجمه متون تخصصی جغرافیایی

اسم درس : متون جغرافیایی به زبان خارجی (۲)

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ۵۸

هدف : بالا بردن قابلیت های علمی در یک زبان خارجی در رابطه با :

۱- قرائت متون ، درک مفاهیم و اصطلاحات جغرافیایی

۲- ترجمه متون تخصصی جغرافیایی

سرفصل دروس
جغرافیای ناحیه‌های

اسم درس : کارتوگرافی

۷۰

نوع واحد : ۱ واحد نظری - ۲ واحد علمی

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۱۷

تعداد ساعت عملی : ۶۸

تعداد ساعت کل : ۸۵

پیش نیاز: ندارد

هدف : تعلیم و تمرین تکنیکهای کارتوگرافی به صورت تئوری و عملی جهت آماده ساختن دانشجویان جهت به نقشه درآوردن نتایج تحقیقات و آزمایشات خود جهت ارائه به مسئولین و عرضه آن برای استفاده عمومی و سایر استفاده کنندگان.

سرفصل درس:

نظری: ۱- تاریخچه نقشه‌کشی در دنیا

۲- مقیاس نقشه، صفات و شرایط نقشه‌ها، طبقه بندی نقشه‌ها.

۳- انواع لوازم نقشه‌کشی و موارد استعمال آنها.

۴- روش تهیه نقشه، عکسبرداری هوایی، نقشه برداری، تهیه و ترسیم نقشه، چاپ

۵- نمایش عوارض مسطحاتی و ارتفاعی

۶- نقشه‌های توپوگرافی

۷- علائم مربوط به نقشه‌ها، علائم هیدروگرافی، مسکونی، پوشش نباتی، زمین شناسی

ژئومورفولوژی.

۸- اطلاعات حاشیه‌ای

۹- اندازه گیری مسطحاتی، فاصله‌ای، ارتفاعی.

۱۰- جدول راهنمایی تعیین مختصات

۱۱- سیستم‌های تصویر

۱۲- شبکه‌بندی

۱۳- تعیین موقعیت، مختصات جغرافیائی

۱۴- نوشته‌ها در نقشه

۱۵- نحوه عرضه نقشه‌ها

عملی: ۶۸ ساعت کار با ابزارهای گوناگون کارتوگرافی، ترسیم نقشه‌های مختلف

اندازه‌گیری‌ها در روی نقشه.

اسم درس : ریاضیات پایه ۱

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۵۱

تعداد ساعت عملی : —

تعداد ساعت کل : ۵۱ ساعت

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنائی دانشجویان با مفاهیم اساسی ریاضیات جهت درک بیشتر علوم جغرافیائی

الف - آشنائی با مجموعه‌ها

تعریف - آشنائی با واژه‌ها در روی مجموعه‌ها - عملیات بر روی مجموعه‌ها - مجموعه‌ها - اعداد حقیقی و خواص اعمال در آنها یا دآوری محاسبات جبری - اتحادها - تقسیم چند جمله‌ایها - فاکتورگیری - ساده کردن کسرها ی گویا - عملیات جبری بر روی کسرها ی گویا . توانهای منفی و کسری - ریشه N ام یک عدد حقیقی - رادیکالها - عملیات جبری بر روی رادیکالها .

ب - تابع و متغیر

تعریف رابطه - تعریف تابع - تعریف متغیر و متغیر مستقل - انواع تابع

درجه توابع - حل معادلات درجه اول و دوم یک مجهولی - دستگا هها معادلات چند مجهولی و حل آنها .

نامساویها و نامعادلات و حل آنها (درجه اول و دوم)

ج - آشنائی با مفاهیم اولیه مثلثات

زاویه و واحدهای اندازه‌گیری (درجه - گراد رادیان) دایره جهت‌دار و اندازه جبری زوایا - جهت مثلثاتی و زاویه مثلثاتی .

نسبت‌های مثلثاتی (سینوس - کسینوس - تانژانت - کتانژانت) و تغییرات آنها :

روابط بین نسبت‌های مثلثاتی - ساده کردن عبارتهای مثلثاتی

د - رسم نمودار تابع

معادله خطی که دو نقطه آن معلوم است - شرط موازی بودن - شرط عمود بودن محاسبه زاویه بین دو خط مختصات محل برخورد و خط و محاسبات آن .

ه - مفاهیم اولیه لگاریتم

و - آشنایی با برخی توابع مهم (مثلثاتی - لگاریتمی - نمائی)

اسم درس : ریاضیات پایه ۲

۷۲

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴ ساعت

پیش نیاز : ۷۱

هدف : نیل به سطحی از ریاضیات که برای دانشجویان جغرافیا بعنوان حداقل معلومات ریاضی در نظر گرفته میشود .

سرفصل درس :

الف - مشتق

تعریف - قضایای مشتق

کاربرد مشتق - محاسبه ضریب خط مماس بر مشتق - ماکزیمم و مینیمم - مشتقات بالاتر

ب - انتگرال نامعین . انتگرال معین

برخی فرمولهای شناخته شده انتگرال

کاربرد انتگرال - محاسبه سطح - محاسبه طول قوس

اسم درس : مبانی علم اقتصاد

۷۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با مکانیزم، عملکردها و ساختهای اقتصادی و نیز مطالعات نظریات و تئوریهای گوناگون

سرفصل درس :

بخش اول:

اقتصاد خرد سیستم اقتصادی، تعاریف مربوط به اقتصاد خرد، نظریه رفتار مصرف کننده (مطلوبیت منحنیهای بی‌تفاوتی، حداکثر کردن مطلوبیت نظریه رفتار مصرف کننده، توابع تقاضا، محاسبه کشرها) نظریه بنگاههای اقتصادی (تابع تولید، منحنیهای بی‌تفاوتی تولید، رفتار حداکثر کننده، توابع هزینه حداکثر کردن سود) نظریه بنگاههای اقتصادی - نظریه عرضه، تغییری در عرضه کشش قیمت عرضه، تعادل بازار، بازار رقابت کامل، تابع عرضه و تقاضای بازار تعادل در بازار، تعادل کوتاه مدت، تعادل بلند مدت، شرایط ثبات تعادل) رقابت ناقص اعضاء، الیگوبولی، دوگوبولی.

بخش دوم:

اقتصاد کلان، تعاریف مقدماتی، درآمدهای تولید ملی، جریان گردش کالا و پول، محاسبه درآمد و تولید ملی، اقتصاد کلان کلاسیک، مدل کلاسیک، اقتصاد کلان کنز، عرضه و تقاضا برای پول، موانع اشتغال کامل، تابع مصرف توابع سرمایه گذاری و نظریه نرخ بهره، نظریه تورم، نظریه رشد، نظریه ادوار تجاری،

اسم درس : جغرافیای خاکها

۷۴

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : ۰۶

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با خواص خاک و همچنین پراکندگی آنها در نقاط مختلف و عرضهای مختلف جغرافیائی جهان .

سرفصل درس :

تعریف و اهمیت آن - مواد تشکیل دهنده - خاک - انواع مهم خاک و استفاده از آنها برای محصولات مختلف - خواص خاک و اثر آنها در تولیدات کشاورزی - تحول و تکامل و پیدایش تیپهای مختلف و طبقه بندی آنها - تیپهای خاک مناطق مختلف جغرافیائی جهان (از استوا تا قطب) و امکان بهره برداری از آنها - تغییرات و فرسایش خاک .
کارهای عملی : مسافرت علمی به مناطق مختلف کشور و آشنائی با نمونه گیری از خاک در حین آن بازدید از تاسیسات خاکشناسی و مزارع آزمایشی ، آشنائی با تهیه نقشه و بعضی از آزمایشهای خاک، نمونه و مثالها از ایران آورده می شود .

منابع اصلی درس :

کتاب جغرافیای خاکها : تالیف دکتر پرویز کردوانی .

سایر منابع :

نشریات موسسه خاکشناسی و حاصلخیزی خاک وزارت کشاورزی در مورد پراکندگی و خصوصیات خاکهای ایران .

اسم درس : مبانی مطالعات منطقه‌ای

۷۵

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : ندارد

هدف : این درس دانشجویان را از نظر شناخت وضع موجود مناطق آماده ساخته و او را در تجزیه و تحلیل‌های مربوطه یاری می‌دهد (موفقیت و پیشرفت یا عدم پیشرفت مناطقی مختلف را در ناحیه و در ارائه برنامه‌های مناسب یاری می‌کند).

سرفصل درس :

- مطالعات منطقه‌ای - مبانی تئوریک

- منطقه چیست

- عمران منطقه‌ای

- مناطق مختلف الف - مناطق اشباع شده

ب - مناطق بالقوه آماده توسعه

ج - مناطقی که دارای توان توسعه نیستند

- برنامه ریزی متمرکز، برنامه ریزی غیر متمرکز و برنامه ریزی بخشی

- مادر شهرها و حوزه نفوذ آنها

- تعیین حدود منطقه برای برنامه ریزی

- تهیه طرح (پروژه)

منابع درسی

دکتر حسین زاده دلیر

مطالعات منطقه‌ای

پلی کپی درس

اسم درس : اصول و روش های برنامه ریزی ناحیه ای

۷۶

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با اصول و روشهای برنامه ریزی ناحیه ای

سرفصل درس :

- ۱- تعریف و کلیات
- ۲- روشهای مربوط به تعیین قلمرو و محدوده جغرافیایی ناحیه
- ۳- بررسی وضع موجود
 - ۳-۱- نهادهای طبیعی
 - ۳-۲- نهادهای انسانی (جمعیت)
 - ۳-۳- نهادهای اقتصادی
 - ۳-۴- نهادهای فیزیکی و کالبدی
- ۴- تجزیه و تحلیل نهادهای موجود در ناحیه و تعیین ضرایب همبستگی میان آنها
- ۵- منابع مربوط به ناحیه و روش بررسی آنها
 - ۵-۱- گردآوری
 - ۵-۲- طبقه بندی
 - ۵-۳- دسته بندی دیدگاهها
 - ۵-۴- تجزیه و تحلیل منابع موجود
 - ۵-۵- گویا کردن اطلاعات
 - ۵-۶- تبدیل اطلاعات به نقشه های موضوعی
- ۶- یافته های نهایی و تفکیک نقاط فعال و کم فعال
- ۷- توصیه های کلی
- ۸- توصیه ها و پیشنهادات مشخص موردی
- ۹- روش تدوین گزارش
- ۱۰- تقسیم بندی مراحل مطالعات (فازهای مطالعات)

اسم درس : اصول و روشهای تحلیل ناحیه‌ای

۷۷

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با متدولوژی تحلیل‌های ناحیه‌ای آشنائی با روشهای مختلف تجزیه و تحلیل عناصر مربوطه به ساختار نواحی مختلف .

سرفصل درس :

- مدخلی بر شناخت ویژگیهای منطقه‌ای
- روش‌های مختلف و مدل‌های موجود برای تحلیل مسائل ناحیه‌ای
- الگوهای سکونتی منطقه‌ای و شهری
- برخورد سیستمی در برنامه ریزی منطقه‌ای
- سیاست‌ها ، راهبردها و انواع برنامه‌ها در تحلیل‌های ناحیه‌ای
- الگوهای مختلف در برنامه ریزی فضائی

منابع درسی (علاوه از منابع فارسی موجود)

۷۸

اسم درس : برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای در ایران

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : ۷۵

هدف : آشنایی دانشجویان با ویژگیها و مسائل شهری ایران و جهان و برنامه‌ریزی مربوط به آن .

سرفصل درس :

- ۱- یادآوری و شرح اجمالی سیرتکوین شهرها و نتیجتاً " وقوف برمسائل و مشکلات همراه با توانیائیها و امتیازات شهرها
- ۲- درک ویژگیها و تفاوت شهرنشینی در جهان سوم و امروزه جهان .
- ۳- شناخت مسائل شهرنشینی و شهری در ایران و تلاشهایی که تاکنون در حل این مصائب شده است .
- ۴- آشنائی و تمرین برنامه‌ریزی شهری در چارچوب بخش‌های متفاوت آن و نهایتاً " برنامه‌ریزی جامع شهری .
- ۵- درک پیوند سیستماتیک سکونتگاه‌های اعم از روستا و شهر .

منابع درس :

- ۱- درآمدی به اقتصاد شهری ، تالیف سعید عابدین در کوش (مرکز نشر دانشگاهی)
- ۲- بنیادهای شهرسازی مدرن، لئوناردو وینه ولو - مهدی کوثر (انتشارات دانشگاه

تهران)

فهرست ریز مطالب درس

- ۱- تاریخ پیدایش و تکوین شهر و سیر آن تا انقلاب صنعتی
- ۲- شهرها پس از انقلاب صنعتی و بروز مشکلات جدید
- ۳- امکانات (قابلیت‌ها) در مقابل مشکلات (تنگناها) در شهر
- ۴- ضرورت برنامه‌ریزی شهری (برای استفاده بهینه از امکانات و بهترین راه دفع مشکلات)
- ۵- شهرنشینی در جهان سوم و ویژگیهای آن + نقش شهر در توسعه

- ۶- شهرنشینی در ایران (طرح مسئله و ضرورت برنامه ریزی شهری)
۷- برنامه ریزی شهری و سابقه آن در ایران (موارد ویژه ، طرحهای جامع شهری ،
قانون زمین شهری)
۸- بخش های برنامه ریزی شهری (اجمالی از تکنیکها و روش برخورد)
الف - کشاورزی و منابع طبیعی
ب - صنعت و معدن
ج - خدمات و بازرگانی
د - زیربنای های شهری
ه - مسکن و عمران شهری
و - محیط زیست
ز - جمعیت و نیروی انسانی
۹ - برنامه ریزی جامع شهری (برنامه ریزی قضائی و برخورد سیستماتیک)

اسم درس : کارهای عملی برنامه ریزی منطقه‌ای

۷۹

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : عملی

تعداد ساعت کل : ۶۸ تعداد ساعت عملی : ۶۸ تعداد ساعت نظری :

پیشنیاز : ۷۶ و ۷۸

هدف : توانا نمودن دانشجویان در تهیه نقشه‌ها و طرح‌های مختلف برنامه ریزی منطقه‌ای

سرفصل درس :

- روش تحقیق مسائل منطقه‌ای
- توضیح و تشریح نقشه‌های مختلف منطقه‌ای
- طرز تهیه نقشه‌های منطقه‌ای در مقیاس‌های مختلف
- تهیه داده‌ها و آمارهای مورد لزوم مربوط به پلان یا طرح‌های مختلف ارائه شده در نواحی مختلف منطقه
- پیاده کردن آمار و اطلاعات روی نقشه‌های برنامه ریزی
- تهیه نقشه‌های وضع موجود
- ارائه طرح (پلان) برای منطقه مورد تحقیق

اسم درس : نواحی جغرافیایی جهان (۱)

۸۱

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ۰۴ و ۰۶ و ۰۹ و ۱۰

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با ویژگیهای جغرافیایی نواحی مختلف جهان .

سرفصل درس :

۱-۱ موقعیت بین قاره‌ای و پیکره جغرافیایی

۱-۲ اقلیم

۱-۳ زمین شناسی و خاک

۱-۴ پوشش گیاهی و وزونهای رویش

۱-۵ نواحی جغرافیایی مهم

الف- شبه جزیره ایبری

ب- ایتالیا و جنوب فرانسه

پ- شبه جزیره بالکان

ت- مدیترانه شرقی

ث- دلتای نیل

ج- کشورهای حوزه اطلس (مراکش ، الجزایر ، تونس)

چ- تنگه جبل الطارق ، کانال سوئز ، بوسفر

ح- جزایر مدترانه

۱-۶ قطبهای جمعیتی حوزه مدترانه

۱-۷ قطبهای اقتصادی حوزه مدترانه

۱-۸ حوزه مدیترانه و اقتصاد جهانگردی بین المللی

۱-۹ موقعیت سیاسی - نظامی و استراتژیکی مدیترانه

۱-۱۰ حمل و نقل دریایی مدیترانه

اسم درس : نواحی جغرافیایی جهان (۲)

۸۲

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : ۸۱

هدف :

سرفصل درس :

۲-۱ ویژگیهای طبیعی و پیکره جغرافیایی

۲-۲ اقلیم

۲-۳ پوشش گیاهی و جنگلی

۲-۴ تقسیمات سیاسی

۲-۵ موقعیت ارتباطی و ژئوپولتیکی آمریکای مرکزی

۲-۶ ترعه پاناما

۲-۷ کلینالیسم و آمریکای مرکزی

۲-۸ ساختار سیاسی، فرهنگی و قومی

۲-۹ نفوذ قدرتهای استعماری در آمریکای مرکزی

۲-۱۰ اقتصاد تک محصولی و بنیانهای زراعی کشورهای آمریکای مرکزی

۲-۱۱ آمازون و سرشاخههای تغذیه آن

۲-۱۲ کشورهای حوزه آمازون

۲-۱۳ اقتصاد جنگل و مسایل اکولوژیکی جنگلهای آمازون

۲-۱۴ نظامهای اجتماعی و سکونتی ابتدایی در حوزه آمازون

۲-۱۵ تمدنهای باستانی آمریکای مرکزی و کشورهای حوزه آمازون (اینکاها، مایا، آزتک)

۲-۱۶ جزایر کارائیب و نفوذ استعمار

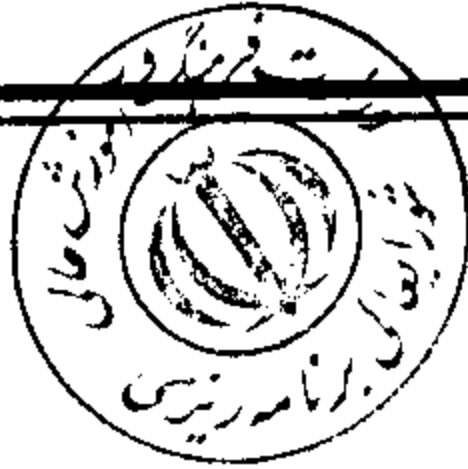
۲-۱۷ گزیده مسائل جغرافیایی خاص ناحیه

۱ - شهرنشینی و گرایشهای سیاسی مربوط به آن

۲ - زاعه نشینی

۳ - جغرافیای اجتماعی - اقتصادی متروپلهای شهری

اسم درس : نظامهای اقتصادی تطبیقی

۸۴

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : ندارد

هدف : ارتقاء توانائی علمی دانشجو بنحویکه اولاً " پدیده‌های متنوع و پیچیده اقتصادی و ارتباط و عملکردشان را بصورت کل و همچون یک نظام یا سیستم به معنی علمی آن درک کند ثانیاً " با امکان مقایسه طرز کار نظامهای مختلف اقتصادی نسبت به همه آنها شناسائی و قضاوت جامعتر و عمیق تری پیدا کند، ثالثاً " به ارتباط مبانی ارزشی هر جامعه که در نظام اقتصادی آن متجلی است با اقتصاد تحقیقی پی برد .

سرفصل درس :

کلیات : تعریف نظام اقتصادی - وظائف اساسی نظام اقتصادی - رابطه نظام اقتصادی با نظام سیاسی - مبانی تکنولوژیک - نهادی و ایدئولوژیک نظامهای اقتصادی روشهای بررسی نظامهای اقتصادی (تاریخی - تحلیلی عملکردی) تنوع نظامهای اقتصادی و تقسیمبندی نظامهای معاصر - مشخصات کلی نظامهای اقتصادی قبل از سرمایه‌داری .
۱- نظام اقتصادی سرمایه‌داری :

مقدمه : جنبه‌های تاریخی پیدایش و تحول سرمایه‌داری

الف - الگوی نظری سرمایه‌داری : نهادهای اقتصادی از قبیل مالکیت خصوصی، بازارهای رقابتی، نقش دولت، تعادل اقتصادی و نتیجه حد مطلوب کارآئی ارزیابی کلی و مقایسه الگو با واقعیت‌های موجود :

ب - سرمایه‌داری با تفوق بخش خصوصی : وجود انحصار و رقابت ناقص نقش اتحادیه کارگری - مشخصات سرمایه‌داری آمریکا - مشخصات سرمایه‌داری آلمان غربی (بنگاه خصوصی سازمان یافته) - مشخصات سرمایه‌داری ژاپن و ارزیابی و کارکرد سرمایه‌داری با تفوق بخش خصوصی .

ج : سرمایه‌داری با تغییر موازنه بخش عمومی و بخش خصوصی : دلائل اقتصادی سیاسی و اجتماعی رشد بخش عمومی - مفهوم اقتصاد مختلط - نمونه سرمایه‌داری فرانسه

(سنت اتاتیسیم و جهت یابی برنامه ریزی ترغیبی) - مشخصات سرمایه داری جدید .

انگلیس و ایتالیا .

۲- مارکسیسم و نظام اقتصادی سوسیالیسم و کمونیسم :

الف- مبانی ایدئولوژیک مارکسیسم : تفسیر مادی تاریخ - نظریه ارزش کار ، نظریه ارزش اضافی و تراکم سرمایه - پیش بینی های مارکس و پیروانش در باره انهدام نظام سرمایه داری و استقرار دیکتاتوری پرولتاریا و ساختمان سوسیالیسم کمونیسم تناقضات و ارزیابی نظری و تاریخی تئوریهای مارکس و لنین .

ب- الگوی نظری سوسیالیسم و کمونیسم خالص مارکس : تفاوت مرحله های بین سوسیالیسم و کمونیسم و انتقادات در زمینه عدم کارائی الگو - ارزیابی کلی و مقایسه الگو با واقعیات .

ج - نظام اقتصادی متمرکز شوروی : برنامه ریزی امری - دولتی شدن وسائل تولید و اشتراکی شدن کشاورزی و توجه عمده به صنایع سنگین - اشکالات برنامه ریزی امری و متمرکز دوره استالین و گرایش مجدد بسوی عدم تمرکز و ایجاد انگیزه - رشد اقتصادی و مشکلات مصرف کننده - ارزیابی کلی نظام اقتصادی شوروی .

د - سوسیالیسم بازار و نظام خود گزائی و برنامه ریزی غیر متمرکز در یوگسلاوی : گرایش های نظیر در برخی کشورهای اروپای شرقی (لهستان ، مجارستان و چکسلواکی) انتقاد و ارزیابی نظام اقتصادی یوگسلاوی .

۳- اقتصاد اسلام و مشخصات نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران

الف- ویژگیهای جهان بینی اسلامی و نظام اقتصادی مبتنی بر آن .

ب- نظام اقتصاد اسلامی و اهداف و سیاستهای آن از دیدگاه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران .

ج - مبانی فقهی اقتصاد اسلامی

- حق مالکیت و راههای اکتساب و انتقال آن .

- مالکیت عمومی و خصوصی

- حدود فعالیتهاى بخش عمومی (بیت المال) و بازار (بخش خصوصی)

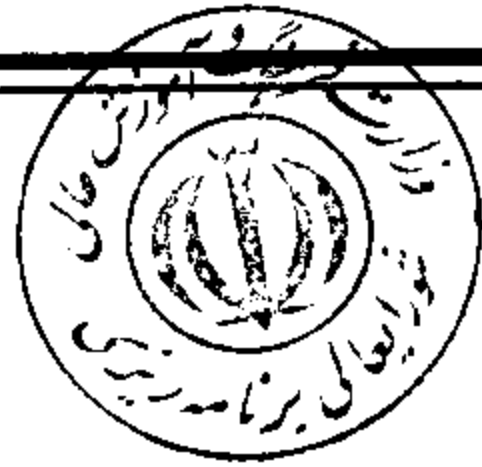
د - بررسی لوایح و طرحهای مصوبه مجلس شورای اسلامی پیش از تشکیل آن در زمینه های اقتصادی .

ه - بررسی مصوبات دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای اقتصاد .

- ۳ - تجارت و حمل و نقل
- مناطق و بنادر آزاد تجاری
 - نظام عملکردی مناطق و بنادر آزاد و تجاری
 - حمل و نقل دریایی میان منطقه‌ای و برون منطقه‌ای
- ۴ - نظام استقرار و معیشت در منطقه
- شهرنشینی
 - تیپولوژی شهری
 - شهرهای سنتی
 - شهرهای استعماری
 - روستا نشینی
 - مسایل زمین داری و خصوصیات کلی بهره برداری از زمین
- ۵ - چشم انداز آتی آسیای جنوب شرقی تحت نفوذ ژاپن

اسم درس : جغرافیای نظامی کشورهای همجوار ایران

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : -

هدف : آشنائی با اوضاع جغرافیای کشورهای همجوار ایران - استعداد جغرافیایی هر کشور در رابطه با عملیات نظامی

سرفصل درس :

- ۱- موقعیت جغرافیائی ترکیه ، مناطق عملیاتی ترکیه با توجه به وضع توپوگرافیایی ، شبکه آبها و نقش آنها در عملیات نظامی ، دریاچه ها و نقش آنها در عملیات نظامی .
- ۲- مرزهای ترکیه با همسایگان و نقش هر یک در عملیات نظامی ، شناخت عوارض طبیعی مرزی و نقش آنها مشخصات مرزی ترکیه با دریای سیاه ، دریای اژه ، دریای مدیترانه و ویژگیهای آنها از لحاظ نظامی .
- ۳- کلیات انسانی و اقتصادی ترکیه ، توزیع جمعیت ترکیه در رابطه با مسائل دفاعی توزیع اقلیتها و نقش موقعیت جغرافیایی آنها .
- ۴- موقعیت جغرافیائی عراق ، تقسیم بندی زمین از لحاظ عملیات نظامی ، رودخانه ها ، دریاچه ها و دیگر عوارض جغرافیائی و نقش آنها در عملیات نظامی ، مشخصات مرزی ایران و عراق و نقاط حساس آنها .
- ۵- ملاحظات نظامی در بخشهای مختلفه مرز عراق با ایران ، محورهای مهم نفوذی و ارتباطی و نقش هر یک در عملیات بررسی نقاط آسیب پذیر هر محور .
- ۶- کلیات انسانی و اقتصادی عراق ، جمعیت و نژاد ، تقسیمات سیاسی ، بررسی امکانات اقتصادی و نقاط آسیب پذیر ، الجزیره عراق و نقش آن از لحاظ نظامی .
- ۷- موقعیت جغرافیائی عربستان سعودی ، ارتفاعات و نقش نظامی آنها ، شبکه آبها و ویژگیهای سواحل عربستان در خلیج فارس و دریای سرخ ، مناطق حساس و آسیب پذیر ، محورهای مهم نفوذی و ارتباطی .
- ۸- موقعیت جغرافیائی کویت ، نقش جزایر کویت در عملیات نظامی ، معابر و مواصلاتی کویت ، موقعیت جزایر بحرین و ویژگیهای ساحل و خلیج بحرین .

۹- موقعیت جغرافیائی امارت عربی متحده، بررسی شکل هندسی و توزیع سرزمینی هریک شناخت مشکلات نقاط آسیب پذیری.

۱۰- موقعیت جغرافیائی امارات عربی متحده، بررسی شکل هندسی و توزیع سرزمینی هریک شناخت مشکلات نظامی آنها که ناشی از موقعیت جغرافیائی آنهاست.

۱۱- موقعیت جغرافیائی پاکستان؛ وضع توپوگرافی و ارتباط آن با امنیت مرزهای جنوب شرقی ایران، مشکل پدافندی منطقه سیستان و بلوچستان، پاکستان ایران، ارتفاعات مهم پاکستان در مناطق مرزی ایران محورهای مهم نفوذی و ارتباطی، تقسیمات سیاسی پاکستان.

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز :

هدف : تعیین نواحی اقلیمی ایران براساس تمام عناصر اقلیمی و تشریح ویژگیهای آب و هوایی هر کدام از آنها

سرفصل درس :

موضوعات تدریس

۱- تعریف ناحیه و انواع آن

۲- ناحیه بندی چند معیاری و مراحل مختلف آن

۳- ناحیه بندی ایران از نظر آب و هوا با استفاده روشهای آماری چند معیاری

۴- شناسایی نواحی اقلیمی ایران

۵- شرح ویژگیهای اقلیمی هر کدام از نواحی اقلیمی ایران:

الف- پراکنندگی مکانی و تغییرات زمانی بارش

ب- پراکنندگی مکانی و تغییرات زمانی دما

ج- پراکنندگی مکانی و تغییرات زمانی فشار

د- گلبادهای و بادهای محلی

ر- وضعیت بادهای سطوح بالای جوی

ز- سیستمهای هوایی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری

تعداد ساعت کل: ۳۴ تعداد ساعت عملی: تعداد ساعت نظری: ۳۴

پیشنیاز: ۲۶ ۸۷۹ ۱۲۹

هدف: انتخاب دو نقطه یا استان با مشخصات جغرافیایی متمایز نظیر خوزستان، خراسان، اصفهان، آذربایجان، استان تهران، سیستان و بلوچستان، مازندران، سواحل خلیج فارس و نظایر آنها و بیان علمی تفاوت‌های طبیعی و انسانی آنها از جمله شهرها آنها با یکدیگر برای اینکه دانشجو به اثرات عوامل طبیعی و اجتماعی - اقتصادی بر روی شهرها واقف گردد مشخصات جغرافیایی شهرها را در نواحی گوناگون دریابد

سرفصل درس:

الف - درآمدی بر شهرنشینی در ایران و مقام هریک از مناطق استانها از نظر خصوصیات جمعیتی و شهری

ب - مشخصات کلی طبیعی ایران و جایگاه هریک از مناطق در ایران با اخص از نظر منطقه بندی طبیعی، اقلیمی و گیاهی

ج - مشخصات اقتصادی ایران به تفکیک مناطق و استانهای ۲۴ گانه

د - انتخاب دو منطقه و یا دو استان و بیان مشخصات طبیعی و انسانی هریک و رشد و نمو شهرها در آن مناطق یا استانها .

۱- مشخصات طبیعی مناطق (۲ منطقه یا ۲ استان)

۲- مشخصات اقتصادی (۲ منطقه یا ۲ استان) و بیان تحولات شهری و شبکه شهری آنها

۳- مقایسه بین شهرهای منطقه از جهات اجتماعی، اقتصادی کالبدی و نظام سلسله مراتبی آنها .

۴- مقایسه روابط بین شهر و ده و شهر با شهر در هریک از مناطق منتخب .

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ۱۱ و ۱۲ و ۳۶ و ۵۶ و ۸۷

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با ویژگیهای جغرافیائی نواحی مختلف ایران با زدید علمی
اجباری از هر منطقه به مدت یک هفته

سرفصل درس :

نواحی ساحلی شمال و جنوب ایران (ناحیه ۱)

الف- ناحیه ساحلی شمال ایران

۱- خصوصیات طبیعی

۱-۱- موقعیت و ویژگیهای جغرافیای ناحیه‌ای و قلمرو جغرافیایی ناحیه

۱-۲- ساختمان زمین شناسی، خصوصیات تکتونیکی و منشاء پیدایش

۱-۳- هیدروژئوگرافی دریای خزر

۱-۴- مورفولوژی ساحلی و اشکال ناهمواریهای ساحلی

۱-۵- ویژگیهای اقلیمی و خصوصیات میکروکلیمایی

۱-۶- منابع آب و شبکه اوروهیدروگرافی و خصوصیات دینامیکی رودخانه‌ها

۱-۷- خاک و ویژگیهای خاک شناسی

۱-۸- روش طبیعی (جنگلی و مرتع)

۱-۹- حیات وحشی

۲- رشد و جمعیت و ساختار جمعیت ناحیه ساحلی

۲-۱- تکامل جمعیتی

۲-۲- ساختار جمعیت

۲-۳- توزیع جمعیت (روستایی - شهری)

۲-۴- مهاجرت

۲-۵- خصوصیات اجتماعی، فرهنگی و قومی و زبانی

۳- ساختار اقتصادی

۳-۱- جغرافیای زراعی

۳-۲- انواع کشت و شیوه‌های کشت .

اسم درس : جغرافیای ناحیه ایران (۲)

۹۰

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ۹۰

هدف :

سرفصل درس :

نواحی کوهستانی ایران (زاگرس و البرز)

- ۱- ویژگیهای موقعیتی
- ۲- ساختمان زمین شناسی و اهمیت طبیعی ناحیه کوهستانی برای ایران
- ۳- ویژگیهای تکتونیکی، زلزله خیزی
- ۴- اشکال ناهمواری
- ۵- اقلیم و اختصامات کلیما تولوژی
- ۶- منابع آب و اروهیدروگرافی
- ۷- مجموعه زیستی (خاک، رویش طبیعی و حیات وحش)
- ۸- اشکال معیشت
- ۹- کوچرو، ایلات و عشایر
- ۱۰- یکجانشین:
- ۱۱- روستایی
- ۱۲- شهری
- ۱۳- منابع کانسازی
- ۱۴- صنعت
- ۱۵- ارتباطات و قابلیت های دسترسی

اسم درس : جغرافیای ناحیه‌های ایران (۳)

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ۹۱

هدف :

سرفصل درس :

ناحیه فلات ایران

- ۱- ویژگیهای طبیعی، قلمرو جغرافیایی و ساختمان زمین‌شناسی، تکتونیک، زلزله‌خیزی
- ۲- اختصاصات اقلیمی
- ۳- حوضه‌های آبرز و منابع آبهای سطحی و زیر زمینی
- ۴- پدیده‌های شاخص طبیعی

- کویرها

- بیابانها

- چاله و شکستهای تکتونیکی

- اراضی آبخیز

- ماسه زارها

اسم درس : مطالعه تطبیقی روستاهای ایران

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ۱۱ و ۳۶ و ۸۷

هدف : شناخت ویژگیهای مکانی - اجتماعی - اقتصادی روستاهای ایران با توجه به تنوع جغرافیایی کشور و مقایسه مناطق مختلف از لحاظ روستایی

سرفصل درس :

۱- مقدمه بر ویژگیهای جغرافیایی ایران

۲- روستاهای ایران و عوامل موثر در شکل پذیری و مکان گزینی آنها

۲-۱- نحوه پراکندگی مکانی روستاها

۲-۲- عوامل محیط طبیعی موثر در پراکندگی

۲-۳- عوامل محیط انسانی موثر در پراکندگی

۲-۴- مورفولوژی عمومی روستاهای ایران

۳- فعالیتهای اقتصادی عمده در روستاهای ایران

۳-۱- کشاورزی

۳-۱-۱- زراعت

۳-۱-۲- دامداری

۳-۱-۳- صید و شکار

۳-۲- صنایع روستایی

۳-۳- سایر فعالیتهای اقتصادی روستاها

۴- ویژگیهای ناحیه‌ای و منطقه بندی روستاهای ایران

۴-۱- عوامل تعیین کننده منطقه بندی روستایی ایران

۴-۲- روستاهای ایران مرکزی

۴-۳- روستاهای شمال ایران (ناحیه خزری)

۴-۴- روستاهای شمال غرب ایران

۴-۵- روستاهای شمال شرق ایران

۴-۶- روستاهای شرقی و جنوب شرقی ایران

۴-۷- روستاهای جنوب ایران (ناحیه ساحلی)

۴-۸- روستاهای جنوب غربی ایران

۴-۹- جمع بندی

۵- مسایل توسعه روستایی و لزوم برنامه ریزی منطقه‌ای

۶- تیپولوژی مسکن و ساخت و بافت شهری

۷- فعالیتهای کشاورزی و اشکال بهره برداری از زمین

۸- منابع کانسازی و محورهای صنعتی

۹- اهمیت تاریخی - سیاسی فلات ایران

۱۰- مراکز توریستی و ارزشهای معماری و فرهنگی

۱۱- شبکه ارتباطی و ساختارهای زیربنایی

۱۲- خرده نواحی و تقسیمات زیرین ناحیه فلات ایران

۱۳- مسایل جمعیتی

۱۴- فلات ایران و نواحی حاشیهای آن

۱۵- مقایسه تطبیقی با نواحی دیگر کشور.

اسم درس : جغرافیای خاورمیانه (۱)

۹۳

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنا شدن دانشجویان به اصول و مبانی خاورمیانه و شناخت بنیان های جغرافیائی آن .

سرفصل درس :

مقدمه : شناسائی خاورمیانه

الف - نام خاورمیانه

ب - کشورهای واقع در محدوده خاورمیانه

پ - اهمیت خاورمیانه .

اول - مسائل جغرافیای طبیعی :

الف - ساختمان و شکل زمین :

۱- پیدایش خاورمیانه در ادوار زمین شناسی .

۲- جنس زمین

۳- شکل زمین

۴- دریاها ، رودها و سایر منابع آب .

ب - آب و هوا :

۱- پراکندگی و توصیف فشارهای هوا .

۱-۱- فشارهای تابستانی

۱-۲- فشارهای زمستانی

۲- توده های هوا در خاورمیانه

۲-۱- هوای مونسون

۲-۲- هوای دریائی

۲-۳- هوای قاره های حاره ای

۲-۴- هوای قاره های قطبی

۳- حرارت ، رطوبت ، باران

پ - پوشش نباتی در خاورمیانه (تقسیم بندی گیاهی)

۱- گیاهان مدیترانه‌ای

۲- گیاهان استپی

۳- گیاهان صحرائی

۴- گیاهان کوهستانی

۵- گیاهان رودخانه‌ای

ت - انواع حیوانات در خاورمیانه

ث - نتیجه گیری.

۱- موقعیت جغرافیایی خاورمیانه و نقش جهانی آن .

۲- اثر عوامل طبیعی بر زندگی انسانی خاورمیانه .

دوم - مسائل جغرافیایی انسانی خاورمیانه :

الف - مردم خاورمیانه ، مقدمه

ب - تقسیم بندی مردم خاورمیانه براساس :

۱- نژاد

۲- زبان

۳- مذهب

۴- سازمان اجتماعی

۵- حسن ملیت

ب - اجتماعات انسانی در خاورمیانه :

۱- کوچ نشینی

۲- روستا نشینی

۳- شهر نشینی

ت - پراکندگی جغرافیایی جمعیت در خاورمیانه (برخی آمار و ارقام)

اسم درس : مسائل جغرافیائی خلیج فارس (۱)

۹۵

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با اصول و مبانی جغرافیائی خلیج فارس که بنحوی در چشماندازهای سیاسی آن موثر بوده است .

سرفصل درس :

موقعیت خلیج فارس :

موقع ریاضی ، موقع نسبی، وسعت ، ممالک همجوار ، ارتباط با دریاهای آزاد .
اول - مسائل طبیعی :
الف - مشخصات زمین شناسی :

۱- پیدایش خلیج فارس و رابطه با دورانهای زمین شناسی .

۲- جنس زمین در کف دریا .

۳- جنس زمین در سواحل خلیج فارس (اختلافات زمین شناسی در سواحل شمالی و

۴ - جزیره‌های خلیج فارس

ب - مشخصات دریایی :

۱- عمق آب

۲- مشکلات و مزایای ناشی از کم عمقی خلیج فارس .

۳ - اثرات کم عمقی و اقلیم سواحل مجاور .

پ - مشخصات آب و هوایی :

۱- مشخصات عمومی آب و هوا ، موقعیت اقلیمی بر مبنای تقسیم‌بندی عمومی هوا شناسی .

۲- مشخصات محلی آب و هوا ، تشابهات آب و هوایی در ساحل متقابل خلیج فارس و اثرات آن بر زندگی ساکنان آنها (مقایسه درجات حرارت و رطوبت و بارندگی در مناطق مختلف جنوب ایران و سواحل غربی خلیج) ، بادهای دریائی، مسیر بادهای و اثرات آنها .

ت - رودهای ورودی به خلیج فارس :

ث - پوشش گیاهی سواحل خلیج فارس

ج - پراکندگی حیوانی ، نقش حیوانات دریائی در معیشت ساحل نشینان .

چ - نتیجه گیری عمومی ، تشابهات ویگانگیهای محیط طبیعی و اثرات آن بر زندگی اجتماعی

دوم - مسائل انسانی :

الف - نژاد ، ساکنان اولیه مناطق مجاور خلیج فارس ، مهاجرتها و جابجائیهای اولیه انسانی .

ب - پیدایش تمدن ، اولین کلینهای انسانی ، پراکندگی و مشخصات تمدنی در دوران باستان

پ - مذهب .

۱- مذاهب اولیه

۲- ظهور اسلام و تاثیر آن بر تمدنهای ساکن در کرانه های خلیج فارس .

۳ - یگانگیهای مذهبی و آئینی میان ساحل نشینان ایرانی و عربی .

۴ - سایر مذاهب

ت - زبان ، انواع زبانهای موجود .

سوم - مسائل سیاسی :

۱- الف - حکومت و سیاست قبل از اسلام .

ب - یگانگی تحت لوای اسلام

پ - پیدایش فرق گوناگون مذهبی و اثرات سیاسی آنها .

ت - دوران تسلط عثمانیها .

ث - مسائل سیاسی از قرن ۱۶ (ظهور پرتغالیها در خلیج فارس) تا نیمه قرن بیستم

(خروج از صحنه سیاسی و استقلال شیخ نشینها)

ج - ناسیونالیسم عرب و اثرات آن در خلیج فارس .

چ - نقش و علاقه قدرتها بزرگ در منطقه خلیج فارس و اقیانوس هند .

ح - نقش ایران

۲-۳ آشنائی با شیخ نشینهای خلیج فارس (کویت - بحرین - قطر - امارات متحده عربی)

۳-۳ اطلاعاتی در باب سایر ممالک مجاور خلیج فارس و شبه جزیره عربستان .

چهارم - ظهور انقلاب اسلامی و نقش آن در منطقه خلیج فارس .

پنجم - مشکلات ژئوپولیتیکی منطقه خلیج فارس .

ششم - نتیجه گیری و تحلیل کلی:

بنیادهای اقتصادی منطقه و ارتباطات با دنیای خارج

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری ۱ عملی ۱

تعداد ساعت کل: ۵۱ تعداد ساعت عملی: ۳۴ تعداد ساعت نظری: ۱۷

پیشنیاز: ۷۰

هدف: هدف از این درس آموزش دانشجویان جهت تفسیر و تهیه نقشه‌های موضوعی است. از اینرو در کارهای تحقیقی و آموزشی دانشجویان را قادر خواهد ساخت تا بتوانند یافته‌ها و خواسته‌ها را بر روی نقشه نمایش دهد.

سرفصل درس

الف- نظری ۱۷ ساعت

۱- خصوصیت و مشخصات نقشه‌ها

۲- طبقه بندی نقشه‌ها برحسب موضوع

۳- نحوه جمع آوری و پردازش اطلاعات جهت نمایش بر روی نقشه

۴- دقت مورد نیاز در نقشه‌های موضوعی

۵- علائم حاشیه‌ای در نقشه‌های موضوعی

۶- نحوه تهیه و ترسیم نقشه‌های موضوعی: نقشه‌های جاده‌ای، هوا نوردی، هوایی،

ژئومورفولوژی زمین شناسی، اماکن مسکونی، نقشه‌های آماری

ب- عملی ۳۴ ساعت

تبدیل اطلاعات و داده‌های آماری به اطلاعات نقشه‌ای، تهیه نقشه‌های جمعیت، جاده‌ای

زمین شناسی، ژئومورفولوژی، پوشش گیاهی.

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل: ۳۴ تعداد ساعت عملی: تعداد ساعت نظری: ۳۴

پیشنیاز: ۱۷

هدف : آشنائی دانشجویان با مسائل کشورهای اسلامی

سرفصل درس :

۱- مقدمه

۲- گسترش اسلام در کشورهای اسلامی

۳- اهمیت کشورهای اسلام از ابعاد ذیل

الف- اهمیت کشورهای اسلامی از نقطه نظر مسائل جمعیتی و نفوس

ب- اهمیت کشورهای اسلامی از نقطه نظر توانائیهای اقتصادی

ج- اهمیت کشورهای اسلامی از نقطه نظر جغرافیائی و ژئوپلوتیکی

د- اهمیت کشورهای اسلامی از نقطه نظر مسائل سیاسی

۴- بررسی سرزمینهای اسلامی که دارای جمعیتی بالاتر از ۵۰٪ میباشند

۵- بررسی سرزمینهای اسلامی که دارای جمعیتی کمتر از ۵۰٪ میباشند.

۶- بررسی خاورمیانه از ابعاد ذیل:

۱- تعاریف و اطلاعات خاورمیانه

۲- اهمیت جغرافیای سیاسی خاورمیانه

۳- برجستگیها و زمین شناسی و آب و هوا و منابع آبها در خاورمیانه

۴- ابعاد مختلف جمعیتی خاورمیانه

۵- شهرها و توسعه اقتصادی و مشکلات خاورمیانه و صنعت و تجارت

۶- نفت در خاورمیانه

۷- نقشه سیاسی خاورمیانه

۸- بررسی چند کشور اسلامی در خاورمیانه از دیدگاههای مختلف جغرافیائی

۹- بررسی چند کشور جنوبشرقی آسیا " " "

۱۰- بررسی جمعیتهای اسلامی در هند و شوروی و چین از دیدگاههای مختلف جغرافیائی و

سیاسی.

اسم درس : جغرافیای نظامی ایران

۱۹۹

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : ۳۶ و ۸۷

هدف : آشنا نمودن دانشجویان با ویژگیهای جغرافیای نظامی ایران.

سرفصل درس :

- ۱- کلیات ، مفاهیم و تعاریف
- ۲- نقش عوامل محیط طبیعی در عملیات نظامی
- ۳- مشخصات مرزهای ایران از لحاظ عملیات نظامی
- ۴- جغرافیای نظامی آذربایجان (حدود نظامی ، وضع توپوگرافی ، دهلیز بندیها و محورهای مهم نفوذی و وصولی و ارتباطی ، ارزش نظامی)
- ۵- جغرافیای نظامی کردستان - تقسیم بندی منطقه ، دهلیز بندیها و ویژگیهای خطوط مرزی
- ۶- جغرافیای نظامی باختران - حدود نظامی منطقه ، شناخت عوارض طبیعی ، دهلیز بندیها و محورهای مهم ، مشخصات نظامی مرزها ، مواضع پدافندی
- ۷- جغرافیای نظامی پشتکوه لرستان - وضع توپوگرافی ، مشخصات مرزها ، شناخت محورها ،
- ۸- جغرافیای نظامی خوزستان - ویژگیهای منطقه ، مشخصات مرزها ، بادهای خوزستان و نقش آنها در عملیات نظامی ، خورها و هورها و نقش آنها .
- ۹- جغرافیای نظامی فارس - وضع کلی منطقه ، مشخصات مرزهای آبی و خاکی ، مواضع پدافندی .
- ۱۰- جغرافیای نظامی کرمان و سیستان و بلوچستان - مشخصات کلی منطقه ، ویژگیهای مرزهای آبی ، وضع توپوگرافی ، دهلیز بندیها .
- ۱۱- جغرافیای نظامی خراسان - وضع توپوگرافی ، مشخصات مرزها ، دهلیز بندیها و محورها ، ارزش نظامی .
- ۱۲- جغرافیای نظامی گرگان و مازندران و گیلان - وضع کلی منطقه ، وضع توپوگرافی ، معابر و دهلیز بندیها .
- ۱۳- جغرافیای نظامی خلیج فارس و جزایر ایران در خلیج فارس - نقش جزایر از لحاظ نظامی و اقتصادی ، مشخصات کلی منطقه .

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: عملی: ۱ نظری: ۱

تعداد ساعت کل: ۵۱ تعداد ساعت عملی: ۳۴ تعداد ساعت نظری: ۱۷

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با انواع زندگی کوچ نشینی و قلمروهای آن در ارتباط با عملیات گسترده نظامی.

سرفصل درس:

فصل یک: مقدمه‌های بر مبنای و مفاهیم کوچ و کوچ نشینی

۱- واژه کوچ و کوچ نشین

۲- تعریف و مطالعه کوچ از دیدگاه جغرافیا

۳- جایگاه و مقام علم کوچ نشینی در بین علوم جغرافیا و تاثیر عوامل جغرافیائی در پیدایش زندگی کوچ نشینی.

۴- گروههای عمده کوچ نشینی در جهان و انواع مختلف کوچ نشینی

الف- کوچ نشینان دامدار

ب- اسکیموهای گوزن پرور و شکارچی

ج- کولیها

۵- کوچ و انواع آن:

الف- کوچ و علل آن

ب- کوچ افقی

ج- کوچ عمودی

د- تفاوتهای عمده بین کوچهای افقی و عمودی

فصل دو: پیدایش و تاریخچه کوچ نشینی در جهان

۱- وضعیت زمین شناسی و آب و هوائی در دورانهای مختلف زمین شناسی و

پیدایش طوقه‌های جانوری فعلی.

۲- وسایل ارتزاق و معیشت مردم و تمدنهای اولیه

الف- صید و شکار در مناطق اولیه آنها

ب- میوه چینی و برگ خواری

ج - دامداری و مناطق اولیه آنها .

د - کشاورزی

۳- مراحل پیدایش کوچ نشینی و تکامل نظام قبایله‌ای.

۴- کوچ نشینی در آسیای جنوب غربی

۵ - نتیجه‌گیری

فصل سه : تیپها و نظریات مختلف کوچ نشینی و اساس و پایه‌های جغرافیائی آن

۱- مقدمه

۲- تیپ نوما دیزم اساس و پایه‌های جغرافیائی و پراکندگی نوما دیزم.

الف- تعاریف و واژه‌ها

ب- ویژگیهای نوما دیزم مطلق

ج - ویژگیهای تیپ نیمه نوما دیزم

د - اولین نوما ده‌های جهان و گسترش جغرافیائی آن

۳- تیپ ترانس‌هوما نس

الف- تعریف و ویژگیهای آن

ب- انواع ترانس‌هوما نس

ترانس‌هوما نس معمولی

ترانس‌هوما نس حد فاصل

ترانس‌هوما نس زمستانی یا معکوس

ترانس‌هوما نس کوچک

ترانس‌هوما نس مختلط یا نیمه ترانس‌هوما نس

ترانس‌هوما نس مرکب

۴ - اقتصاد آلمی:

الف- ویژه‌گیهای اقتصاد آلمی

ب- مناطق و نوع دام اصلی

۵ - کولیها

فصل چهارم: کوچ نشینی در ایران

- تاثیر عوامل طبیعی در ایران در پیدایش زندگی کوچ نشینی (عوامل)

جغرافیائی کوچ).

- تاثیر ناهمواریها در پیدایش سردسیر و گرمسیر

- رشد گیاهان و قلمرو کوچ نشینان

- سردسیر، گرمسیر، ایل راه

- اشکال مختلف کوچ در ایران

- سوابق تاریخی و جابجائی ایلات

- انگیزه کوچ

- تقویم کوچ

فصل پنجم: جامعه کوچ نشینان ایران (عشایر)

- تمایز جامعه عشایری از روستائی

- تعریف عشایر

- پراکندگی جغرافیائی

- ایلات مهم ایران

- جمعیت عشایری ایران

- عشایر کوچرو و اسکان یافته و نیمه کوچرو

- کولی های ایران

فصل ششم: سکونتگاه عشایر

- سیاده چادر

- ابه، اوی

- الاجیق

- کپر

- سایر سکونتگاهها

- شکل آبادیهای عشایر نشین

- اماکن موقتی

- اماکن جمعی متحرک

- قلعهها و برجها

فصل هفتم: مدیریت و ساخت سنتی در جامعه عشایری

- ایل و ایلخان

- طایفه و کلانتر

- تیره و کدخدا

- تش و ریش سفیدان

- اولاد و مدیریت آن

- مال و سرما ل

فصل هشتم: اهمیت کوچ نشینی در اقتصاد ایران

الف - مرتع

- مرتع و ظرفیت آنها

- بهره برداری سنتی

- مرتع سردسیری

- مرتع گرمسیری

- مراتع میان بند

- مراتع و اصلاحات ارضی

- چگونگی احیای مراتع

- رابطه مرتع و دام

ب - دام و دامداری

- ترکیب دام در عشایر

- نژاد دام های عشایر

- راه های زایش دام

- تولیدات دامی و فرآورده های لبنی

- اقتصاد دامداری

- دامداری و نیروی انسانی

- شیوه های گوناگون تهیه فرآورده ها

- همیاریهای سنتی در دامداری

- مبادله

- شیوه های نوین دامداری در عشایر (رمه گردانی)

ج - کشاورزی

- مالکیت در عشایر

- شیوه کشت (آبی و دیمی)

- شیوه تقویت زمینی

- ابزارکار

- دوجا کاری

- فرآورده‌های کشاورزی
- شیوه‌های آبیاری
- مبادله
- تقویم کشت و ارتباط آن با کوچ
- ه - دستبافته‌های عشایری
 - قالی بافی
 - گلیم بافی
 - جاجیم بافی
 - سایر دستبافته‌ها
- تهیه مواد اولیه دستباف
- ابزارکار
- مبادله

فصل نهم : کوچ و اسکان

- انگیزه‌های کوچ
- کوچ و اسکان تاریخی
- اسکان طبیعی و اجباری
- اسکان و مشکلات اقتصادی
- اسکان‌های سیاسی
- مسئله دام در کوچ و اسکان
- تحولات و دگرگونی‌های کوچ
- مقایسه اقتصادی خانوارهای کوچرو و اسکان شده‌ها

فصل دهم : نقش سیاسی کوچ نشینان ایران

- نقش ایلات در طول تاریخ سیاسی ایران
- جایگاهی ایلات با هدفهای سیاسی
- عشایر و نفت ایران
- عشایر و جنگلهای میهنی
- انقلاب مشروطیت و عشایر ایران
- عشایر و اصلاحات ارضی

فصل یازدهم: دولت و جامعه عشایری

- عشایر یا دامداران متحرک
- سازمان گوشت و دام عشایر
- مرکز عشایری ایران
- شورای عالی عشایر ایران
- برنامه‌های عمرانی در مناطق عشایری
- جامعه عشایری و سواد آموزی
- بحران در زندگی کوچ نشینان ایران
- وظیفه دولت و مراکز علمی در قبال عشایر ایران

۱۱۰

اسم درس آمار و احتمالات

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

تعداد ساعت کل : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

هدف : چون علم آمار در اغلب علوم انسانی و تجربی در سالهای اخیر جایگاهی خاص یافته است و جغرافیا نیز در این گروه از علوم قرار دارد لذا در این درس هدف آشنا نمودن دانشجویان به علم آمار می باشد، بخصوص بخشهایی از این علم در این درس مورد توجه قرار خواهد گرفت که در بررسیها و تحقیقات جغرافیائی کاربردی اصولی داشته و در تحلیل مسائل جغرافیائی محققان جغرافیا را یاری نماید.

سرفصل درس :

بخش ۱- رابطه جغرافیا و آمار، تاریخچه علم آمار، تعریف علم آمار و مراحل تحقیق در آمار
بخش ۲- مفاهیم اساس آمار: داده های آماری، پارامتر و آمار، متغیرهای جامعه، متغیرهای کمی و کیفی.

بخش ۳- اندازه گیریها و فراوانیها : مفهوم اندازه گیری و فراوانی، انواع فراوانیها، جدول توزیع فراوانی، طبقه بندی جامعه، نحوه تنظیم جدول توزیع فراوانی جامعه طبقه بندی شده.

بخش ۴- شاخصهای مقدار متوسط : مفهوم مقدار متوسط، انواع میانگینها، میانگین حسابی، هندسی همساز، متغیر، روشهای تعیین میانگینها، رابطه بین میانگینها اهمیت و کاربرد میانگینها در مطالعات جغرافیائی.

میان، پارکها، نحوه محاسبه میان و پارکها کاربرد میان و پارکها در بررسیهای جغرافیائی.

نما : تعریف و روش محاسبه مقدار نما، اهمیت و کاربرد نما در مطالعات جغرافیائی، رابطه بین شاخصهای مقدار متوسط.

بخش ۵- شاخصهای پراکندگی: مفهوم شاخصهای پراکندگی، انواع شاخصهای پراکندگی، دامنه نوسانات، انحراف متوسط (میانگین قدر مطلق انحرافات از میانگین) واریانس (مجدور میانگین انحرافات از میانگین) انحراف معیاری و روش محاسبه هر یک، اهمیت و کاربرد شاخصهای پراکندگی در مطالعات جغرافیائی.

بخش ۶ - منحنی طبیعی: مفهوم منحنی طبیعی، ویژگیهای منحنی نرمال، چولگی و کشیدگی سطوح زیر منحنی، تغییر انحراف معیاری بوسیله منحنی نرمال، ترسیم منحنی نرمال هر جامعه با استفاده از جامعه نمونه، تعیین نماینده جامعه نمونه بوسیله منحنی نرمال، استفاده از کاغذ احتمالات و برآورد حدود احتمال کاربرد منحنی نرمال در بررسیهای جغرافیائی،

بخش ۷ - همبستگیها: مفهوم همبستگی، اهمیت همبستگی در مطالعات جغرافیائی، انواع همبستگیها، ضریب همبستگی، محاسبه ضریب همبستگی بروشهای پیرسن، کتدال اسپر^{بیمن} و فنر محاسبه ضریب همبستگی جوامع طبقه بندی شده و دارای فراوانی بیش از یک، محاسبه ضریب همبستگی بیش از دو جامعه، تفسیر ضریب همبستگی کاربرد ضریب همبستگی در مطالعات جغرافیائی.

بخش ۸ - رگرسیون: مفهوم رگرسیون، رگرسیون ساده خطی، روشهای محاسبه معادله خطی (با استفاده از ضریب همبستگی و انحراف معیاری، با استفاده از معادلات دو مجهولی) مفهوم کمترین مربعات و رسم خطی که معادله آن محاسبه شده است خط بهینه، رگرسیون غیر خطی، روش محاسبه معادله رگرسیون غیرخطی و ترسیم آن، رگرسیون^{چند} ۷ جا نبه ۴ اهمیت و کاربرد رگرسیون در بررسیهای جغرافیائی.

بخش ۹ - نمونه گیری، مفهوم جامعه نمونه، علت انتخاب نمونه در مطالعات جغرافیائی روشهای نمونه گیری.

تذکر: چون در دروس جغرافیائی درسی تحت عنوان "روشهای تهیه نقشه های موضوعی" ارائه می شود و در آن درس بحث کلی در مورد نمودارها انجام می پذیرد، لذا در این فهرست مطالب به نمودارها اشاره ای نرفته است.

منابع فارسی

مفاهیم اساسی آمار	تالیف دکتر علی مدنی	جد اول بخش ۲ انتشارات موسسه
اصول علم آمار	تالیف مرتضی نصحت	— دانشگاه تهران
آمار مقدماتی	ترجمه محمد رضا مشکاتی	جلد دوم مرکز نشر دانشگاهی
مفاهیم و روشهای آماری	ترجمه دکتر مرتضی شهر آشوب	— مرکز نشر دانشگاهی
روشهای نمونه گیری	ترجمه دکتر ابوالقاسم بزرگنیا	جلد اول موسسه چاپ و انتشارات
کاربرد آمار در جغرافیا	منابع خارجی (انگلیسی)	بخش اول

اسم درس : کامپیوتر

۱۱۱

نوع واحد: نظری ۱ عملی ۲

تعداد واحد: ۳

تعداد ساعت نظری: ۱۷

تعداد ساعت عملی: ۶۸

تعداد ساعت کل: ۸۵

پیشنیاز: آمار- ریاضی

هدف: آشنائی و شناخت سخت افزارها و نرم افزارهای کامپیوتری به مجموعه نرم افزارها و برنامه نویسی

سرفصل درس : (۱۷ ساعت)

- ۱- مختصری در مورد نرم افزارها و سخت افزارها
- ۲- کامپیوترهای مادرو کامپیوترهای شخصی
- ۳- مجموعه های نرم افزاری
- ۴- انواع زبانهای کامپیوتری
- ۵- برنامه ریزی فورترن

ب- عملی (۶۸ ساعت)

برنامه نویسی با زبان فورترن

اسم درس: فیزیک نور (موج و ارتعاش)

۱۱۲

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری ۲ عملی

تعداد ساعت کل: ۳۴ تعداد ساعت عملی: تعداد ساعت نظری: ۳۴

پیشنیاز: ریاضیات عمومی یا همزمان

هدف: آشنا نمودن دانشجویان به فیزیک مربوط به طول موج و استفاده از آن در دستگاه‌های فاصله یاب

سرفصل: درس:

موج در محیط‌های الاستیک - امواج صوتی: انواع گسترش و سرعت امواج صوتی - سیستم ارتعاشی و منابع تولید صوت - اثر دوپلر در حرکت امواج الکترومغناطیس - ماهیت و انتشار نور - تداخل امواج نوری - پراش - طیف و توری‌ها - پلاریزاسیون - معایب دستگاه‌های معمولی نوری - اسبابهای دیدگانی

اسم درس : کلیات جغرافیایی جهان

۱۱۳

نوع واحد : نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : ژئومورفولوژی (عمومی)، مبانی آب و هواشناسی، جغرافیای اقتصادی عمومی
جغرافیای جمعیت عمومی
هدف : ایجاد تصویری جامع از کره زمین براساس ویژگیهای جغرافیایی تا اینکه دانشجویان
زمینه‌های کافی از کل جهان برای مطالعات تخصصی خود داشته باشند.

سرفصل درس:

قاره و اقیانوسها در نقشه‌های جغرافیایی با استفاده از نقشه گنگ
دوره‌های زمین‌شناسی و تکوین قاره‌ها و اقیانوسها
ژئومورفولوژی عمومی قاره‌ها و کف اقیانوسها
اقلیم روی زمین

پوشش گیاهی روی زمین

پراکندگی جمعیت در کره زمین

منابع معدنی و قطبهای اقتصادی و صنعتی کره زمین

اوضاع سیاسی جهان و مراکز عمده سیاسی

نواحی جغرافیایی عمده روی زمین براساس معیارهای طبیعی و انسانی

اسم درس : تئوری خطا

۱۱۴

نوع واحد : نظری ۲ واحد

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : آمار و احتمالات - ریاضیات (۱)

هدف : آشنا نمودن دانشجویان به اصول تعدیل یکجای خطاها و تئوریهای مربوط به اجزای

سرفصل دروس :

نظری : تعاریف اساسی - نمایش ترسیمی یک نمونه مشاهدات - تعاریف میانگین و واریانس

یک نمونه نمودارها و پلیگولهای تابع بخش احتمالی تجربی - قانون گرس - فرضیه

اساسی تئوری خطاها - قانون انتشار خطاها - تعریف کوواریانس و ضریب همبستگی

انواع مدلهای ریاضی اجزای - تست آماری

اسم درس : فتوگرامتری (۱)

۱۱۵

نوع واحد : نظری ۲ عملی ۱

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت کل : ۶۸

پیشنیاز : ریاضیات (۱)

هدف : آموزش روشهای تهیه عکسهای هوایی و استفاده از ابزار جهت برجسته بینی عکسها و شناخت کلی ویژگیهای عکاس هوایی جهت آماده سازی دانشجویان در استفاده از عکسها در شناخت محیط است .

نظری : تعریف فتوگرامتری ، آشنا با نحوه تهیه عکس هوایی (عکسبرداری) - انواع دوربینها و مشخصات آنها - تعاریف و هندسه عکس - برجسته بینی - تعریف پارالاکس - آشنایی با استرئوسکپ - پارالاکس بارومولدو کاربرد آنها - اصول تشکیل فول بر جسته و تعریف توجیهها

عملی : آشنا با عکس هوایی و شناخت مشخصات آن - کار با استرئوسکپ و تمرین دید برجسته بینی کار با پارالاکس بار - اندازه گیری اختلاف ارتفاع و شناخت نقاط شناور - موزائیک ، آشنایی با انواع دستگاههای تبدیل و سیستم کار آنها - بررسی و رسم اثر عناصر توجیه بدون دید استرئوسکپی - در صورت امکان تهیه موزائیک عکسی .

تعداد واحد : ۳	نوع واحد : نظری ۲ عملی ۱	
تعداد ساعت کل : ۶۸	تعداد ساعت عملی : ۳۴	تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : فتوگرا متری ۱

هدف : آموزش وسایل و دستگاههای فتوگرا متری و تبدیل و افزایش توان دانشجویان در استفاده عملی از دستگاههای تبدیل.

نظری: مدل برجسته و نحوه ایجاد آن - طبقه بندی دستگاههای فتوگرا متری - شرح کامل توجیه داخلی نسبی و مطلق - تغییر شکل مدل - شرح کامل دستگاههای تبدیل - تهیه در فتوگرا متری مثلث بندی شعاعی - مثلث بندی هوایی پیوسته - مثلث بندی مدلهای مستقل - مثلث بندی تحلیلی ترمیم در فتوگرا متری

عملی: آشنایی عملی با دستگاههای تبدیل و سیستم کار آنها - توجیه داخلی - نسبی و مطلق با دستگاههای تبدیل - قرائت نقاط در دستگاه - تهیه اندکس - انجام مثلث بندیها - بررسی عملی رابطه مقیاس عکس در مدل و نقشه - ترسیم عوارض و مسطحاتی و ارتفاعی و تهیه نقشه - در صورت امکان تمرین با دستگاه ترمیم

اسم درس : تفسیر عکس

۱۱۷

نوع واحد : نظری ۱ عملی ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۱۷۰

تعداد ساعت عملی : ۳۴

تعداد ساعت کل : ۵۱

پیشنیاز : فتوگرامتری (۱)

هدف : آموزش روشهای استفاده از عکسهای هوایی جهت کاربرد و شناخت عوارض و پدیده های محیط طبیعی و انسانی.

سرفصل درس :

نظری : مختصری در باره عکسبرداری هوایی - مقیاس رابطه آن با شناسائی عوارض

ظاهر شدن عوارض در فیلمهای مختلف - تشریح عوامل شناسائی عوارض - بهره گیری از

لیست عوارض.

عملی : شناسایی عوارض مختلف نظیر عوارض شهری - شبکه آب - پوشش گیاهی - کشاورزی و ...

در انواع عکسهای تطابق عکسهای تفسیر شده با منطقه و تعیین درجه دقت تفسیر،

اسم درس : هیدروگرافی

۱۱۸

نوع واحد : نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت نظری : ۳۴

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۳۴

پیشنیاز : تئوری خطاها - ژئودزی عمومی

هدف : آشنا نمودن دانشجویان به روشهای اندازه گیری عمق آب و تهیه نقشه آبها .

سرفصل دروس :

وظایف - اهداف و موضوعات وابسته به نقشه برداری دریایی - خط وضعیت - مدل‌های

ریاضی برای تعیین موقعیت اندازه گیری عمق آب .

اسم درس : نقشه برداری (۲)

۱۱۹

تعداد واحد : ۴ نوع واحد : نظری ۲ عملی ۲

تعداد ساعت کل : ۱۰۲ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۶۸

پیشنیاز : ریاضیات (۱) و نقشه برداری (۱)

هدف : آموزش روشهای تهیه نقشه های بزرگ مقیاس و آماده سازی دانشجویان برای درک مسائل بعدی

۱- پلیگرن بندی (پیمایش)

۲- تقاطع و ترفیع

۳- تاکنومتری و تهیه نقشه های بزرگ مقیاس

۴- اندازه گیری ارتفاع به روش مثلثاتی

۵- نقشه برداری مسیر انواع مسیر - اجزاء مسیر - نیمرخهای طولی و عرضی و محاسبه

حجم عملیات خاکی

۶- پیاده کردن - الف نقاط اصلی مسیر - دایره - خط

ب - پیاده کردن کمان دایره بکمک وتر

ج - پیاده کردن کمان دایره بکمک مماس

د - پیاده کردن کمان دایره بکمک روش وتر و زاویه

ه - پیاده کردن بکمک پلیگون بندی نزدیک مسیر

اسم درس : کارتوگرافی ریاضی

۱۲۰

عملی

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۵۱

تعداد ساعت عملی :

تعداد ساعت کل : ۵۱

پیشنیاز : زمین در فضا

هدف : آموزش روشهای گوناگون انتقال یک سطح کروی بر روی یک سطح مستوی که همان نقشه است از هدفهای این درس است.

سرفصل درس :

نظری: مفهوم سیستمهای تصویر و لزوم آن - رابطه مقیاس نقشه با سیستمهای تصویر - تغییر مقیاس نقشه ناشی از سیستمهای تصویر - مبانی ریاضی و هندسی سیستمهای تصویر - انواع سیستمهای تصویر - عوامل موثر در انتخاب سیستمهای تصویر برای یک کشور یا قاره - تعریف مختصات و انواع آن - روشهای تعیین موقعیت نقاط - لزوم شبکه و انواع آن - شرح سیستم مختصات شبکه یو - تی ام - روشهای محاسبه و ساختن تعدادی از سیستمهای تصویر صفحهای ، استوانهای - مخروطی

عملی: بررسی نقشه‌های مختلف کوچک مقیاس از نقطه نظر سیستمهای تصویر - شناسائی سیستمهای تصویر روی نقشه و مقایسه آنها - تهیه نمودار تغییر مقیاس ناشی از سیستمهای تصویر - ساختن تعدادی از تصاویر جهان نما نظیر مولد ایدوسینوسوئیدال بررسی شبکه‌ها در روی نقشه و تعیین موقعیت نقاط - ترسیم شبکه جغرافیائی یو - تی ام - ترسیم تعدادی از تصاویر صفحهای - مخروطی و استوانهای

تعداد واحد: ۴ نوع واحد: نظری ۳ عملی ۱

تعداد ساعت کل: ۸۵ تعداد ساعت عملی: ۳۴ تعداد ساعت نظری: ۵۱

پیشنیاز: کارتوگرافی، ژئومورفولوژی، زمین شناسی

هدف: نقشه یکی از سریع‌ترین وسایل انتقال اطلاعات در حجم زیاد و زمان کم به بیننده است. هدف و نهایت هر مطالعه‌ای به نقشه ختم می‌شود. و سعی بر آن است که دست آوردها و نتایج بدست آمده نیز به صورت نقشه و نمودار بیان گردد. بنابراین نقشه توپوگرافی منحصر نگردید. بلکه میتوان هرگونه اطلاعاتی را با علائم و مشخصات ویژه بر روی کاغذ بنام نقشه و تحت عنوان نقشه‌های موضوعی بیان داشت.

سرفصل درس:

الف - نظری (۵۱ ساعت)

طبقه بندی نقشه‌های موضوعی، کاربردهای متنوع نقشه‌های موضوعی، نحوه نمایش اطلاعات بر روی نقشه‌های موضوعی، علائم ویژه نمایش پدیده‌ها بر روی نقشه، تنوع علائم و نقش استاندارد نمودن علائم مخصوص نمایش پدیده‌ها، پرورش اطلاعات جهت نمایش بصورت کمی و کیفی دقت و مسائل فنی در نقشه‌های موضوعی.

ب - عملی (۳۴ ساعت)

نحوه تهیه و کارتوگرافی نقشه‌های ژئومورفولوژی کاربری زمین شناسی جمعیت خاک سیاسی نقشه‌های جاده‌ای و حمل و نقل.

اسم درس: عکاسی و فن چاپ (۱)

۱۲۲

عملی ۱

نوع واحد: نظری ۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت نظری: ۱۷

تعداد ساعت عملی: ۳۴

تعداد ساعت کل: ۵۱

پیشنیاز: کارتوگرافی (۱)

هدف: آشنایی با مبانی و اصول عکاسی و فن چاپ که از آن در خصوص تکثیر و عرضه نقشه استفاده میشود.

سرفصل درس:

نظری: ساختمان فیزیکی تصویر گرافیک - تصویر آکروماتیکه و کروماتیک - تعریف نیمه تن تینت - فرم و جهت تصویر - روشنهای کپی و تصویر - مراحل کپی و تصویر - مشخصات بعدی حاوی تصویر - انواع کاغذهای پلاستیکی و مشخصات آنها .
عکاسی - ساختمان دروس کارتوگرافی کتبتاکت - منابع نور - انواع مولد حساس منحنی سیاهدگی - استفاده از ماسک در عکاسی - تکنیک مربوط به تغییر ضخامت خطوط با عکاسی

عملی: تمرینات مربوط به فرم و جهت تصویر - تن ممتد - نیمه تن - آشنایی با انواع پلاستیکها - عملیات عکاسی یا دوربینهای معمولی و کارتوگرافی - عملیات ظهور و ثبوت - کار با دستگاه کتبتاکت - چاپ عکس .

اسم درس: عکاسی و فن چاپ (۲)

۱۲۳

نوع واحد: نظری ۱ عملی ۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت نظری: ۱۶

تعداد ساعت عملی: ۳۴

تعداد ساعت کل: ۵۱

پیشنیاز: عکاسی و فن چاپ (۱)

هدف: پس از اتمام مراحل اولیه و انتقال اطلاعات بر روی کاغذ مرحله آماده سازی آنها جهت تکثیر و چاپ و عرضه آنها جهت استفاده آغاز میشود. آموزش فن عکاسی و چاپ که از مراحل مهم و نهایی تهیه نقشه است از اهداف این درس است.

سرفصل درس:

نظری: روشهای غیر عکاسی: چاپ آبی - چاپ قهوه‌ای لیتو - کلوئیدها - دی آردها و کاربرد آن - سیستم مادون قرمز حرارتی و روشهای الکترواستاتیک.

چاپ - اصول چاپ برجسته - چاپ گرد - چاپ مسطح - تقسیم بندی روشهای چاپ - ماشین چاپ افست - تهیه زینگ برای چاپ - حساس کردن زینگ - روشهای دیگر چاپ - چاپ نمونه - کاغذ و مرکب چاپ

عملی: آشنایی با محلولهای مختلف روشهای غیر عکاسی - روشهای حساس کردن برگه - انجام عملی مراحل فتومکانیکی - آشنایی با دستگاههای چاپ حساس کردن زینگ - کپی بر روی زینگ - آشنایی با دستگاه چاپ نمونه - بازدید از دستگاههای چاپ سازمانهای مختلف - تمرین ترسیم به روش اسکرایب.

اسم درس: گرافیک

۱۲۴

نوع واحد: نظری ۱ عملی ۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت نظری: ۳۴

تعداد ساعت عملی: ۱۷

تعداد ساعت کل: ۵۱

پیشنیاز: کارتوگرافی (۱)

هدف:

سرفصل درس:

- تناسب ابعاد در طبیعت (تناسب هندسی، انسانی و محیطی)

- آشنائی با فن طراحی هنری و تکنیکهای مختلف آن.

- آموزش مناظر و تشریح در طبیعت.

-

- اساس هنرهای تجسمی

- سایه و جنسیت

- ایجاد بعد بوسیله خطوط شوری

- نقوش سه بعدی در سطح

- ساختمان حجمهای مختلف با چوب و فلز

- ترکیب مواد مختلف

اسم درس: اردو نقشہ برداری ہیڈروگرافی

۱۲۵

تعداد واحد: ۳

اسم درس: پیروزہ، کارتوگرافی

تعداد صفحات: ۴

۱۲۶

اسم درس : کارتوگرافی کامپیوتری

۱۲۷

تعداد واحد : ۳ نوع واحد : نظری ۱ عملی ۲

تعداد ساعت کل : ۸۵ تعداد ساعت عملی : ۶۸ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیشنیاز : کامپیوتر

هدف : آشنایی و نحوه کار در استفاده از کامپیوتر و ابزار نقشه کشی اتوماتیک در تهیه نقشه میباشد.

سرفصل درس (۱۷ ساعت)

الف - نظری

۱- کارتوگرافی اتوماتیکی و مقایسه آن با کارتوگرافی متداول

۲- مجموعه نرم افزارهای کارتوگرافی اتوماتیک

۳- پل اترها

۴- فهرست و انواع اطلاعات نقشه‌ای و تصویری

۵- نحوه تبدیل نقشه ترسیمی به رقومی

۶- ترسیم نقشه‌های رقومی

۷- دیجیتایزرها و انواع آن

ب - عملی (۶۸ ساعت)

کار عملی ۶۸ دیجیتایزر، ترسیم نقشه‌های رقومی

اسم درس : جغرافیای خلیج فارس

۱۲۸

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : نظری ۲ عملی

تعداد ساعت کل : ۳۴ تعداد ساعت عملی : تعداد ساعت نظری : ۳۴

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با اصول و مبانی جغرافیائی خلیج فارس و کاربرد پدیده‌های جغرافیائی در تحولات منطقه

سرفصل درس :

موقعیت خلیج فارس

اول - مسائل طبیعی

الف - مشخصات زمین‌شناسی

ب - مشخصات دریائی

پ - مشخصات آب و هوائی

ت - رودخانه‌های ورودی به خلیج فارس

ث - پوشش گیاهی سواحل خلیج فارس

ج - پراکندگی حیوانی (نقش حیوانات دریائی در معیشت ساحل‌نشینان)

چ - تشابهات و اختلافات محیط طبیعی و اثرات آن بر زندگی اجتماعی

دوم - جزایر خلیج فارس

سوم - مسائل انسانی

الف - ایرانیا ن

ب - اعراب

پریان عربیسم

ت - پان اسلامیسم

چهارم - مسائل اقتصادی

الف - نفت و مسائل آن

ب - سایر منابع اقتصادی

پنجم - نتیجه‌گیری و تحلیل کلی

تعداد واحد : ۴ نوع واحد : نظری ۲ عملی ۲

تعداد ساعت کل : ۱۵۲ تعداد ساعت عملی : ۳۴ تعداد ساعت نظری : ۶۸

پیشنیاز : ریاضیات (۱) آمار و احتمالات

هدف : اندازه گیری طول و زاویه و تعیین موقعیت و ارتفاع و تهیه نقشه و آباده سازی دانشجویان جهت دروس بعدی

سرفصل درس :

نقشه برداری (۱)

۱- کلیات : تعاریف نقشه - نقشه برداری - روشهای کلی تهیه نقشه

۲- سطوح بنا :

۳- اندازه ها : طول - زاویه و قوس

۴- تئوری خطاها :

۵- پیاده کردن و اندازه گیری خطوط مستقیم :

۶- پیاده کردن زاویه قائم

۷- اندازه گیری مستقیم طول :

۸- برداشت سطح زمین :

۹- تهیه پلان و روش قائمهای :

۱۰- محاسبه مساحتها :

۱۱- اندازه گیری ارتفاع ترازیبی هندسی - آشنایی با انواع نیرو :

۱۲- ترازیبی سطح :

۱۳- نیمرخهای طولی و عرضی :

۱۴- اندازه گیری زاویه - آشنایی با انواع تئومولیت :

۱۵- اندازه گیری زاویه به روشهای مختلف :

۱۶- اندازه گیری غیر مستقیم طول (روش اپتیکی و الکترونیکی)

۱۷- تعیین موقعیت نقاط شبکه بندی درجه (۱) و (۲) و ...

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری ۲ عملی ۱

تعداد ساعت کل: ۶۸

تعداد ساعت عملی: ۳۴

تعداد ساعت نظری: ۳۴

پیشنیاز: نقشه برداری (۱) و (۲)

هدف: شناخت و دستیابی به مفاهیم کلی ژئودزی، ارتباط ژئودزی با سایر علوم و آشنا نمودن دانشجویان با عملیات صحرائی و محاسبات ژئودزی کلاسیک

سرفصل درس:

نظری: تعریف و هدف ژئودزی - شکل زمین - سطوح مقایسه - انحراف نسبی قائم - برقراری یک شبکه ژئودزی - بیضوی دورانی - تعاریف حفظ ژئودریک - مثلث ژئودریک - فنرهای مختلف اندازه گیری دقیق زاویه اندازه گیری طول باز - ترازیبی دقیق ترازیبی ژئودریک

عملی: آشنایی با طرز کار دروسهای و - قرائت زاویای افقی و قائم با دقت مورد نظر - آشنایی و طرز کار با بارومتر و سایکرومتر - آشنایی با بی سیم و کاربرد آن - طرح و ایجاد یک شبکه ژئودریک و تهیه برگه شناسایی برای آنها - اندازه گیری باز

اسم درس: نجوم ژئودزی

۱۳۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری ۱ عملی ۱

تعداد ساعت کل: ۵۱

تعداد ساعت عملی: ۳۴

تعداد ساعت نظری: ۱۷

پیشنیاز: ژئودزی عمومی

هدف: آموزش روشهای تهیه اطلاعات نجومی لازم برای عملیات نقشه برداری و ژئودزی است.

سرفصل درس

نظری: تصحیحات تعیین تصحیح مقطع قائم به خط ژئودزیک - تصحیح بعلت اثر انحراف قائم
بر روی امتدادهای مشاهده شده - تصحیح بعلت ارتفاع نقطه مورد قرار مرزی
سیستمهای مختصات سماوی - موقعیت ستارگان خاص - سیستمهای زمانی - پخش زمان
جدول نجومی تغییرات در سیستمهای فضایی

اسم درس : کارتوگرافی (۱)

۱۳۲

نوع واحد : نظری عملی ۲

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۱۷

تعداد ساعت عملی : ۱۸

تعداد ساعت کل : ۸۵

پیش نیاز :

هدف : آشنایی با مفهوم کارتوگرافی مراحل آن و ابزار مورد استفاده در کارتوگرافی است

سرفصل درس :

نظری : کلیاتی از فن نقشه کشی و کارتوگرافی - تشریح سلسله عملیات لازم برای تهیه نقشه و وظایف کارتوگراف تشریح وسایل و ابزار نقشه کشی - لزوم تهیه نقشه سیستم ارتباطی در کارتوگرافی - تعاریف کارتوگرافی تعریف نقشه - مقیاس و انواع آن .

روشهای کوچک کردن نقشه : شطرنجی - متقارب - با بتوگراف - نوری - عکاسی عملی : ترسیم خطوط راست و منحنی بوسیله مداد و وسایل مکانیکی - ترسیم خطوط راست و منحنی بوسیله قلم کپی چند نقشه - ترسیم مقیاس - کوچک کردن چند نقشه با روشهای مختلف کوچک کردن مثل شطرنجی کردن متقارب - پایتوگرافها و دستگاه نوری

نوع واحد : نظری ۱ عملی ۲

تعداد واحد : ۳

تعداد ساعت نظری : ۱۷

تعداد ساعت عملی : ۶۸

تعداد ساعت کل : ۸۵

پیشنیاز : کارتوگرافی (۱)

هدف : آموزش فنون مربوط به انتقال اطلاعات کمی و کیفی به روی نقشه با استفاده از -
تکنیکهای متفاوت و استفاده از رنگها و هاشوراست .

سرفصل درس :

نظری : نمایش عوارض مسطحاتی : تقسیم بندی عوارض نقشه به خطی - نقطه‌ای - سطحی -
مشخصات علائم - نمایش عوارض شهری - پوشش گیاهی - آبها در نقشه :
بهره‌گیری از رنگ در طراحی علائم = بینایی و ادراک - ساختمان چشم و چگونگی
تشخیص رنگ - مشخصات رنگ و سیستمهای تعیین هویت رنگ - طریقه استفاده از رنگ
در نقشه - نمایش عوارض ارتفاعی - روشهای کمی و کیفی - نقطه ارتفاعی - منحنی
میزان - هاشور سایه روشن - رنگهای پله‌ای (هیپسومتریک)

عملی : کپی علائم قراردادن در نقشه‌های با مقیاس مختلف - طراحی تعدادی علائم برای
نقشه‌ها - استخراج علائم از نقشه‌ها - آشنایی با چارت رنگ - تهیه نقشه‌های
ارتفاعی به کمک منحنی میزان - نمایش ارتفاعات با بهره‌گیری از رنگهای پله‌ای
تمرین سایه روشن زدن نقشه‌ها

اسم درس : کارتوگرافی (۳)

۱۳۴

تعداد واحد : ۳ نوع واحد : نظری ۱ عملی ۲

تعداد ساعت کل : ۸۵ تعداد ساعت عملی : ۶۸ تعداد ساعت نظری : ۱۷

پیشنیاز : کارتوگرافی (۲)

هدف : آموزش فنون کارتوگرافی و به خصوص ارائه روشهای متفاوت جهت خوانا نمودن نقشه ها با استفاده از نوشتارهای گوناگون و استفاده از آنها در نقشه است .

سرفصل درس :

نظری: دقت نقشه از دیدگاه کارتوگرافی - جنرالیزه کردن و مراحل عملی آن - اسامی و نوشته‌های نقشه : اسامی و طبقه بندی آن - اسمهای داخلی و خارجی - خصوصیات حروف فارسی و لاتین - ترتیب و طبقه بندی اسامی و طرز قراردادن اسامی روی نقشه بازنگری نقشه‌ها - مختصری در باره کارتوگرافی خود کار و سیستمهای آن .

عملی: جنرالیزه کردن تعدادی نقشه با عوارض مختلف - تمرین در مورد تهیه برگه اسامی و انتخاب اسامی فارسی و لاتین برای نقشه‌های مختلف - بازنگری تعدادی نقشه و تهیه نقشه بازنگری شده - تمرین روشهای مختلف تهیه اسامی (شابلون نویسی - حروف خود چسب - استوپپ فیلم)

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگ و آموزش عالی

بیت

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای ترمسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، دوره‌سه‌ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای ترمسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای ترمسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجو، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سبب‌هایی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن ترمس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سبب‌هایی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای ترمسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا جاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

دانشور عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۳

شماره ۲۲/۲۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)
شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضروری و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)
۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد
۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).
۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد
۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختصاص به رساله داشته باشد.
در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذی ربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برهان اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹